

**SUOMEN AKATEMIAN
TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2017**

SUOMEN AKATEMIA

Sisällys

1.	TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1.	Johdon katsaus	3
1.2.	Tuloksellisuus	4
1.3.	Vaikuttavuus	5
1.3.1.	Toiminnan vaikuttavuus	5
1.3.2.	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	20
1.4.	Toiminnallinen tehokkuus	43
1.4.1.	Toiminnan tuottavuus	46
1.4.2.	Toiminnan taloudellisuus	48
1.4.3.	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	48
1.4.4.	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	49
1.5.	Tuotoksen ja laadunhallinta	49
1.5.1.	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	49
1.5.2.	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	52
1.6.	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	58
1.7.	Tilinpäätösanalyysi	62
1.7.1.	Rahoituksen rakenne	62
1.7.2.	Talousarvion toteutuminen	64
1.7.3.	Tuotto- ja kululaskelma	66
1.7.4.	Tase	67
1.8.	Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma	68
1.9.	Arviointien tulokset	69
1.10.	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	69
1.10.1.	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	69
1.10.2.	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	69
2.	TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA	70
3.	TUOTTO- JA KULULASKELMA	72
4.	TASE	73
5.	LIITETIEDOT	74
6.	ALLEKIRJOITUKSET	77
7.	LIITTEET	78

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Johdon katsaus

Suomen Akatemian toimintavuosi 2017 oli erittäin monipuolinen. Vertaisarviointiin perustuva tutkimusrahoitustyö on jatkuvasti käynnissä, ja vuonna 2017 käsiteltiin yli 4000 hakemusta. Samaan aikaan Akatemian toimintaa on kehitetty merkittävästi mm. uudistamalla vanhoja rahoitusmuotoja ja luomalla uusi lippulaivarahoitusmuoto. Akatemian kotimainen ja kansainvälinen tiedepoliittinen toiminta on ollut aktiivista ja kansainvälisen linjauksen pohjalta on käynnistetty toiminnan kehittämisen.

Tutkimusrahoitus. Akatemian toiminnan ytimessä on vertaisarviointiin perustuva tutkimusrahoitus. Ulkopuolinen kansainvälinen vertaisarviointi ja luottamushenkilöiden päätöksenteko mahdollistavat laadukkaiden, vaikuttavien ja tieteen uudistamista edistävien hankkeiden rahoittamisen.

Akatemian myöntämän tutkimusrahoituksen valtaosa, noin 56 %, kohdistuu tutkijalähtöisiin rahoitusmuotoihin (akatemiahankkeet, akatemiaprofessorit, akatemiattutkijat, tutkijatohtorit ja huippuyksiköt). Organisaatiolähtöisen rahoituksen (infrastruktuurit ja yliopistojen profiloitumisen edistäminen) osuus on noin 15 % ja temaattisen rahoituksen (akatemiaohjelmat ja strategisen tutkimuksen rahoitus) noin 23 %; kansainvälisten tieteellisten infrastruktuurien jäsenmaksujen osuus on noin 6 %.

Vuoden 2017 erityispiirteisiin kuului talousarvioon sisältynyt urallaan nopeasti edenneille tutkijoille suunnattu 30 miljoonan euron lisärahoitus, joka osoitettiin pääosin tällaisten tutkijoiden akatemiahankkeisiin. Erillisrahoitus sai sekä hakijoilta, arvioijilta että päätöksentekijöiltä hyvin positiiviset arviot.

Tutkimuksen huippuyksikkörahoitus uudistettiin vuonna 2015 ja samalla niiden rahoituskausi pidennettiin kahdeksaan vuoteen. Huippuyksikköjen arvioinnissa korostetaan tieteellisen laadun lisäksi aiempaa enemmän uudistumista. Vuonna 2017 Akatemian yleisjaosto valitsi 179 hakemuksen joukosta 12 tutkimuksen huippuyksikköä.

Vuoden 2017 aikana luotiin uusi rahoitusmuoto, lippulaivaohjelma, jonka keskeisinä piirteinä on erittäin korkeatasoisen tieteen ja merkittävän taloudellisen tai muun yhteiskunnallisen vaikuttavuuden yhdistyminen. Lisäksi rahoitusmuodossa vaaditaan isäntäorganisaatioiden hyvin vankkaa ja pitkäjänteistä sitoutumista lippulaivojen rahoitukseen.

Tutkimusrahoitustoiminnan kustannukset ovat kansainvälisessä vertailussa pienet jaettavaan rahoitukseen suhteutettuina.

Toimintatapojen kehittäminen ja Akatemiaa koskevan lain muutosesitys. Akatemian hallintovirastossa on usean vuoden ajan valmisteltu toimikuntatyön työtapojen kehittämistä. Vuodesta 2016 alkaen näitä kehittämisajatuksia on käsitelty lukuisissa sidosryhmätapaamisissa, ja vuoden 2016 lopulla hallintovirasto valmisteli raportin, joka käsitteli toimikuntatyön kehittämisen eri malleja.

Akatemian hallituksen pyynnöstä opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti vuoden 2017 alussa Akatemiaa koskevan lain ja asetuksen muutoksen valmistelun. Prosessin tuloksena syntynyt luonnos lähetettiin lausuntokierrokselle marraskuussa

2017 ja tarkennetun ehdotuksen eduskuntakäsittelyn on tarkoitus tapahtua kevät-istuntokaudella 2018. Lakiesityksen ja siihen kytkeytyvän asetusmuutosesityksen merkittävin uudistus on ehdotus siirtymisestä kolmen toimikunnan järjestelmään, jossa nykyiset biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen sekä terveyden tutkimuksen toimikunnat yhdistyvät. Lakiehdotus selkiyttää myös Akatemian hallinnollista asemaa ja toimikuntien tehtäviä sekä sisältää ehdotuksen toimikuntien jäsenten toimikausien rajaamisesta yhteen.

Lakiuudistuksen valmistelun kanssa samaan aikaan Akatemia on jatkanut toimintatapojensa kehittämistä niin, että arviointi- ja päätösprosessien laatua pystytään edelleen parantamaan ja samalla voitaisiin vahvistaa tiedon ja analyysien tuottamiseen keskittyvää tiedepoliittista toimintaa. Akatemian hallintoviraston organisaation uudistamista valmisteltiin syyskaudella 2017 ja päätös uuden organisaation rakenteesta tehtiin joulukuussa 2017.

Kansainvälinen toiminta ja sen kehittäminen. Akatemian monipuolista kansainvälistä toimintaa on tarkasteltu perusteellisesti ja linjattu kuusi toimintatapaa, joilla edistetään suomalaisen tutkimuksen kansainvälisyyttä. Linjauksissa keskeisenä on Akatemian yhteistyö kaikkien toimijoiden kesken kansainvälistymisen edistämiseksi.

Akatemian tiedepoliittinen rooli. Akatemia on vuonna 2017 osallistunut aktiivisesti tutkimus- ja innovaationeuvoston vision työstämiseen sekä korkeakouluvision valmisteluun. Nämä kaksi visiota ovat merkittäviä linjauksia korkeakoulu-, tiede- ja innovaatiopolitiikan alueella. Tieteen tila 2016 -raportin avaamaa vaikuttavuuskeskustelua on myös jatkettu. Akatemian tiedepoliittisessa toiminnassa keskeisenä elementtinä on jatkuva ja monisyinen keskustelu opetus- ja kulttuuriministeriön, muiden ministeriöiden, tutkimuksen muiden rahoittajien, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä tiedeyhteisöä eri tavoin edustavien tahojen ja muiden sidosryhmien kanssa.

1.2. Tuloksellisuus

Suomen Akatemia pähkinänkuoressa

Suomen Akatemia myöntää rahoitusta tieteelliseen tutkimukseen, tutkijankoulutuksen ja tutkimusedellytysten kehittämiseen avoimen haun ja kilpailullisen menettelyn kautta. Akatemia toimii asiantuntijana kotimaisissa ja kansainvälisissä tiedepoliittisissa kysymyksissä sekä kerää ja analysoi tiedettä ja tieteen tekemistä koskevaa aineistoa.

Toiminnan tuloksellisuus koostuu toiminnallisesta tehokkuudesta sekä tuotoksista ja laadunhallinnasta, jotka raportoidaan toimintakertomuksen omissa luvuissa. Toiminnallinen tuloksellisuus heijastuu yhteiskunnallisessa vaikuttavuudessa onnistumiseen.

Suomen Akatemian ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisessä vuoden 2017 tulosopimuksessa sovitut tavoitteet ja toimenpiteet on kuvattu tämän asiakirjan seuraavissa kappaleissa. Tulosopimuksessa sovitut tavoitteet on kirjattu tässä asiakirjassa vaaleanpunaisiin laatikoihin. Tulosopimuksessa sovittujen indikaattoreiden

toteumatiedot on raportoitu omina taulukoinaan. Akatemian palvelulupauksesta on raportoitu asiakirjan kohdassa 1.5.2.

1.3. Vaikuttavuus

1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen keskeinen kilpailullinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa tiede- ja innovaatiojärjestelmässä sekä kansainvälisessä tiedepolitiikassa.

Suomen Akatemian toiminnan vaikuttavuus muodostuu rahoitetun tutkimuksen tieteellisestä ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta sekä tiedepolitiikan asiantuntijana toimimisen kautta syntyvästä vaikuttavuudesta. Rahoitetun tutkimuksen vaikuttavuudesta on raportoitu kohdassa 1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Akatemian välisessä tulossopimuksessa 2017 on sovittu 4 yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitetta ja niitä kuvaavat indikaattorit. Tämän luvun alaotsikoissa on kuvattu jokaisen sovitun tavoitteen onnistuminen ja indikaattorin toteutuminen.

1.3.1.1. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1 – laatu ja vaikuttavuus:

Suomen Akatemian yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1 ja sen toimenpiteet on kuvattu tulossopimuksessa seuraavasti:

Suomen Akatemia edistää korkealaatuista, vastuullista ja vaikuttavaa tutkimusta sekä vahvistaa tieteen uudistumista. Akatemia edellyttää tutkimusaineistojen ja -menetelmien sekä tutkimustulosten saatavuutta avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti Akatemian rahoittamissa hankkeissa. Akatemia edistää tutkimuksen ja siitä kumpuavan osaamisen hyödyntämistä

Akatemia perustaa tutkimusrahoituspäätökset tutkimuksen laatuun ja vaikuttavuuteen sekä tieteen uudistumiseen.

Akatemia kehittää jatkuvasti hakemusten arviointiprosesseja parhaiden tutkimushankkeiden tunnistamiseksi mm. tarkistamalla arviointikriteerejä ja kehittämällä rahoitusmuotoja.

Tutkimuksen laatu on tieteen vaikuttavuuden edellytys ja tutkimuksen korkea laatu onkin Suomen Akatemian rahoitustoiminnan keskeinen periaate. Tutkimusrahoituksen vuoden 2017 myönnöt löytyvät taulukoista 7-10. Tutkimusrahoituksen vaikuttavuudesta on raportoitu tarkemmin kohdassa 1.3.2. *siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus*. Avoimen tieteen asioita on raportoitu kohdassa 1.3.1.4 *Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 4*.

Kilpaillun tutkimusrahoituksen vaikuttavuuden arviointi on Akatemiassa perustunut hakemusarvioinnissa ja päätöksenteossa hakemuksissa esitetyn tutkimuksen arviointiin tieteelliseen vaikuttavuuteen. Nyt on ensimmäistä kertaa alettu kerätä tietoa Akatemian rahoittamien tutkimushankkeiden saamista viittauksista. Vuonna 2014 päättyneissä akatemiahankkeissa tuotettujen julkaisujen saamien viittausten suhteellinen määrä on merkittävästi korkeampi kuin Suomen julkaisujen keskimäärin.

Vuoden 2017 yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteen indikaattori 1 (Akatemiahankkeissa ja akatemiattutkijan tehtävissä tuotettujen Top 10 -indeksi/koko Suomen Top 10 -indeksi) on raportoitu alla taulukossa 1.

Indikaattorin vuoden 2016 toteuma perustuu vuonna 2010 päätettyjen akatemiahankkeiden (yleiset tutkimusmäärärahat) Suomen Akatemialle raportoimiin vuosien 2011–2014 julkaisuihin, jotka löytyvät Web of Science -aineistosta*. Julkaisujoukolla on laskettu Top 10 -indeksi, joka tarkastelee eniten viitattuun 10 prosenttiin kuuluvien tieteellisten julkaisujen suhteellista osuutta. Vuoden 2016 Top 10 -indeksi on 1,51 (laskennallinen vaihteluväli 1,27-1,75). Luku poikkeaa vuoden 2018 tulossopimuksessa mainitusta vuoden 2016 toteumasta (1,39), koska tilinpäätöksessä mainittujen indeksiarvojen laskennassa on käytetty Web of Science -tietokannan päivitettyä viittausaineistoa (viittaukset huomioitu vuoden 2016 loppuun). Laskennallinen vaihteluväli kertoo top 10 -indeksin mukaisesta aineistosta poimitun julkaisumäärän suuruisen satunnaisotoksen 95 % leveyden.

Vuoden 2017 toteuma perustuu vuonna 2011 päätettyjen akatemiahankkeiden Suomen Akatemialle raportoimiin vuosien 2011–2014 julkaisuihin. Vuoden 2017 Top 10 -indeksi on 1,21 (laskennallinen vaihteluväli 0,99-1,44). Suomen kaikkien julkaisujen Top 10 -indeksi oli vuosina 2011–2014 1,09 (laskennallinen vaihteluväli 1,06-1,12). Jatkossa tavoitteena on sisällyttää mukaan myös akatemiatutkijan tehtävissä tuotetut julkaisut.

Taulukko 1. Top 10 -indeksi

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattori: Top 10 -indeksi					
	2014	2015	2016	2017	2017
	to- teuma	to- teuma	toteuma*	tavoite	toteuma*
Akatemiahankkeissa ja akatemiatutkijan tehtävissä tuotettujen Top 10 -indeksi / koko Suomen Top 10 -indeksi	-	-	1,51 (1,27-1,75) / 1,09	1,40	1,21 (0,99-1,44) / 1,09 (1,06-1,12)

Laskennallinen vaihteluväli kertoo top 10 -indeksin mukaisesta aineistosta poimitun julkaisumäärän suuruisen satunnaisotoksen 95 % leveyden. *Bibliometric results presented here are derived from the Web of Science® prepared by CLARIVATE ANALYT-ICS®, Inc. (Formerly the IP & Science business of Thomson Reuters®), Philadelphia, Pennsylvania, USA: © Copyright CLARIVATE ANALYTICS® 2016. All rights reserved. Results are taken with permission from the bibliometric analysis system provided by CSC - IT Center for Science Ltd., Espoo, Finland.

Hakemusrviointiprosessin kehittäminen

Akatemian tutkimusrahoitusprosessin hakemusrviointi on jatkuva kehittämis-kohte. Tieteen uudistumisen myötä syntyy uusia tutkimusalueita ja jopa uusia tieteenaloja. Hakemusten jakaminen arviointipaneeliin on arviointiprosessin yksi keskeinen vaihe, jossa ilmenee joka vuosi uusia piirteitä. Hakemusrviointiprosessia on kehitetty ottamalla käyttöön Akatemian sähköiseen järjestelmään (SARA) integroitu ohjelmisto, joka on lisätukena hakemusten jaottelussa paneeliin ja antaa lisävälineitä paneelityöskentelyn kehittämiseksi. Kaksi tutkimuksen yksikköä ovat pilotoineet työkalun käyttöä. Vuoden 2017 syyskuun hakuun saapuneiden hakemusten arvioinnissa kokeillaan arviointipaneelien suorittamaa hakemusten rankingia osaan hakemuksista. SARAA kehitetään edelleen ja seuraavat muutokset hakemus- ja arviointiprosessin osalta tulisivat syyskuun hakuun 2018.

Hyvä tieteellinen käytäntö

Akatemian hallitus on linjannut, että Akatemia jättää tutkimatta rahoitushakemuksen, jos hakemuksen tehneen tutkijan on todettu syyllistyneen tutkimusvilppiin kolmen hakua edeltäneen vuoden aikana. Jos tieto vilpistä tulee Akatemialle tutkijan rahoituskauten aikana, pidennetään kolmen vuoden määräaika jäljellä olevan rahoituskauten pituudella.

Akatemia korostaa, että tutkimuseettiset ohjeet koskevat myös tutkimushakemusten, ohjelmien ja tieteenalojen arviointoja. Akatemia ohjeistaa hakemusten arviointiin osallistuvia asiantuntijoita tutkimuseettisillä ohjeillaan.

Akatemia on sitoutunut Tutkimuseettisen neuvottelukunnan TENKin Hyvä tieteellinen käytäntö -ohjeisiin ja Akatemialla on myös edustus TENKissä. Eurooppalainen toimija, All European Academies, ALLEA, on päivittänyt omat hyvän tieteellisen käytännön suosituksensa "The European Code of Conduct for Research Integrity". Näiden käytäntöjen välillä ei ole ristiriitaa.

Kärkihankerahoitus

Hallitusohjelman kärkihankkeen *Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi* puitteissa Akatemian vuonna 2016 rahoittamien kärkihankkeiden tutkimustuloksia tuotiin vuoden mittaan eri tavoin esille. Kärkihankkeiden esittelyt julkaistiin Akatemian verkkosivulla. Lisäksi hankkejohtajia oli esillä ChemBio-messuilla, Tiedefoorumissa 2017 ja akatemiaohjelmien seminaareissa. Kaikille kärkihankerahoituksen saaneille 101 hankkeelle järjestettiin lokakuussa tilaisuus, jossa tutkimustulosten hyödyntämisen tapoja käsiteltiin eri tavoin. Myös joukko kärkihankkeita kertoi tuloksistaan. Kärkihankkeilta pyydettiin väliraportti hankkeen edistymisestä joulukuun loppuun mennessä.

Strategisen tutkimuksen rahoitus

Akatemian yhteydessä toimii strategisen tutkimuksen neuvosto. Strategisen tutkimuksen rahoituksella tuetaan pitkäjänteistä, ongelmälähtöistä ja tieteellisesti korkeatasoista tutkimusta, jonka tarkoituksena on löytää ratkaisuja merkittäviin yhteiskunnallisiin haasteisiin ja ongelmiin sekä palvella yhteiskuntapolitiikan ja yhteiskunnan toimintojen kehittämistä. Rahoitus on ohjelmamuotoista ja kohdistuu teema-alueille, joista päättää valtioneuvosto strategisen tutkimuksen neuvoston tekemän aloitteen pohjalta. Strategisen tutkimuksen neuvoston ohjelmat perustuvat yhteiskunnassa tunnistettuihin tiedon tarpeisiin ja pyrkivät tiedeyhteisöä laajempaan vaikuttavuuteen. Tämän varmistamiseksi rahoitusta myönnetään suunnitelmalliseen tiedon tuottajien ja hyödyntäjien yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen. Strategisen tutkimuksen rahoituksen lisäarvo tieteen vaikuttavuudelle syntyy rahoitettujen hankkeiden oman toiminnan lisäksi ohjelmalveluista, jotka tukevat eri tieteenalojen ja hallinnonalojen rajojen ylittämistä.

Vuonna 2017 avattiin rahoitushaku sekä vuoden 2017 että vuoden 2018 teema-alueita käsitteleviin tutkimusohjelmiin. Ohjelmahakujen yhteydessä kiinnitettiin aiempaa tarkempaa huomiota erityisesti tutkimuskonsortioiden monitieteisyyden arviointiin, arvioitsijoiden monitieteellisen tutkimustyön asiantuntemukseen sekä ohjelman aihekokonaisuuden kattamiseen. Arviointiprosessia kehitettiin kohdentamalla arviointipaneelien kokoonpanoa ohjelmahakujen ja hakemuskokonaisuuksien mukaisesti ottamalla käyttöön koko teema-alueita koskevat tutkimusaihekohtaiset paneelijaot. Strategisen tutkimuksen ohjelmien hakemusravioinnin erityispiirteenä on menettely, jossa hakemukset arvioidaan erikseen toisaalta tieteellistä laatua arvioivassa asiantuntijapaneelissa ja toisaalta yhteiskunnallista merkitystä ja vaikuttavuutta arvioivassa asiantuntijapaneelissa.

Strategisen tutkimuksen neuvoston tehtävänä on muun muassa seurata ja arvioida rahoittamiensa tutkimushankkeiden vaikuttavuutta. Lisätietoja strategisen tutkimuksen rahoituksen myönnoistä ja vaikuttavuudesta asiakirjan kohdassa 1.3.2.

1.3.1.2. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2 - sidosryhmät:

Suomen Akatemian yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2 ja sen toimenpiteet on kuvattu tulossopimuksessa seuraavasti:

Akatemia toimii yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa aktiivisesti tutkimus, koulutus- ja innovaatiotoiminnan laadun ja vaikuttavuuden parantamiseksi.

Akatemia jatkaa eri muodoin yhteistyötä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten, ministeriöiden, Tekesin ja muiden rahoittajien sekä muiden kotimaisten ja ulkomaisten yhteistyötahojen kanssa.

Vuoden 2016 yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteen indikaattori 2 on kuvattu alla taulukossa 2. Indikaattorissa selvitetään, miten yhteistyökykyisenä sidosryhmät kokevat Akatemian (maksimipisteet 4). Vuonna 2017 ei tehty sidosryhmäkyselyä, joten indikaattorin toteumatietoa ei ole saatavilla. Sidossryhmäkysely toteutetaan seuraavaksi vuonna 2018.

Taulukko 2. Sidossryhmäkysely

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattori: Sidossryhmäkysely/yhteistyökyky					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Yhteistyökyky (sidossryhmäkysely, max 4)	2,95 (2011)	-	3,06	-	-

Sidossryhmäyhteistyötä tehdään sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Akatemian keskeisimmät suomalaiset sidossryhmät ovat yliopistot, valtion tutkimuslaitokset, ministeriöt (erityisesti OKM, TEM ja VNK) sekä Tekes (vuodesta 2018 alkaen Business Finland). Kansainvälisistä sidossryhmistä on syytä mainita pohjoismaiset tutkimusrahoitusorganisaatiot, Euroopan Unionin toimielimet sekä muut ulkomaiset tutkimusrahoitusorganisaatiot, joiden kanssa Akatemia tekee yhteistyötä. Kulu-neena vuonna varsinkin toimikuntatyön kehittämisen yhteydessä on sidossryhmäyhteistyö ollut erityisen aktiivista.

Alla on kuvattu keskeisiä sidossryhmäyhteistyön asioita vuodelta 2017 ja jäljempänä nostettu sekä kansallisia että kansainvälisiä muita keskeisiä sidossryhmäyhteistyön toimia.

Vuoden 2017 aikana on kiinnitetty huomiota Suomen Akatemialle keskeisten sidossryhmien palveluun ja kehitetty muun muassa tutkimusrahoitusviestintää. Kulu-neena vuonna on paneuduttu erityisesti Akatemian toiminnan pääpiirteiden ja päätöksenteon perusteiden esittelemiseen sekä Akatemian yhteisökuvan kehittämiseen. Myös tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden viestintää on edistetty. Vaikuttavuusviestinnän toimintatapojen ideointia sekä viestinnän kohdentamista ja priorisointia jatketaan tulevana vuonna.

Suomen Akatemia järjesti vuonna 2017 useita sidossryhmä- ja kutsuvierastilaisuuksia. Näitä olivat muun muassa kolmen uuden tieteen akateemikon nimittämistilaisuus maaliskuussa Helsingissä ja yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa kesäkuussa järjestetty vuosittainen Tiedefoorumi Turussa. Tiedefoorumin yhteydessä jaettiin myös Suomen tiedepalkinto, jonka tänä vuonna sai professori Christina Salmivalli. Lisäksi järjestettiin akatemiaohjelmien seminaareja tutkijoille ja eri

alojen sidosryhmille, lukuisia rahoitushakuihin ja uusiin rahoitusmuotoihin keskittyviä tilaisuuksia sekä työpaja- ja keskustekutilaisuuksia sidosryhmien kanssa muun muassa Akatemian toiminnan uudistuksiin ja kansainväliseen toimintaan liittyen. Kaiken kaikkiaan tilaisuuksiin osallistui vuoden 2017 aikana noin 3000 henkilöä.

Kansallinen sidosryhmäyhteistyö

Lippulaivaohjelman valmistelu

Suomen Akatemian uuden lippulaivaohjelmaksi kutsutun rahoitusmuodon haku valmisteltiin täysin yhteistyössä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Useita keskustelutilaisuuksia järjestettiin ja Akatemia kävi pyynnöstä kertomassa hausta. Lippulaivaohjelmassa yhdistyvät korkeatasoinen tutkimus, taloudellista kasvua tukeva ja/tai muu merkittävä yhteiskunnallinen vaikuttavuus, vahva yhteistyö elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa, muuntautumiskyky sekä isäntäorganisaation tai isäntäorganisaatioiden vahva sitoutuminen. Haussa arvioituun 15 hakemukseen osallistui 10 yliopistoa ja viisi tutkimuslaitosta. Haun päätökset tehdään vuonna 2018.

Tiedeakatemiaain neuvottelukunnan ja Suomen Akatemian yhteinen mento- rintiohjelma

Suomen Akatemia ja Tiedeakatemiaain neuvottelukunta käynnistivät yhteisen mento-
rintiohjelman tutkijoille. Sopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2017. Ensimmäi-
sen akatemiahankerahoituksensa vuonna 2017 saaneille tutkijoille avattu mento-
rintiohjelma tarjoaa tukea tutkijan kasvuun ja kehittymiseen itsenäisenä tutkijana. Mentoreina eli ammatillista tukea antavina osapuolina toimivat kokeneet tutkijat, jotka tiedeakatemat valitsevat. Ohjelma kestää vuoden 2019 loppuun, minkä jäl-
keen sen toteutumista ja tavoitteiden saavuttamista arvioidaan. Ohjelman sisältöä
esiteltiin lokakuussa pidetyssä yhteistapaamisessa Tieteiden talolla Helsingissä.

Akatemiaohjelmien kansallinen sidosryhmäyhteistyö

Akatemiaohjelmissa luotiin uusia toimintatapoja Akatemian kansalliselle yhteis-
työlle. Ohjelmien johtoryhmät, valmisteluryhmät ja jaostot kokoontuivat 29 kertaa
vuoden 2017 aikana. Ohjelmat toimivat näin yhtenä Akatemian sidosryhmäyhteis-
työn välineenä. Akatemiaohjelmissa tehtiin kansallista rahoitusyhteistyötä sekä yk-
sitysten että julkisten rahoittajien kanssa, ml. Tekes. Tekesin virkamiehiä osallistui
ohjelmien valmistelu- ja johtoryhmien työhön. Alla pari konkreettista esimerkkiä
akatemiaohjelmien yhteydessä tehdystä sidosryhmäyhteistyöstä.

Kehitystutkimuksen akatemiaohjelma

Akatemia valmisteli Kehitystutkimuksen akatemiaohjelman, joka rahoitetaan yhteis-
työssä ulkoministeriön kanssa. Kehitystutkimuksen akatemiaohjelmassa rahoitetaan
monitieteistä, ilmiökeskeistä ja ongelmalähtöistä tutkimusta, jonka kohteena ovat
globaalin kehityksen kysymykset. Tutkimus tulee hyödyttämään kehitysmaiden ta-
loudellista, sosiaalista ja ekologista kehitystä ja se hyödyntää suomalaista osaa-
mistista. Lähtökohtana on vastata YK:n jäsenmaiden hyväksymän kestävän kehityksen
toimintaohjelman Agenda 2030:n tavoitteisiin. Haku oli auki syksyllä 2017. Rahoitus-
päätökset tehdään helmikuussa 2018. Ohjelman ensimmäisen haun kokonaisrahoi-
tus on 5,8 M€, josta Akatemian osuus on 3 M€.

Tieteellä terveyteen (TERVA) -akatemiaohjelma

Akatemia käynnisti yhteisrahoitteen Tieteellä terveyteen (TERVA) -akatemiaohjelman yhteistyössä neljän tutkimusta rahoittavan säätiön kanssa (Suomen Aivosäätiö, Lastentautien tutkimussäätiö, Suomen Lääketieteen Säätiö ja Syöpäsäätiö). Haku ja rahoituspäätökset tehtiin vuonna 2017. Ohjelman kokonaisrahoitus on 8,95 M€, josta Akatemian osuus on 7 M€. Erityisesti kansanterveyden edistämisen läpimurtoihin tähtäävän riskitutkimuksen rahoittamisella ja säätiöyhteistyöllä tavoitellaan laajempaa tutkimuksen tulosten näkyvyyttä ja vaikuttavuutta.

Arviointiyhteistyö

Suomen Akatemia jatkoi liikuntatutkimuksen alan yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Akatemia tarjosi edellisten vuosien tapaan OKM:lle osoitettujen liikuntatutkimushankkeiden rahoitushakemusten arviointipalveluja laadukkaasti ja OKM:n tavoitteiden mukaisesti. Terveystutkimuksen yksikkö tuotti pyynnöstä OKM:lle myös tilastotietoa liikunta- ja liikuntalääketieteellisen alan hakemusten tutkimusaiheista, hakija- ja hakemusmääristä sekä ajallisista muutoksista OKM:n uuden Liikuntatutkimuksen Suunta -asiakirjan valmistelua varten. Yhteistyö on vakiintunutta ja hyvin toimivaa. Vuoden aikana OKM:n kanssa aloitettiin neuvottelut arviointiyhteistyön laajentamisesta päätösten, seurannan ja raportoinnin osalta.

Suomen Akatemia avusti Oulun yliopistoa sen Thule-instituutin hankkeiden arvioinnissa. Akatemia kartoitti ja teki ehdotuksia sopivista arviointipaneelin jäsenistä ja lähetti tarkkailijan arviointipaneelin kokoukseen. Thule-instituuttiin liittyvän yhteistyön lisäksi Akatemia kartoitti sopivia panelisteja Oulun yliopiston ihmistieteiden Eudaimonia-instituutin haun hakemuksille sekä Infotech-instituutin hankehaun hakemuksille. Oulun yliopisto vastasi arvioijien valinnasta, kutumisesta ja muista järjestelyistä.

Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian toimeenpano

Suomen Akatemia osallistui vuonna 2017 edelleen Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian toimeenpanoon yhteistyössä kolmen ministeriön (TEM, STM, OKM) ja Tekesin kanssa. Toimeenpano noudatti vuosille 2016–2018 laadittua tiekarttaa. Suomen Akatemia on kohdistanut terveyden tutkimukseen vuodesta 2014 alkaneen kasvustrategian toimeenpanon aikana yli 300 miljoonaa euroa eri rahoitusmuotojensa kautta.

Kansainvälinen sidosryhmäyhteistyö

Suomen Akatemia on kansainvälisesti arvostettu asiantuntijaorganisaatio, joka vaikuttaa kansainväliseen tiedepolitiikkaan ja toimii suomalaisen tieteen näkyvyyden vahvistamiseksi monin eri tavoin erilaisissa kansainvälisissä organisaatioissa. Kansainvälistä vaikuttamistyötä tehdään laajan kansallisen yhteistyön pohjalta. Lisäksi Akatemia aktivoi ja tukee EU-rahoituksen hakemista tiiviissä yhteistyössä Tekesin ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Akatemia osallistuu monipuolisesti tutkimusrahoitusyhteistyöhön niin pohjoismaiden, Euroopan unionin kuin globaalilla tasolla. Kansainvälisestä rahoitusyhteistyöstä on raportoitu tarkemmin kohdassa *1.3.2. siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus*.

Kansainvälisen toiminnan kehittäminen Akatemiassa

Vuonna 2016 käynnistetty Akatemian kansainvälisyyslinjauksen valmistelu jatkuu vuoden 2017 aikana. Vuodenvaihteessa 2016–2017 toteutettiin laaja kysely Akatemian sidosryhmille. Lähes 900 vastaajaa saaneen kyselyn tulokset koottiin taustamuistioon, joka tarjoaa myös kattavan kuvauksen kaikista Akatemian kansainvälisyyttä edistävästä toimista. Huomionarvoista on, että suurin osa tuesta kansainvälisyydelle kanavoituu Akatemian perusinstrumenttien, strategisen tutkimuksen neuvoston ja yliopistojen profiloitumista tukevan rahoituksen sekä infrastruktuurijäsenmaksujen kautta. Esimerkiksi arviolta noin neljäsosa Akatemian ns. perusrahoitusmuotojen (tutkijatohtorit, akatemiaturkijat, akatemiahankkeet ja huippuyksiköt) kautta myönnetystä rahoituksesta käytetään kansainvälisyyden tukemiseen. Vain noin 10 prosenttia kaikesta kansainvälisyyttä tukevasta rahoituksesta suunnataan erityisiin kansainvälisyyttä edistäviin toimiin kuten rahoittajayhteistyöhön. Valmisteluprosessi huipentui helmikuussa pidettyyn sidosryhmäseminaariin, johon osallistui lähes 100 tutkijaa ja muita sidosryhmien edustajia. Akatemian hallitus hyväksyi helmikuussa 2017 kansainvälisyyslinjauksen aikavälille 2017–2021.

Linjauksessa todetaan, että Akatemia edistää tutkimuksen kansainvälisyyttä tutkimuksen laadun, vaikuttavuuden ja uudistumisen tukemiseksi yhteistyössä tutkimusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden kanssa. Akatemia kehittää rahoitusmuotojaan tukemaan entistä paremmin monimuotoistuvaa kansainvälisyyttä ja rohkaisee tutkijoita kansainväliseen liikkuvuuteen. Akatemia tukee tutkimusympäristöjen kansainvälistä kilpailukykyä ja houkuttelevuutta, ja painottaa rahoitusyhteistyössä monikansallista yhteistyötä. Akatemia edistää suomalaisen tutkimuksen kansainvälistä näkyvyyttä ja mahdollisuuksia sekä tutkimuksen vastuullisuutta.

Linjauksen valmistuttua aloitettiin sen toimenpideohjelman valmistelu. Useita toimenpiteitä on jo käynnistetty, esimerkiksi Kansainvälisissä organisaatioissa edustamisen työjaoista on keskusteltu OKM:n ja Business Finlandin kanssa, Akatemian EU-kannanmuodostuksen prosessin kehittäminen on aloitettu. Akatemian pääjohtaja jatkoi osallistumistaan opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten linjausten valmisteluun, jotka julkistettiin maaliskuussa 2017.

EU-vaikuttaminen

Suomen Akatemia osallistuu aktiivisesti tiedepoliittisena asiantuntijana, tutkimusrahoittajana ja kansallisena viranomaisena eurooppalaisen tutkimusalueen ERA:n rakentamiseen, Horisontti 2020 -tutkimus- ja innovointiohjelman toteuttamiseen sekä seuraavan puiteohjelman suunnittelutyöhön. Akatemialla on Brysselissä Tekesin kanssa yhteinen edunvalvontatoimisto, joka toimii tiiviissä yhteistyössä molempien virastojen komiteajäsenten (delegaattit ja asiantuntijajäsenet), kansallisten yhteys henkilöiden (NCP) ja muiden EU-asioista vastaavien asiantuntijoiden kanssa.

Suomen Akatemia toimii kansallisena vastuutahona EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelma Horisontti 2020:n useissa osissa. Pilari I (European Research Council, Marie Skłodowska Curie Actions, Future and Emerging Technologies, Research Infrastructures) on Akatemian vastuulla ja pilari III:sta (yhteiskunnalliset haasteet) Akatemia vastaa yhteistyössä Tekesin kanssa. Akatemian delegaattit ja asiantuntijat osallistuvat ohjelmien suunnitteluun ja pitävät yllä tukiverkostoja, joihin kuuluu yliopistojen ja tutkimuslaitosten sekä muiden keskeisten toimijoiden edustajia,

jotka varmistavat suomalaisen tutkimuskentän vaikutusmahdollisuudet ja tiedonkulun.

Vuonna 2017 vaikutettiin Horisontti-ohjelman viimeiseen työohjelmakauteen (2018–2020 haut) erityisesti tukiverkoston näkemyksiä hyödyntäen. Seuraavaan puiteohjelmaan vaikuttaminen oli aktiivista. Tammikuussa julkaistiin Akatemian kannanotto Horisontti-ohjelman puoliväliarvioinnista. Läpi vuoden Akatemia osallistui aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön johdolla tehtyyn Suomen puiteohjelmakantojen laadintaan. Suomen alustava kannanotto puiteohjelmaan valmistui kesäkuussa. Kannanotossa korostetaan, että tutkimuksen laadun tulee säilyä keskeisenä rahoituksen kriteerinä ja että tutkimuksen vaikuttavuutta tulee arvioida monipuolisesti. Akatemia julkisti oman kannanottonsa puiteohjelmaan marraskuussa. Lisäksi Akatemia vastasi komission konsultaatioihin (H2020-väliarviointi) ja kyselyihin (mm. Partnerships ja Mission-oriented Research) ja antoi lausunnon eduskunnan sivistysvaliokunnalle liittyen EU:n monivuotisen rahoituskehityksen.

Akatemia julkaisi myös marraskuussa 2017 oman kantansa uuden puiteohjelman (FP) valmistelua varten ja korosti, että komission tulee kiinnittää huomiota erityisesti tutkimuksen laatuun ja vaikuttavuuteen, avoimeen tieteeseen sekä hakijoiden näkökulmaan. Lisäksi EU:n tulee jatkossakin tukea yhteisten suurten tutkimusinfrastruktuurien rakentamista ja hyödyntämistä, sillä yksittäisellä maalla on hyvin harvoin mahdollisuuksia rakentaa niitä yksin.

Vaikuttamistyötä tehtiin myös Brysselissä. Akatemian pääjohtaja osallistui Unifin järjestämään edunvalvontamatkaan Brysseliin helmikuussa 2017. Ohjelmaan kuului mm. tapaaminen komissaari Carlos Moedasin sekä Euroopan parlamentin ITRE-komitean kanssa. EU:n komission johtaja Kurt Vandenberghen kutsusta strategisen tutkimuksen neuvoston puheenjohtaja ja strategisen tutkimuksen yksikön johtaja pitivät Euroopan komission tutkimuksen pääosaston henkilökunnalle esityksen strategisen tutkimuksen neuvoston toiminnasta ja siitä toistaiseksi saaduista kokemuksista Suomessa. Tarkoituksena oli antaa seuraavaa puiteohjelmaa valmisteleville virkamiehille uusia näkökulmia jäsenvaltioiden tutkimusrahoituskentältä. Akatemian Brysselin toimisto toimi aktiivisesti mm. näiden tapahtumien järjestelyissä. Se osallistui Euroopan parlamentin Strasbourgin täysistuntoviikkoon, joka tiiviytensä vuoksi tarjoaa hyvän mahdollisuuden näkyvyyteen ja vaikuttamiseen.

Heinäkuussa 2017 EU:n puheenjohtajamaa Viro kutsui Suomen Akatemian pääjohtajan pitämään puheenvuoron tutkimuksen tieteellisestä ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta EU:n kilpailukykyneuvoston epävirallisessa ministerikokouksessa. Syyskuussa Akatemiasta osallistui useita asiantuntijoita EU:n Tallinnassa järjestettyyn puheenjohtajakauden t&i-konferenssiin. Samassa yhteydessä osallistuttiin mm. erilliseen ERC-tilaisuuteen ja kansalaisten t&i-osallistumista käsitelleeseen seminaariin. Pääjohtaja vieraili joulukuussa Tartossa kutsuttuna puhujana Estonian Research 2017 -tapahtumassa.

Akatemian vaikuttamistyötä tehtiin myös eurooppalaisen edunvalvontajärjestö Science European kanssa. Akatemia osallistui vuonna 2017 useisiin Science European työryhmiin sekä General Assembly -kokouksiin ja muun muassa seuraavan puiteohjelman valmisteluun liittyviin tapahtumiin ja tutkimusasioista vastaava ylijohtaja toimi uuden johtokunnan valintakomitean jäsenenä. Lisäksi kommentointiin Science European kannanottoja ja vastattiin kyselyihin.

Myös Joint Programming -aloitteissa (JPI), joihin Akatemia osallistuu, tehdään strategista suunnittelua ja laajaa Euroopan tasoista yhteistyötä mm. tutkimuksen vaikuttavuuden lisäämiseksi. Niissä järjestetään myös rahoitushakuja (ks. tarkemmin 1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus, kv-rahoittajayhteistyö).

Muita Akatemian kannalta näkyviä kansainvälisiä tapahtumia olivat tutkimusasioista vastaavan ylijohtajan pääpuheenvuoro PROSO-konferenssissa, "Empowering societal actors through responsible Research and Innovation" helmikuussa 2017 sekä esiintyminen pohjoismaisessa huippukokouksessa aiheesta "Creating a competitive edge through diversity and equalit" Oslolla marraskuussa.

Puiteohjelmaneuvonta ja -aktiivointi

Kansallisten yhteyshenkilöiden, eli NCP:iden (National Contact Point) työhön kuuluu hakuihin liittyvä tiedottaminen sekä hakijoille ja tutkimusorganisaatioiden tukihenkilöstölle tarjottu tuki. Kansallisesti toimintaa koordinoi Tekesin EUTI-yksikkö. Avautuvista hauista tiedotetaan nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa ja hakijoita autetaan hakemaan rahoitusta. Lisäksi seurataan ja tiedotetaan, miten suomalaiset saavat rahoitusta näistä haasteista. Infotilaisuuksia, työpajoja, verkostoitumistapaamisia sekä yksilöllistä hankeneuvontaa tehdään niin organisaatio-, tutkimusryhmä- kuin tutkijatasolla.

Vuonna 2017 oli ajankohtaista Horisontti-ohjelman viimeiseen työohjelmaan vaikuttaminen ja siitä informoiminen. Akatemia järjesti 2.10. kokopäiväisen tapahtuman, jossa yhdessä Tekesin yhteyshenkilöiden kanssa käytiin läpi uusi työohjelma ja tarjottiin mahdollisuus myös henkilökohtaiseen neuvontaan. Osallistujia oli noin 160. Akatemia osallistui aktiivisesti myös Tekesin järjestämään Horisontti hallussa -tapahtumaan lokakuussa mm. pitämällä esityksen hyvän hakemuksen elementeistä ja hakemusten arvioinnista. Akatemian tutkimusasioista vastaava ylijohtaja osallistui paneelikeskusteluun. Akatemia oli myös mukana Korkeakoulujen tutkimuspalvelupäivillä Jyväskylässä elokuussa.

Alla esimerkki konkreettisista toimista yksikön näkökulmasta.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen yksikkö vastaa Horisontti 2020 -ohjelman 3. pilarin Eurooppa muuttuvassa maailmassa -haasteen komiteajäsenen ja kansallisen yhteyshenkilön tehtävästä sekä 1. pilarin Marie Skłodowska-Curie -osion kansallisen yhteyshenkilön tehtävästä. Komiteajäsen muodostaa kansalliset kannat työohjelmien sisällöistä ja vaikuttaa EU-päätöksentekoon tukena kansallisesti koottu tukiverkosto. NCP:t toimivat asiantuntijoina omien ohjelmiensa komiteoissa sekä tukevat suomalaisten osallistumista kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön tiedottamalla rahoitusmahdollisuuksista tiedotustilaisuuksissa, erilaisissa verkostoissa ja sosiaalisessa mediassa. NCP:t seuraavat suomalaisten menestymistä hauissa sekä analysoivat suomalaisosallistujien arviointiraportteja sekä hyödyntävät näistä saatuja tietoja hakijoiden neuvonnassa. Sekä Eurooppa muuttuvassa maailmassa -hankkeissa että tutkijaliikkuvuuden tukemiseen tähtäävissä MSCA-toimissa on keskeistä vahvistaa yhteyksiä tutkimusorganisaatioiden ja yritysten välillä.

Vuonna 2017 toteutettiin mm. Twitter-kampanjoita (esim. ERC) sekä tehtiin rahoitusta hakeneista haastatteluja (esim. SwafS). Haasteissa 2 ja 5 laadittiin analyysi arviointiraportteista sekä tehtiin kysely arvioitsijoille. Näiden pohjalta laadittiin hakijoille erilaisia ohjeistuksia (mm. Evaluators' recommendations for applicants). Lisäksi osallistuttiin erilaisten NCP-verkostojen sekä NCP Academyn koulutuksiin, myös kouluttajina.

ERC juhlisti 10-vuotista taivaltaan moninaisesti, erityisesti maaliskuun juhlaiviikon aikana. Suomessa juhlinta liitettiin kesän Tiedefoorumin yhteyteen, jossa kutsuttuna puhujana oli ERC:n entinen varapuheenjohtaja Mart Saarma ja kolminkertainen ERC-rahoitettu tutkija Mikko Möttönen. ERC-NCP:t ja Akatemian viestintä aktivoivat yliopistoja Twitter-kampanjaan, jolla nostettiin Suomen ERC-rahoitettuja tutkijoita ja heidän hankkeitaan. Kaksi suomalaista ERC-rahoitettua tutkijaa oli myös kutsuttu puhujiksi Brysselin päätapahtumaan, ja ERC-juhlakirjassa esitellään ERC-rahoitetun akatemiaprofessorin hanketta. Kuten muinakin vuosina, ERC Starting- ja Consolidator Grants -hauissa toiselle arviointikierrokselle päässeille tutkijoille järjestettiin vuonna 2017 erilliset haastattelukoulutukset Akatemiassa.

Menestys ERC-hauissa on parantunut koko Horisontin ajan ja onnistumisprosentti on noussut yli kahdeksaan. Tähän asti määrällisesti paras tulos oli vuosi 2016, jolloin Suomeen saatiin 7 Starting Grant (StG), 7 Consolidator Grant (CoG) ja 7 Advanced Grant (AdG) sekä 2 Proof of Concept (PoC) -rahoitusta. Vuoden 2017 menestys jatkui: StG-rahoituksia saatiin 7 ja CoG-rahoituksia ennätyselliset 12. Onnistumisprosentti StG-haussa oli 8,2 prosenttia (koko haku 13,2 %), mutta CoG-haussa onnistuminen Suomen osalta ylsi samaan kuin koko haussa (13,0 %). ERC-hauista tehtiin systemaattinen analyysi sekä arviointiraporteista synteesi koko Horisontin ajalta tutkijoiden ja taustaorganisaatioiden hyödynnettäväksi.

Marraskuussa 2017 ERC:n puheenjohtaja Jean-Pierre Bourguignon vieraili Suomessa Ranskan suurlähetystön aloitteesta, ja ERC-NCP:t avustivat tutkimusattasaa vierailujen ja juhlaseminaarin ohjelman suunnittelussa. Bourguignon vieraili myös Akatemiassa.

Kansainväliset tutkimusinfrastruktuurit

Suomen Akatemia toimii aktiivisesti eurooppalaisessa infrastruktuurien strategiafoorumissa ESFRInsa (European Strategy Forum for Infrastructures). ESFRI on vuonna 2017 käynnistänyt mm. uuden eurooppalaisen tiekartan päivitysprosessin sekä julkaissut raportin Long-Term Sustainability of Research Infrastructures, joita molempia Akatemia on ollut toteuttamassa.

Tutkimusinfrastruktuureille suunnattua Horisontti 2020 -puiteohjelman rahoitusta on Suomesta haettu 140 hakemuksella, joista jopa 48 hakemusta on rahoitettu. Suomen onnistumisprosentti 34,5 on selvästi korkeampi kuin EU:n yleinen 27,2 prosenttia. Tutkimusinfrastruktuuriohjelman kautta Suomeen on kotiutettu noin 28 miljoonaa euroa vuoteen 2017 mennessä. Puiteohjelma-asiat tuotiin vahvemmin myös kansallisen tutkimusinfrastruktuurikomitean tiedoksi.

Akatemia oli edustettuna yli 20:ssä tutkimusinfrastruktuurien toimielimissä, kuten esimerkiksi Euroopan eteläisessä observatoriossa (ESO), Euroopan hiukkasysiikan tutkimuskeskuksessa (CERN), Ydinfysiikan kansainvälisessä kiihdytinlaboratoriossa (FAIR) ja Euroopan molekyylibiologian laboratoriossa (EMBL). Taulukossa 3 on lueteltuna kaikki Akatemian rahoittamat tutkimusinfrastruktuurijäsenyydet. Suomi on liittynyt moniin tutkimusinfrastruktuureihin jo ennen Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitean perustamista (mm. CERN, EMBL ja ESO). Näiden jäsenyydet ovat voimassa toistaiseksi. Rahoittamalla jäsenmaksuja Akatemia mahdollistaa omalta osaltaan osallistumisen näiden infrastruktuurien toimintaan.

Taulukko 3. Suomen Akatemian rahoittamat tutkimusinfrastruktuurijäsenyydet 2017

Suomen Akatemian tutkimusinfrajäsenyydet			
Infra	Nimi	Infra	Nimi
Ympäristötieteet		Bio- ja terveystieteet	
EISCAT 3D	European Incoherent Scatter Association	EMBL	European Molecular Biology Laboratory
GBIF	Global Biodiversity Information Facility	EMBC	European Molecular Biology Conference
ICDP	International Continental Scientific Drilling Program	EATRIS	European Advanced Translational Research Infrastructure
IODP	Integrated Ocean Drilling Program	BBMRI	Biobanking and Biomolecular Resources RI
ICOS	Integrated Carbon Observation System	ELIXIR	European Life Science Infrastructure for Biological Information
		INFRAFRONTIER	The European Infrastructure for Phenotyping and Archiving of Model Mammalian Genomes
Luonnontieteet ja tekniikka		Yhteiskunta- ja humanistiset tieteet	
CERN	European Organization for Nuclear Research	CESSDA	Consortium of European Social Science Data Archives
ESO	European Southern Observatory	CLARIN	Common Language Resource and Technology Infrastructure
FAIR	Facility for Antiproton and Ion Research	ESS	European Social Survey
NOT	Nordic Optical Telescope		
Materiaalitieteet ja analytiikka		E-infrastruktuurit ja matematiikka	
ESRF	European Synchrotron Radiation Facility	IML	Mittag-Leffler Institute
MAX IV	Synchrotron radiation facility	NeIC	Nordic e-Infrastructure Collaboration
		PRACE	Partnership for advanced computing

Muut kansainväliset organisaatiot

Suomen Akatemian edustajat toimivat useissa muissakin kansainvälisissä tutkimusorganisaatioissa, kuten Science Europessa (SE), Euroopan tiedesäätiössä (ESF), COSTissa (European Cooperation in Science and Technology), Yliopistollisessa Eurooppa-instituutissa (EUI) sekä OECD:n komiteoissa ja työryhmissä, UNESCO:n tiedeohjelmassa ja Brysselissä sijaitsevien kansallisten T&K-toimistojen verkostossa (IGLO). Keskeistä toiminnassa oli suomalaisen tutkimuksen ja tutkijakunnan näkyvyyden lisääminen eri foorumeilla ja kansainväliseen toimintaan vaikuttaminen. Suomen Akatemialla on myös laajaa yhteistyötä ja kontakteja Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa ja muut kansalliset toimijat hyödyntävät Akatemian näihin perustuvaa asiantuntemusta.

Akatemian tutkimusasioista vastaava ylijohtaja edustaa suomalaista tutkimusta NordForskin hallituksen toiminnassa ja toimii NordForskin asettaman tutkimusinfrastruktuuriyhteistyötä kehittävän komitean puheenjohtajana. Vuoden 2017 aikana Akatemia osallistui NordForskin yhteispohjoismaisesti rahoitettavien tutkimusteemojen valintaprosessin kehitystyöhön. NordHorcsit (pohjoismaisten tutkimusrahoittajien pääjohtajat), NordForskin hallitus ja Pohjoismaisen ministerineuvoston virka-

mieskomitea sekä sen asettama ad hoc-ryhmä kävivät vuoden aikana useita keskusteluja siitä, mihin suuntaan pohjoismaista tutkimusyhteistyötä ja erityisesti NordForskin toimintaa tulisi jatkossa suunnata ja miten yhteistyö pitkällä tähtäimellä kansallisten rahoittajien kanssa tulisi toteuttaa.

Akatemia ja sen tieteelliset toimikunnat osallistuvat pohjoismaisten tieteellisten toimikuntien yhteistyöelimen Nordiska samarbetsnämndenin (NOS) toimintaan (NOS-N, NOS-HS ja NOS-M). Alla esimerkkejä NOS-toiminnasta.

NOS-HS

Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta osallistuu pohjoismaisten toimikuntien yhteistyöverkoston (NOS-HS) toimintaan. NOS-HS rahoittaa yhteis-pohjoismaisia tutkivia työpajoja, joilla tuetaan uusia tutkimuksellisia avauksia ja eri uravaiheissa olevien tutkijoiden verkostoitumista sekä pohjustetaan yhteistyötä suurempiin kansainvälisiin hakuihin osallistumiseksi. Toimikunta tukee NOS-HS:n kautta sekä tutkivia työpajoja että yhteispohjoismaista tieteellistä julkaisutoimintaa. NOS-HS:n kiertävä sihteeristö siirtyy Akatemiaan vuoden 2019 alusta.

NOS-M

Terveyden tutkimuksen toimikunta osallistuu aktiivisesti NOS-M:n toimintaan, joka on tutkimusrahoitusorganisaatioiden yhteistyöelin terveyden tutkimuksen alalla. Vuoden 2017 kokouksissa keskustelunaiheina olivat tutkimuksen vaikuttavuus, sen raportointi ja arvioiminen. Vuoden aikana aloitettiin myös yhteenvedon laatiminen eri pohjoismaisista aloitteista yksilöllistetyn lääketieteen alalla, tavoitteena koota kattava tietokartta ja jakaa parhaita toteutuneita käytäntöjä. Vuoden 2018 aikana, yksilöllistetyn lääketieteen lisäksi keskitytään myös kliinisten tutkijoiden uramahdollisuuksiin, ympäristöterveyteen ja brexitin vaikutuksiin.

Akatemia osallistui aktiivisesti COST:n Committee of Senior Officials toimintaan ja kansallisen tason COST-järjestelyihin yhdessä Tekesin kanssa. COST uusi strategiaansa, joka edelleen vahvistaa EU13-maiden osallistumista eurooppalaiseen tutkimusyhteistyöhön. Akatemia osallistui COST Action TD1408 INTREPID Management -komitean työhön.

Akatemian edustaja toimi OECD Global Science Forumin varapresidenttinä tuoden esiin erityisesti pohjoismaisia tutkimusaloja ja niiden vahvuuksia. Akatemia osallistui aktiivisesti OECD:n BNCT (bio-nano converging technologies) ja EOCFS (Effective Operation of Competitive Funding Systems) -työryhmien työhön.

Kansainväliset vierailut

Vuonna 2017 Akatemiassa ja strategisen tutkimuksen neuvostossa kävi vieraita useista eri maista ja maanosista. Laajempia delegaatioita Akatemia vastaanotti Meksikosta, Etelä-Koreasta, Liettuasta ja Etelä-Afrikasta. NordForskin hallitus kokousti Helsingissä ja vierailun yhteyteen järjestettiin muita keskustelutilaisuuksia. Vieraita saatiin myös mm. EU:n Joint Research Centeristä (JRC), European Space Agencystä (ESA) ja Ruotsin Vetenskapsrådetista. Neljän maan suurlähettiläät (Italia, Tsekki, Intia, Bulgaria) vierailivat myös Akatemiassa.

Toukokuussa FAIR:n (Facility for Antiproton and Ion Research) hallinto- ja finanssikomitean kokousti Helsingissä. Kokouksen käytännönjärjestelyt hoidettiin Akatemiasta. Kokoukseen osallistui noin 40 henkilöä.

Akatemian pääjohtaja oli vuoden aikana kahdesti mukana opetus- ja kulttuuriministeriön delegaatioissa, jotka vierailivat Aasiassa. Ensimmäinen matka suuntautui Tokioon ja toinen Pekingiin ja Hong Kongiin. Syksyllä pääjohtaja osallistui myös OKM:n delegaation osana Japanissa pidettyyn STS-foorumiin.

1.3.1.3. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3 – materiaalia tiedepoliittisen päätöksenteon käyttöön:

Suomen Akatemian yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3 ja sen toimenpiteet on kuvattu tulossopimuksessa seuraavasti:

Suomen Akatemia tarjoaa tiedepoliittisen päätöksenteon käyttöön laadukasta ja monipuolista materiaalia Suomessa tehtävästä tutkimuksesta ja suomalaisista tutkimusorganisaatioista.

Akatemia tuottaa eri tahojen käyttöön laadukasta tiedepoliittista dataa ja analyysejä, havainnollistaa tutkimuksen vaikuttavuuden eri muotoja sekä kehittää tieteellisen ja muun vaikuttavuuden arviointitapoja. Nämä saatetaan avoimesti verkkoon kaikkien käytettäväksi.

Tieteen tila

Vuoden 2017 yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteen indikaattori 3 on kuvattu alla taulukossa 4. Akatemia laatii vuosina 2018 ja 2020 Tieteen tila -katsauksen yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Tieteen tila -prosessi mahdollistaa yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimustoiminnan ja tieteenalojen tutkimuksen tason pitkäaikaisen seurannan ja tutkimuksen vaikuttavuuden tarkastelun sekä antaa pohjaa tiedepoliittiselle päätöksenteolle. Katsaus pohjautuu jatkuvaan, vuosittain tehtävään tiedonkeruuseen ja analyysien päivitykseen.

Taulukko 4. Tieteen tila -katsaus

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattori: Tieteen tila -katsaus					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Tieteen tila -katsaus (kahden vuoden välein)	valmistunut	-	valmistunut	aloitettu	aloitettu

Datanhallinnan ja laskennan kehittämisohjelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa yhdessä tutkimus- ja innovaatiotoimijoiden kanssa vuosien 2017–2021 aikana datanhallinnan ja laskennan tutkimusinfrastruktuurien ja palveluiden kehittämisohjelman. OKM on sopinut Suomen Akatemian kanssa kehittämisohjelman ohjaamiseen ja koordinointiin tarvittavasta työpanoksesta. Kehittämisohjelman yhtenä tavoitteena on tarjota korkeakoulujen lisäksi CSC:n datanhallinnan ja laskennan tutkimusinfrastruktuuri ja siihen liittyvät palvelut jatkossa myös valtion tutkimuslaitosten käyttöön. Valmistelun tueksi toteutettiin erillinen selvitys Suomen Akatemian toimeksiannosta vuonna 2017.

Muut selvitykset, raportit ja tilastot

Alla on koottu muutamia esimerkkejä selvityksistä, raporteista ja tilastoista, joita Akatemiassa toteutettiin vuoden 2017 aikana. Raportteja toteutettiin sekä tiedepoliittisen päätöksenteon käyttöön että Akatemian oman päätöksenteon pohjaksi.

Biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunnan johdolla toteutettiin Tieteen tila 2016 kyselyaineistoon pohjautuva selvitys ”Ekologisen tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus”, jossa tarkasteltiin alan tutkimukselle luonteenomaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Vaikuttavuuden yleistaso ei juuri poikennut muista aineiston tutkimusaloista mutta oli odotetusti muita painottuneempaa ympäristöasioihin, erityisesti luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Alalle on tyypillistä myös julkisiin instituutioihin ja julkisuuden kautta vaikuttaminen. Raportti tähdentää tutkimusalojen erityislaadun huomioon ottamista vaikuttavuutta kuvaavia indikaattoreita laadittaessa.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen yksikkö kerää tilasto- ja seurantatietoa toimikunnan toimialaan kuuluvien tieteenalojen hauista ja päätöksistä. Syyshaun 2016 päätöksenteon valmistelua varten tuotettiin toimintakertomusvuonna esimerkiksi seuraavat tilastot: KY-toimikunnalle osoitetut hakemukset ja päätökset vuosina 2013–2015 organisaatioittain, tutkimusaloittain ja rahoitusmuodoittain, syyshaun 2016 hakemusmäärät tutkimusaloittain ja valmisteluryhmittäin, tutkija-tehtävähakijoiden ikä- ja sukupuolijakaumat sekä syyshaun paneelien arvosanajakaumat rahoitusmuodoittain. Toimikunnan www-sivuilla julkaistaan myös vuosittain analyysi syyshaun paneelien puheenjohtajien muistioista, ja sen tarkoituksena on tarjota hakijoille perustietoa päätöksistä sekä opastusta hakemusten tekemiseen. Paneelipalautetta käytetään niin KY-toimikunnan kuin KY-yksikönkin toiminnan kehittämiseen.

Luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunta laati toimenpideohjelmassaan listan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteista. Tämän työn tueksi luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen yksikössä koostettiin tietopaketti tohtoreiden työllistymisestä ja sijoittumisesta, tutkijoiden liikkuvuudesta ja yhteistyöstä, LT-alojen julkaisu- ja viittaustiedoista sekä hakemus- ja myöntötilastoista.

Strategisen tutkimuksen rahoituksen ohjelmissa toimivat hankkeet laativat rahoituskautensa aluksi suomenkielisen yleistajuisen tilannekuvaraportin, jossa ne kuvaavat oman tutkimusaiheensa kansainvälisen tutkimusympäristön ja suomalaisen yhteiskunnan kannalta keskeiset tutkimushaasteet. Tilannekuvaraportit julkaistaan strategisen tutkimuksen neuvoston kotisivuilla, ja niillä on osoittautunut olevan käyttöä päätöksenteon valmistelutehtävissä.

1.3.1.4. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 4: toimintaympäristön muutokset

Suomen Akatemian yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 4 ja sen toimenpiteet on kuvattu tulossopimuksessa seuraavasti:

Suomen Akatemia ottaa toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset kuten valtionhallinnon taloudelliset reunaehdot, digitalisaation ja normien purkamisen sekä hallinnollisen taakan keventämisen.

Akatemia kehittää yhteistyössä tutkimusorganisaatioiden ja CSC:n kanssa tutkimukseen liittyviä tietojärjestelmiä siten, että ne ovat keskenään yhteentoimivia. Tavoitteena on, että kerran yhteen paikkaan tallennettuja tietoja, kuten julkaisutietoja, voidaan hyödyntää eri tarkoituksissa. Akatemia edistää datan, julkaisujen, menetelmien ja tulosten avoimuuden periaatetta rahoittamissaan hankkeissa ja omassa toiminnassaan. Akatemia kehittää omia toimintaprosessejaan ja -tapojaan niin, että ne mahdollistavat henkilöresurssien hallitun vähentämisen ja kohdentamisen strategian tavoitteiden mukaisesti. Valtionavustushakemusten laatiminen sekä päätösten käsittely, päätös ja toimeenpano tapahtuu Akatemian sähköisen asioinnin järjestelmässä (SARA).

Vaikuttavuushanke ja datan avaaminen

Vuoden 2017 yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteen indikaattori 4 on kuvattu alla taulukossa 5 Akatemian rahoittamien tutkimushankkeiden tuottaman datan

avaaminen. Akatemian rahoittamissa hankkeissa tuotetun datan avoimuudesta raportoidaan säännöllisesti.

Yhteensä 72,7 prosenttia (444/611) loppuraportin vuonna 2017 jättäneistä hankkeista ilmoittaa avanneensa kokoamansa tutkimusaineiston (tai avaavansa sen lähiainekoina) tai ei ole koonnut sellaista tutkimusaineistoa*.

Taulukko 5. Rahoitettujen tutkimushankkeiden tuottaman datan avaaminen

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattori: Datan avaaminen					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Rahoitettujen tutkimushankkeiden tuotetun datan avaaminen	-	-	-	<25%	72,7%

*Indikaattori perustuu hankkeiden loppuraportissaan antamaan tiedonantoon aineiston avaamisesta, mutta se ei sisällä kattavaa analyysiä loppuraportissa annetuista selvityksistä avoimuuden toteuttamisen tavoista tai sen esteistä. Indikaattoritiedot sisältävät kaikki rahoitusmuodot, joiden alueilta raportteja on vastaanotettu. Ilmoitettu prosenttiluku ei täysin vastaa indikaattorin kysymystä, sillä lukuun sisältyy myös ne raportit, joissa ei ole syntynyt tutkimusaineistoa.

Julkisin varoin tuotettujen tutkimustulosten avoimuuden ja käytettävyyden lisääminen sekä Akatemian itsensä tuottamien aineistojen ja kartoitusten jatkokäytön mahdollistaminen ovat tärkeitä vaikuttavuuden saavuttamistapoja.

Suomen Akatemia on edistänyt suomalaisen tiedeyhteisön avoimuutta avoin tiede ja tutkimus -hankkeen tiekartan mukaisin tavoittein. Akatemian rahoituksella avattujen tutkimusjulkaisujen määrä on kasvanut (2017 vastaanotettujen loppuraporttien mukaan 48,5 prosenttia kaikista vertaisarvioituista artikkeleista) ja tutkimusaineistojen jatkokäytön mahdollisuudet parantuneet.

Suomen Akatemia on käynnistänyt 2017 kokeilun tuottamiensa kyselyaineistojen jatkokäytön mahdollistamisesta. Akatemia on avannut vuoden 2016 Tieteen tila -selvityksen kyselyaineistot kaikkien saatavaksi Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston AILA-palveluportaalista vuonna 2017. Saatavilla ovat kyselyaineistot Tutkimuksen laajempi vaikuttavuus yhteiskunnassa (505 vastausta) ja Tohtorintutkimuksen suorittaneiden rooli yhteiskunnassa (566 vastausta). Tämä on ensimmäinen kerta, kun Akatemian tekemän kyselyn aineistot avataan avoimesti saataville jatkoehdyntämistä varten. Jälkimmäisen kyselyn keskeisistä tuloksista julkaistiin myös erillinen raportti The Role of doctoral degree holders in Society vuonna 2017.

Avoin tiede Akatemian rahoituksessa

Akatemia on kehittänyt rahoituskäytäntöjään avoimuuden tukemiseksi: avoimen julkaisemisen osalta Akatemia mahdollisti keväällä 2017 ns. vihreän ja kultaisen linjan avoimuuden rinnalla myös ns. hybridijulkaisemisen mahdollisuuden, jotta Akatemian rahoittamat hankkeet voivat toteuttaa avoimuutta parhaalla mahdollisella tavalla. Hybridimallin käyttöä seurataan kuitenkin tarkasti sen kalleuden takia. Tutkimusaineistojen avaamisen osalta Akatemia tarkensi vuonna 2017 Akatemian myöntämän rahoituksen käyttämistä aineistojen käsittelyyn ja avaamiseen. Tarkennus selkeyttää mahdollisuutta rahoituksen käytöstä niihin tutkimustehtäviin, jotka tukevat aineistojen hallinnointia ja jatkokäytön mahdollistamista. Uutena askeleena strategisen tutkimuksen neuvosto ei edellytä pelkästään tutkimusaineistojen jatkokäytön mahdollistamista, vaan myös silloinkin, kun avaaminen ei ole mahdollista, neuvosto edellyttää rahoittamia hankkeita tallentamaan tiedon aineistojen olemassaolosta ja yhteystiedoista.

Akatemia jatkaa avoimen tieteen käytäntöjen sisällyttämistä osaksi hyviä tieteellisiä käytäntöjä. Kevättalvella 2017 järjestetyissä arviointipaneelissa arvioitsijoita pyydettiin ensimmäistä kertaa arvioimaan avoimuuden toteuttamisen suunnitelmia osana hyvän tieteellisen käytännön kokonaisuutta. Syyskuun 2017 hakuilmoitukseen lisättiin TENK:in eettisen ohjeistuksen rinnalle ALLEA:n avoimuutta painottavaa ohjeistusta The European Code of Conduct for Research Integrity. Hyvästä tieteellisestä käytännöstä on raportoitu yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteen 1 yhteydessä. Myös arvioinnin kehittämistä on jatkettu.

Hakijan näkökulma -kokeilu

Suomen Akatemia kartoitti hakijoidensa kokemuksia syyskuun 2017 hausta. Samalla selvitettiin viraston työntekijöiden näkemyksiä hakuprosessista. Webropol-kyselyyn vastasi 859 hakijaa. Haastatteluihin osallistui yhteensä 27 tutkimuspalvelujen asiantuntijaa ja tutkijaa. Aineisto analysoitiin samankaltaisuuskaavioiden avulla. Hakuprosessin eri osa-alueet (hakuilmoitus, verkkosivut ja verkkoasiointi – SARA) saavat hyvän yleisarvosanan (4,6-4,9 / 5). Parannustarpeet kohdistuvat hakua koskevan tiedon löytymiseen. Tarvittaviin kehitystoimiin on ryhdytty vuoden 2017 aikana.

Avoin toimintakulttuuri

Suomen Akatemia pyrkii omalla toiminnallaan lisäämään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Tavoitteena on, että kaikki hakuun ja siihen saapuvien hakemusten arviointiin liittyvät dokumentit ovat verkossa julkisesti nähtävillä viimeistään haun aue- tessa. Rahoituspäätösten jälkeen Akatemia julkistaa listana haussa käytettyjen asiantuntijoiden nimet, nykyiset tehtävät ja instituutiot. Hakijan saamaa asiantuntijalausuntoa kehitettiin siten, että hakija näkee lausunnossa panelistien koko nimet, sekä yksittäisessä lausunnossa lausunnonantajan koko nimen. Akatemia luovuttaa paneelin esilausunnon antajien nimet erikseen pyydettäessä. Avoimuutta lisäävät myös rahoituspäätösten yhteydessä kirjatut perustelut, joita tehtiin vuonna 2017 yli 4000 kappaletta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimustietovarantoon toimitettava tieto

OKM:n tutkimustietovaranto on edennyt hanketietovarannon osalta siten, että Akatemia on pilottina ja toimittaa vuonna 2018 pilotin käyttöön tiedot ainakin vuodesta 2010 alkaen tehdyistä myönteisistä päätöksistä hankkeessa kuvatun tietomallin mukaisesti.

1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Suomen Akatemian päätoimintamuoto on vertaisarviointiin perustuva kilpailullisen tutkimusrahoituksen myöntäminen. Tällainen kilpailullinen rahoitusjärjestelmä on tyypillinen lähes kaikille länsimaisille tieteen rahoitusjärjestelmille. Suurin osa rahoituksesta on tutkijalähtöistä: tutkijat hakevat rahoitusta, kansainvälisistä asiantuntijoista muodostuvat paneelit arvioivat hakemukset ja päätökset tekevät suomalaisista arvostetuista tutkijoista muodostuvat tieteelliset toimikunnat.

Kilpailullisen rahoituksen myöntäminen perustuu tutkimussuunnitelmissa kuvatun tutkimuksen laatuun ja vaikuttavuuteen. Kunkin tieteenalan hakijat ovat arvioitavaan samaan aikaan, ja huolellinen arviointiprosessi auttaa löytämään merkittävimmät tutkimusideat ja laadukkaimmat tutkijat.

Suomen Akatemian uudistettu tutkimusraportti otettiin käyttöön vuonna 2017. Raportointia on kehitetty erityisesti tutkimuksen laajempaa vaikuttavuutta koskevan

tiedonkeruun osalta. Nykyisin raportoinnissa kiinnitetään huomiota myös avoimen tieteen edistämiseen aiempaa yksityiskohtaisemmin.

1.3.2.1. Tutkimuksen rahoitus vuonna 2017

Tutkimuksen laatu on tieteen vaikuttavuuden edellytys ja tutkimuksen korkea laatu onkin Suomen Akatemian rahoitustoiminnan keskeinen periaate. Suomen Akatemia rahoittaa kaikkien tieteenalojen tutkimusta. Vuoden 2017 tieteenalakohtainen tilasto on liitteessä 1. Tutkimuslataulukko perustuu hakijan hakemuksessa antamaan ensisijaiseen tutkimusalaan.

Hakemusmääriltään Akatemian suurimmat rahoitusmuodot ovat tutkijatohtorin ja akatemiattutkijan tehtävät sekä akatemiahankkeet. Alla taulukossa 6 on raportoitu vuosien 2015—2017 hakumäärät. Tutkijan tehtäviin vuonna 2016 sisällytetty niin sanottu liikkuvuusedellytys ilmeisesti vaikutti alentavasti hakusmäärään, joka on pudonnut noin neljänneksen aiempien vuosien tasosta (kts. liikkuvuusedellytyksen vaikutuksista lisää kohdasta 1.3.2.5). Myös akatemiattutkijoiden hakusmäärä vuonna 2017 noin 12 prosenttia vuotta 2016 pienempi. Akatemiahankkemusten määrä on hieman laskenut viime vuodesta. Kaikkiaan hakemuksia saapui vuonna 2017 noin 3900 kpl. Näistä suurimman osan rahoituspäätökset tehdään vuoden 2018 puolella.

Taulukko 6. Saapuneet hakemukset 2015-2017

Rahoitusmuoto	2015 kpl	2016 kpl	2017 kpl	Muutos-% 2017-2016	Muutos-% 2017-2015
Tutkijatohtorit	1 087	870	786	-9,7 %	-27,7 %
Akatemiattutkijat	618	586	512	-12,6 %	-17,2 %
Akatemiahankkeet	1 524	1 631	1 494	-8,4 %	-2,0 %
Yhteensä	3 229	3 087	2 792	-9,6 %	-13,5 %
Kaikki hakemukset yhteensä	4 174	4 816	3 908	-18,9 %	-6,4 %

Vuonna 2017 rahoituspäätöksiä tehtiin yhteensä 4490 (taulukko 37), jotka kohdistuivat pääosin vuoden 2016 saapuneisiin hakemuksiin.

Vuoden 2017 rahoituspäätöksissä myöntöprosentti nousi tutkijatohtorien ja akatemiahankkeiden kohdalla selvästi aiemmista, mikä johtuu erityisesti 30 miljoonan euron erityisrahoituksesta. Akatemiahankkeissa myöntöprosentti oli 17,6 prosenttia, akatemiattutkijahakemuksissa 11,6 prosenttia ja tutkijatohtoreissa 14,2 prosenttia (taulukko 11).

Taulukosta 7 näkyy tutkimusrahoituspäätösten kohdentuminen eri organisaatioryhmien kesken. Akatemian vuonna 2017 myöntämästä rahoituksesta 83,5 prosenttia kohdentui yliopistoille. Tutkimuslaitoksille (mukaan lukien vuonna 2015 osakeyhtiöksi muuttunut VTT OY) kohdistui 8,5 prosenttia. Vuoden 2016 edellisvuotta suurempaan tutkimuslaitoksille kohdistuneeseen osuuteen vaikuttivat kärkihankkeet, joille kohdentui yhteensä 4,8 miljoonaa euroa. Ulkomaisille organisaatioille maksettu osuus oli 5,7 prosenttia, joka kohdistuu käytännössä tutkimuksen infrastruktuureja ylläpitäville organisaatioille (kts. erityisesti muutoksiin vaikuttaneet valtiosopimuksiin perustuvat kv-jäsenosuudet taulukosta 53).

Taulukko 7. Tutkimusrahoituspäätökset suorituspaikoittain vuosina 2015–2017 (1000 €)

Tutkimusrahoituspäätökset organisaatioryhmittäin	2015		2016		2017	
	€	%	€	%	€	%
Yliopistot	329 639	81,4	340 657	81,3	368 450	83,5
Yliopistosairaalat	3 795	0,9	1 296	0,3	3 484	0,8
Tutkimuslaitokset	40 596	10,0	47 063	11,2	37 737	8,5
Ulkomaiset organisaatiot*)	23 992	5,9	23 980	5,7	25 369	5,7
Rekisteröidyt yhdistykset/Tieteelliset seurat	890	0,2	445	0,1	234	0,1
Ammattikorkeakoulut	679	0,2	1 157	0,3	712	0,2
Yritykset	730	0,2	1 068	0,3	2 937	0,7
Muut organisaatiot	4 809	1,2	3 482	0,8	2 524	0,6
Yhteensä	405 131	100,0	419 146	100,0	441 447	100,0

*) sisältää jäsenmaksujen lisäksi muun muassa apurahoja tutkijakoulutukseen EUI:ssa (European University Institute)

Taulukosta 8 selviää yliopistoittain vuoden 2017 haettu ja myönnetty rahoitus.

Taulukko 8. Tutkimusrahoitus yliopistoittain 2015-2017 (1000 €)

Yliopisto	2015		2016		2017	
	haettu	rahoitettu	haettu	rahoitettu	haettu	rahoitettu
Aalto	218 378	60 752	196 645	52 358	217 368	65 036
HY	468 667	83 890	475 903	103 557	461 803	116 022
UEF	149 580	29 471	135 838	26 929	133 251	25 513
JY	176 839	31 777	157 349	27 737	149 075	24 535
LY	14 864	2 478	16 377	2 216	19 969	2 394
LUT	46 994	2 362	38 292	4 378	31 683	6 531
MPK			713	391	1 277	222
OY	158 545	26 611	151 114	26 490	159 707	27 616
HANKEN	9 814	350	6 678	282	13 436	3 331
UNIARTS	9 953	4 775	11 616	1 619	10 653	4 582
TTY	82 565	16 370	79 789	18 209	82 876	15 428
TY	121 949	26 153	120 918	21 055	144 091	28 999
UTU	186 153	31 998	193 307	42 610	200 473	36 960
VY	9 998	681	11 046	1 420	9 983	965
ÅA	60 426	11 972	63 026	11 405	53 440	10 317
Yhteensä	1 714 726	329 639	1 658 609	340 657	1 689 086	368 450

Taulukossa 9 on raportoitu yliopistoittain ja tutkimuslaitoksittain myönnetty rahoitus vuonna 2017. Suurin osa yliopistoille myönnetystä rahoituksesta kohdistui Helsingin yliopistolle (31,5 %). Tutkimuslaitoksille myönnetystä rahoituksesta suurin osa kohdistui Ilmatieteen laitokselle (22,5 %), Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:lle (22,3 %) sekä Luonnonvarakeskukselle (20,7 %).

Taulukko 9. Yliopistojen ja tutkimuslaitosten myönnetty rahoitus vuonna 2017 organisaatioittain (1 000 €)

Yliopistot	2017		Tutkimuslaitokset	2017	
	Rahoitettu	%		Rahoitettu	%
Aalto	65 036	17,7 %	Elinkeinoelämän tutkimuslaitos	738	2,0 %
HY	116 022	31,5 %	Geologian tutkimuskeskus	219	0,6 %
UEF	25 513	6,9 %	Ilmatieteen laitos	8 476	22,5 %
JY	24 535	6,7 %	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	287	0,8 %
LY	2 394	0,6 %	Luonnonvarakeskus	7 828	20,7 %
LUT	6 531	1,8 %	Lääketieteellinen tutkimuslaitos Minerva	475	1,3 %
MPK	222	0,1 %	Maanmittauslaitos Paikkatietokeskus	3 135	8,3 %
OY	27 616	7,5 %	Museovirasto	259	0,7 %
HANKEN	3 331	0,9 %	Siirtolaisuusinstituutti	476	1,3 %
UNIARTS	4 582	1,2 %	Suomen ympäristökeskus	3 235	8,6 %
TTY	15 428	4,2 %	Säteilyturvakeskus	154	0,4 %
TY	28 999	7,9 %	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	8 417	22,3 %
UTU	36 960	10,0 %	Terveystieteiden tutkimuskeskus	1 569	4,2 %
VY	965	0,3 %	Työterveyslaitos	313	0,8 %
ÅA	10 317	2,8 %	Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	2 155	5,7 %
Yhteensä	368 450	100,0 %	Yhteensä	37 737	100,0 %

Taulukko 10 kertoo Suomen Akatemian rahoituksen eri rahoitusmuodoille. Vuonna 2017 tutkimusrahoituspäätöksistä 46,1 prosenttia kohdistui tutkimushankerahoitukseen (42,8 % vuonna 2016 ja 39,2 % vuonna 2015). Tutkijan rahoitukseen kohdistui 19,7 prosenttia (21,8 % vuonna 2016 ja 23,4 % vuonna 2015). Tutkimusedellytysten ja -ympäristöjen rahoitukseen kohdistui 27,7 prosenttia (29,0 % vuonna 2016 ja 30,4 % vuonna 2015). Muuhun rahoitukseen (ml. kv-jäsenmaksut kuten CERN ja ESO) kohdennettiin 6,5 prosenttia (6,4 % vuonna 2016 ja 6,9 % vuonna 2015)

Taulukko 10. Tutkimusrahoituspäätökset rahoitusmuodoittain vuonna 2015–2017 (1000 €)

Tutkimusrahoituspäätökset rahoitusmuodoittain	2015		2016		2017	
	€	%	€	%	€	%
Tutkijalähtöinen rahoitus	211 619	52,2	242 720	57,9	246 828	55,9
Akatemiaprofessorin tehtävä	6 002	1,5	6 250	1,5	0	0,0
Akatemiatutkijan tehtävä	29 101	7,2	28 277	6,7	29 089	6,6
Tutkijatohtorin tehtävä	26 783	6,6	26 707	6,4	32 356	7,3
Tutkijatehtävien tutkimuskulut	33 051	8,2	29 949	7,1	25 534	5,8
Akatemiahankkeet ml. toimikuntien strateginen rahoitus	100 296	24,8	131 539	31,4	123 593	28,0
Huippuyksikköohjelmat	16 385	4,0	19 999	4,8	36 256	8,2
Organisaatiolähtöinen rahoitus	67 798	16,7	66 273	15,8	66 896	15,2
Tutkimuksen infrastruktuurit	17 798	4,4	16 380	3,9	16 896	3,8
Yliopistojen profiloitumisen rahoitus	50 000	12,3	49 893	11,9	50 000	11,3
Temaattinen rahoitus	97 708	24,1	83 144	19,8	99 136	22,5
Akatemiaohjelmat ja kansainvälinen yhteistyö	32 212	8,0	21 996	5,2	29 483	6,7
ICT-ohjelma	10 000	2,5	5 677	1,4	14 292	3,2
Strateginen tutkimusrahoitus	55 496	13,7	55 471	13,2	55 361	12,5
Muu rahoituksen kohdentaminen	28 006	6,9	27 009	6,4	28 588	6,5
KV-jäsenmaksut	23 736	5,9	22 789	5,4	24 809	5,6
Tutkijoiden liikkuvuus	1 695	0,4	1 444	0,3	1 485	0,3
Hakemusarviointi, akatemiaohjelmien koordinointi, tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien keh. ja ylläpito	2 576	0,6	2 776	0,7	2 294	0,5
Yhteensä (1000 €)	405 131	200,0	419 146	200,0	441 447	200,0

Vuoden 2017 tutkimusrahoituksesta veikkausvoittovarojen osuus oli 70,7 miljoonaa euroa, eli noin 16 prosenttia tutkimusrahoituksen määrästä.

1.3.2.2. Rahoitusmuodot ja kohteet

Nuoret tutkijat -erityisrahoitus

Valtion talousarviossa vuodelle 2017 Akatemialle osoitettiin 30 miljoonan euron lisävaltuus, joka oli kohdistettu nuorille tutkijoille. Akatemia rahoitti lisärahoituksella yhteensä 77 nuoren tutkijasukupolven tutkijaa: 57 akatemiahanketta ja 20 tutkijatohtorin tehtävää. Lisäraha kasvatti rahoitusmuotojen läpimenoosuutta, mutta ennen kaikkea sen avulla voitiin rahoittaa erinomaisiksi arvioituja hankkeita. Nuorelle tutkijasukupolvelle osoitettu lisärahoitus otettiin tyytyväisyydellä vastaan hakijoiden ja päättäjien keskuudessa.

Akatemiahankkeissa perusrahalta rahoitettiin lisäksi 83 nuorta tutkijaa, joten nuorelle tutkijasukupolvelle myönnettiin kaikkiaan 140 akatemiahanketta, mikä on lähes puolet kaikista rahoitetuista akatemiahankkeista (281).

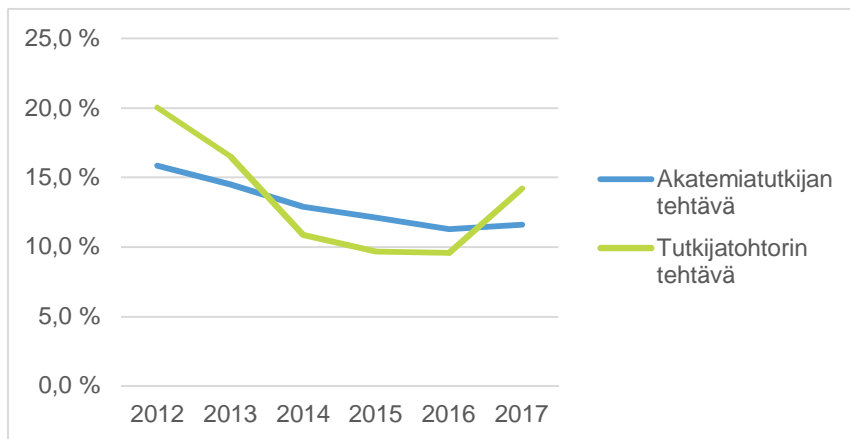
Tutkijatohtorin rahoituksen saaneista 123 tutkijasta 16 prosenttia rahoitettiin lisävaltuudella.

Tutkijalähtöinen rahoitus

Akatemian tutkijoihin kohdistuvassa rahoituksessa korostuu erityisesti tohtorintutkimuksen jälkeinen tutkijanura. Vuoden 2017 lopussa oli 348 rahoitettua tutkijatohtorin tehtävää, 333 akatemiatutkijan tehtävää ja 41 akatemiaprofessorin tehtävää.

Akatemiatutkijan tehtävää hakeneista 11,6 prosenttia sai rahoituksen; osuus nousi hieman vuodesta 2016 (kuviot 1).

Tutkijatohtorin tehtävän määrärahaa hakeneista 14,2 prosenttia sai rahoituksen (10 % vuonna 2016 ja 2015) (kuvio 1). Kolmivuotisena tutkijatohtorina aloitti 125 henkilöä, tämä oli 23 tutkijatohtoria enemmän kuin vuonna 2016. Tutkijatohtoreiden myöntöprosentit nousivat vuonna 2017. Samaan aikaan hakemusmäärät laskevat ja tutkijatohtoreita voitiin rahoittaa enemmän nuorille tutkijoille suunnatun lisärahoituksen turvin.

Kuvio 1. Tutkijatohtorin tehtävät, akatemiatutkijan tehtävät: rahoituksen saaneet hakijoista (%)

Alla olevassa taulukossa 11 on raportoitu vuoden 2017 osalta toimikunnittain vuoden 2017 aikana käsitellyt hakemukset sekä tehdyt rahoituspäätökset.

Taulukko 11. Vuonna 2017 käsitellyt hakemukset ja rahoituspäätökset toimikunnittain

Rahoitusmuoto	KY			LT			TT			BY			Kaikki		
	Hakemukset	Päätökset	%	Hakemukset	Päätökset	%	Hakemukset	Päätökset	%	Hakemukset	Päätökset	%	Hakemukset	Päätökset	%
Akatemiamahanne*)	505	78	15,4	616	110	17,9	245	49	20,0	266	51	19,2	1 632	288	17,6
Akatemiatutkija	187	21	11,2	206	22	10,7	85	12	14,1	108	13	12,0	586	68	11,6
Tutkijatohtori	314	38	12,1	297	48	16,2	137	18	13,1	132	21	15,9	880	125	14,2
Yhteensä	1 006	137		1 119	180		467	79		506	85		3 098	481	

Lyhenteet: KY kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta, LT luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunta, TT terveyden tutkimuksen toimikunta, BY biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunta

*) Huom! Akatemiamahanneissa konsortioista tehdään omat päätökset, jotka mukana taulukossa.

Akatemiaprofessorit

Akatemiaprofessoriksi voidaan valita oman alansa kansainvälisesti arvostettu huippuasiantuntija, jonka tieteellisellä toiminnalla arvioidaan olevan merkittävää vaikuttavuutta tiedeyhteisöön ja yhteiskuntaan. Akatemiaprofessorin odotetaan merkittävästi edistävän tutkimusta ja kehittävän luovaa tutkimusympäristöä. Vuonna 2017 käynnistettiin haku vuoden 2018 rahoitusta varten. Hakemuksia vastaanotettiin kaikkiaan 193 kappaletta.

Akatemiatutkijat

Akatemiatutkija toteuttaa tieteellisesti korkeatasoiseksi arvioitua tutkimussuunnitelmaa. Hän on monipuolisesti verkottunut tutkija, jolla on mahdollisuus pätevyitä

vaativimpiin tutkijan tehtäviin ja vakiinnuttaa asemansa itsenäisenä tutkijana. Alla pari toimikuntayksikön näkökulmaa akatemiaturkijarahoituksesta.

Luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen aloilla akatemiaturkijarahitus on osoittautunut hyvin merkittäväksi tieteellisen uran edistäjäksi. Noin kaksi kolmasosaa kaikista vuonna 2017 raportoineista akatemiaturkijoista oli edennyt urallaan professoriksi tai apulaisprofessoriksi raportointiajankohtaan mennessä. Tämä on linjassa luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen yksikössä vuonna 2016 tehdyn selvityksen kanssa, jossa todettiin, että akatemiaturkijat kokevat akatemiaturkijan tehtävän erityisen tärkeäksi professuurin saamisen kannalta.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta pystyi rahoittamaan noin 11 prosenttia hakeneista akatemiaturkijoista. Rahoitusta saaneet tutkijat tarjoavat lisää tietoa ja ymmärrystä ajankohtaisista yhteiskunnallisista ja historiallisista ilmiöistä, ja siten vaikuttavat omakuvaamme ja toimintatapoihimme. Tutkimuskohteenä ovat esimerkiksi työelämän ja ihmisen kohtaaminen, kuinka avoimuus voi edistää kansakunnan tasapuolista vaurastumista luonnonrikkauksien avulla, Länsirannan miehitys ja sen valtarakenteet palestiinalaisten arjen kautta sekä aatteiden, motivaatioiden ja niiden seurausten välittymistä kansanmurhan ydin- ja reuna-alueen välillä. Vahvana tutkimuskohteenä on myös ihmisen elinkaari: ensimmäistä lastaan odottavien äitien vauvan vuorovaikutukseen liittyvän sensitiivisyyden kehittyminen; miten terveellisen syömisestä voidaan kehittää yksilöllisempää; sekä sitä, miten media rakentaa, normalisoi ja haastaa käsityksiä hyvästä kuolemasta.

Tutkijatohtorit

Tutkijatohtorin tehtävän rahoituksen tavoitteena on mahdollistaa lupaavimpien, äskettäin tohtorintutkinnon suorittaneiden tutkijoiden pätevytyminen vaativiin tutkijatai asiantuntijatehtäviin. Alla pari toimikuntayksikön näkökulmaa tutkijatohtorirahoituksesta.

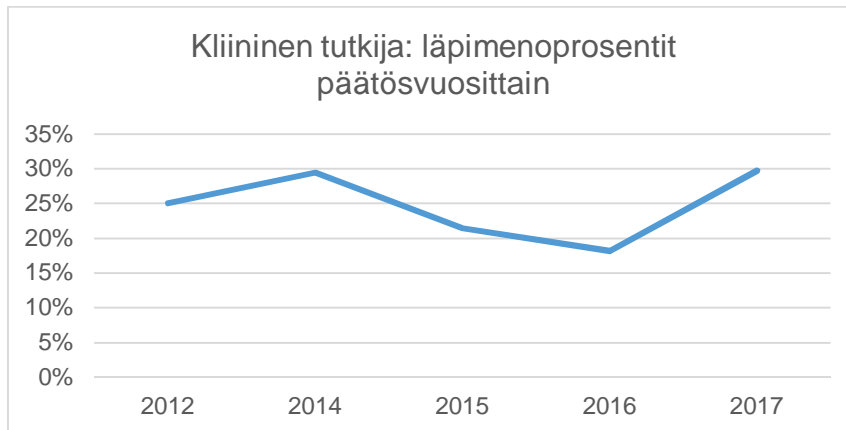
Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta pystyi rahoittamaan noin 12 prosenttia haetuista tutkijatohtoreista, jonka mahdollisti Suomen Akatemialle toimintakertomusvuodelle myönnetty kertaluonteinen lisärahoitus. Laadun ja vaikuttavuuden lisäksi toimikunta kiinnitti erityishuomiota nuorten pätevytykseen ammattitutkijoiksi. Rahoitettujen tutkijatohtorien hankkeissa korkea laatu yhdistyi vahvaan akateemiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen sekä kansainväliseen liikkuvuuteen.

Luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunta kohdisti tutkijatohtorin tehtäviä Suomen talouden ja hyvinvoinnin kannalta tärkeimmiksi linjatuille osaamisaloille (energia-, ympäristö- ja materiaalitieteet, teknologiat, bio- ja nanoteknologiat, terveys- ja hyvinvointitekologiat sekä arktisen osaamisen menetelmät). Näiden alojen hakemuksista 43 kappaletta sai tieteellisessä arvioinnissa erinomaiset arviot. Toimikunta rahoitti kyseisistä hakemuksista 20 kappaletta.

Kliinisen tutkijan rahoitus

Suomen Akatemian terveyden tutkimuksen toimikunta tukee kliinisessä työssä olevia lääkäreitä tai muita kliinistä potilastyötä tekeviä tutkijoita rahoittamalla osa-ai-kaista tutkimustyötä.

Terveyden tutkimuksen toimikunta rahoitti 11 uutta kliinistä tutkijaa, myöntöprosentti oli 29 prosenttia. Kliinisen tutkijan rahoitusmuoto on laajennettu koskemaan kaikki terveydenhuollon ammattilaisia, jotka tekevät tutkimuksen ohella potilas-työtä. Alla olevassa kuviossa 2 on raportoitu läpimenoprosentit päätös vuosittain 2012-2017.

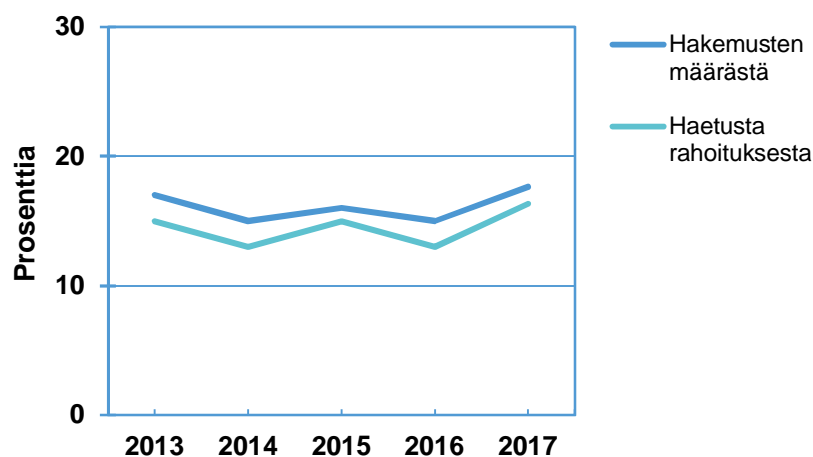

Kuvio 2. Kliininen tutkija: läpimenoprosentit päätös vuosittain 2012-2017

Akatemiahankkeet

Akatemiahankkeilla edistetään tutkimuksen laatua, tieteellistä ja muuta vaikuttavuutta, tieteen uudistumista ja monimuotoisuutta. Tavoitteena on kansainvälisesti korkeatasoinen tieteellinen tutkimus, mahdolliset tieteelliset läpimurrot ja tutkimusyhteistyö parhaiden kansainvälisten ryhmien kanssa. Rahoitus on tarkoitettu ensisijaisesti ryhmille, jotka koostuvat jo väitelleistä tutkijoista.

Alla kuviossa 3 on kuvattu myöntöjen osuus hakemusten määrästä ja haetusta rahoituksesta akatemiahankkeissa vuosina 2013-2017. Myöntöjen suhteelliseen nousuun vaikutti Akatemialle osoitettu 30 miljoonan euron lisävaltuus, joka oli kohdistettu nuorille tutkijoille (kts. tarkemmin yllä kohta Nuoret tutkijat -erityisrahoitus). Vuonna 2017 akatemiahankkehakemusten myöntöprosentti oli 17,6 (ks. taulukko 11).

Kuvio 3. Myöntöjen osuus hakemusten määrästä ja haetusta rahoituksesta akatemiahankkeissa vuosina 2013–2017 (%)

Alla olevassa taulukossa on raportoitu akatemiahankkeiden keskimääräinen koko (taulukko 12).

Taulukko 12. Akatemiahankkeiden keskimääräinen koko

Palvelukyvyyn ja laadun indikaattori: Akatemiahankkeiden keskimääräinen koko					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Akatemiahankkeiden keskimääräinen koko (euroa, konsortiohankkeet yhtenä)	558 000	554 000	512 000	520 000	509 000

Alla pari toimikuntayksikön näkökulmaa akatemiahankkeista.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan myönteisten akatemiahankkeiden rahoituspäätösten osuus nousi 15 prosenttiin vuoden 2016 noin 12 prosentista. Korkea tieteellinen laatu oli myönteisen rahoituspäätöksen edellytys. Toimikunta huomioi rahoituspäätöksiä tehdessään Akatemian strategian tavoitteet, erityisesti tutkimuksen vaikuttavuuden ja tieteen uudistumisen tukemisen.

Lähes kaikissa luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunnan rahoittamissa akatemiahankkeissa syntyi vuoden 2017 tutkimusraporttien mukaan tieteellisesti merkittäviä tutkimustuloksia. Lisäksi kaikki hankkeet raportoivat myös tiedeyhteisön ulkopuolisesta vaikuttavuudesta. Keskeiseksi vaikuttavuuden alueeksi nousi talous ja elinkeinoelämä, jossa yli 60 prosenttia hankkeista raportoi tutkimuksella olevan vaikuttavuutta.

Tutkimuksen huippuyksiköt

Tutkimuksen huippuyksikköohjelmien tavoitteena on luoda toimintaedellytyksiä tutkimusryhmien yhteenliittymille ja edistää mahdollisuuksia tieteellisten läpimurtojen saavuttamiseen. Tavoitteena on edistää yhteistyötä ja epätavallisten lähestymistapojen käyttämistä tieteen- ja tutkimusalojen rajapinnoilla.

Huippuyksikkökonseptia uudistettiin vuoden 2016 hakuun. Tavoitteena oli avata mahdollisuus päästä huippuyksiköksi jo tieteen kärjessä oleville tai sitä lähellä oleville tutkimusryhmille. Lisäksi ohjelman kestoa pidennettiin viidestä vuodesta kahdeksaan vuoteen.

Vuonna 2017 valittiin 12 uutta huippuyksikköä uudistettuun huippuyksikköohjelmaan vuosiksi 2018–2025. Näistä kahden huippuyksikön rahoituspäätökset tehtiin vuonna 2017 ja loput vuoden 2018 puolella. Lisäksi huippuyksikköohjelmassa 2014-2019 tehtiin jatkokauden rahoituspäätökset yhdeksälle hankkeelle, kun loput viisi oli tehty jo vuonna 2016.

Organisaatiolähtöinen rahoitus

Tutkimuksen infrastruktuurit

Tutkimusinfrastruktuureilla tarkoitetaan tutkimusvälineitä, laitteistoja, aineistoja ja palveluita, jotka mahdollistavat innovaatiotoiminnan eri vaiheissa tapahtuvan tutkimus- ja kehitystyön ja tukevat järjestäytyntä tutkimustyötä, tutkijankoulutusta ja opetusta sekä kehittävät tutkimus- ja innovaatiokapasiteettia.

Tutkimusinfrastruktuurien rahoittamiseksi ei järjestetty vuonna 2017 rahoitusha- kua. Tammikuussa 2017 tutkimusinfrastruktuurikomitea (TIK) teki loput päätökset (16,9 milj. €) vuoden 2016 rahoitushausta. Tiekartan infrastruktuureille ja vuosina 2013–2016 rahoitetuille tiekartan ulkopuolisille infrastruktuureille Suomen Akate- mia avasi haun keväällä 2017.

Vuonna 2017 tutkimusinfrastruktuurikomitea käynnisti tutkimusinfrastruktuurien strategian ja tiekartan väliarvioinnin. Strategian ajankohtaisuus ja päivittämistar- peet arvioitiin sidosryhmäkyselyllä sekä itsearvioinnilla. Arvioinnin tavoitteena oli selvittää infrastruktuurien tieteellinen taso sekä edistyneisyys. Arviointi toteutettiin kansainvälisenä vertaisarviointia kahdessa eri paneelissa. Arviointi tehtiin perus- tuen toimintasuunnitelmiin (2017–2021) sekä raporttitietoihin (2013–2016).

Raportoinnissa otettiin käyttöön Akatemian uudistetun tutkimusraportin pohjalle tehty tutkimusinfrastruktuuriraportti, jossa kerätään tietoa infrastruktuurien merki- tyksen kannalta tärkeitä indikaattoreista. Lisäksi tutkimusraportin tavoin infra- struktuurin laajempaa vaikuttavuutta koskevaa tiedonkeruuta on parannettu infra- struktuuriraportissa.

Yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen kilpaillulla rahoituksella

Yliopistojen profiloitumisen rahoituksella tuetaan ja nopeutetaan yliopistojen strate- gioidensa mukaista profiloitumista tutkimuksen laadun kehittämiseksi. Ensimmäi- sen haun rahoituspäätökset tehtiin vuonna 2015. Vuonna 2017 Akatemia järjesti kolmannen haun, hakemusten arvioinnin sekä valmisteli rahoituspäätökset. Pää- tökset tehtiin kesäkuussa 2017. Akatemia myös valmisteli ja avasi lokakuussa 2017 neljännen haun.

Akatemia järjesti tammikuussa 2017 yliopistoille tilaisuuden, jossa neuvottiin, mi- ten rahoituksesta laaditaan vuosittaiset raportit. Kesäkuussa Akatemia järjesti kol- mannen haun palautetilaisuuden sekä elokuussa neljännen haun hakuneuvontati- laisuuden. Tammikuun tilaisuuteen osallistui 20, kesäkuun 38 ja elokuun tilaisuus- teen 90 sidosryhmien edustajaa. Kesäkuun ja elokuun tilaisuudet järjestettiin yh- dessä lippulaivaohjelman hakuneuvonnan kanssa.

Kaikki Suomen 14 yliopistoa hakivat profi-rahoitusta Akatemialta kolmannessa haussa marraskuussa 2016 ja neljännessä haussa marraskuussa 2017. Kolman- nessa haussa rahoitusta myönnettiin 12 yliopistolle. Rahoitus vaihteli 600 000 eu- rosta 15 miljoonaan euroon.

Alla taulukossa 13 on listattu yliopistoittain rahoitetut profiloitumisalueet.

Taulukko 13. Yliopistojen profiloitumisen 1., 2. ja 3. haun rahoituksen piirissä olevat profiloitumisalueet yliopistoittain

Profiloitumisen 1, 2. ja 3. haun rahoituksen piirissä olevat profiloitumisalueet yliopistoittain			
Yliopisto	Alat	Yliopisto	Alat
Aalto-yliopisto	ICT and digitalization Materials and sustainable use of natural resources Global business dynamics Arts and design knowledge building Advanced energy solutions Human-centered living environments Health and wellbeing	Lapin yliopisto	Arctic rights & natural resources Indigenous peoples in the Arctic Arctic design & art Arctic politics & governance
Svenska handelshögskolan	Finance and Statistics Industrial Economics Quantitative Business Research	Oulun yliopisto	Near-earth space environment Ubiquitous wireless sensor systems Genome of steel Fibrosis disease
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	Clean energy Circular economy Sustainable business and entrepreneurship	Tampereen yliopisto	BioMediTech New Social Research and Global Governance
Tampereen teknillinen yliopisto	BioMediTech Intelligent machines and Systems Advanced photonics technologies	Taideyliopisto	Uniarts History Forum Artistic Research Arts Education
Itä-Suomen yliopisto	Ageing, lifestyles and health Environmental change and sufficiency of natural resources Cultural encounters, mobilities and borders	Turun yliopisto	Drug development and diagnostics Children, young people and learning Biofuture Digital futures Sea and maritime studies
Helsingin yliopisto	Helsinki Institute of Life Science Physics & ICT Statistics Helsinki Center for Digital Humanities Learning in the Digital World Interdisciplinary Russian Studies Global Law Behavioural Life Sciences Institute of Atmospheric & Earth System Helsinki Centre for Data Science Helsinki Institute of Sustainability Science	Vaasan yliopisto	Energy and sustainable development
Jyväskylän yliopisto	Multidisciplinary Learning Structure of Matter with Accelerator Cyber Security Applied language studies Interdisciplinary molecular nanoscience Physical activity through life Decision analytics Brain Changes across life span Crises redefined	Åbo Akademi	Molecular Process and Material Technology Minority Research Drug development and diagnostics Sea and maritime studies

Temaattinen rahoitus

Akatemiaohjelmat

Akatemiaohjelma on tiedelähtöinen, temaattinen ja tavoitteellinen tutkimushankekokonaisuus, joka uudistaa tutkimusta ja tavoittelee tieteellistä ja muuta vaikuttavuutta. Akatemiaohjelma tukee korkeatasoista monitieteistä ja tieteidenvälistä tutkimusta, verkottaa tutkijoita sekä toimii alustana kansalliselle ja kansainväliselle tutkimusyhteistyölle. Akatemiaohjelman rahoitusaika on vähintään neljä vuotta.

Ohjelmiin liittyviä avajais-, loppu-, vuosi- ja muita temaattisia seminaareja, tutkivia työpajoja ja koulutustilaisuuksia järjestettiin 18 kappaletta, joista kolme ulkomailla.

Niihin osallistui kaikkiaan noin 1500 tutkijaa ja sidosryhmien edustajaa. Valtaosaan tilaisuuksista oli mahdollista osallistua myös etäyhteyden avulla. Alla on muutama esimerkki akatemiaohjelmien yhteydessä järjestetyistä tapahtumista.

BioFuture2025:

BioFuture2025 -ohjelman avajaisseminaari pidettiin huhtikuussa. Laajasti biotalouden parissa työskentelevälle yleisölle eli tutkijoille, tutkimuksen hyödyntäjille, päättäjille, viranomaisille ja asiantuntijoille suunnattu seminaari houkutteli paikalle yli 170 osallistujaa ja sai osakseen erinomaista palautetta. Pääpuheenvuorojen jälkeen ohjelman monipuolinen hankekokonaisuus esiteltiin juonnetussa posterisessiossa – mukaan lukien NordForskin Bioeconomy-ohjelman hankkeet.

SKIDI-KIDS:

Jo päättyneen Lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys (SKIDI-KIDS) -akatemiaohjelman vaikuttavuuteen ja vaikuttavuuden arviointiin liittyen ohjelma järjesti yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön, terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Suomen hallituksen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman kanssa kaksipäiväisen seminaarin tutkijoiden, kehittämistyötä tekevien tahojen ja poliitikkojen välisen vuoropuhelun lisäämiseksi.

DIGIHUM:

Digitaaliset ihmistieteet (DIGIHUM) -akatemiaohjelman vuosiseminaari järjestettiin toukokuussa 2017 Helsingissä. Seminaarin aiheena oli digitaalisten ihmistieteiden metodologiassa ajankohtainen syväoppiminen. Lokakuussa 2017 toteutettiin tutkijatekijäkursio alan johtaviin tutkimusorganisaatioihin King's College London ja University College London. Lisäksi akatemiaohjelma osallistui Helsingin yliopiston Thinkfest 2017 valmisteluihin sekä maaliskuussa 2018 Helsingissä järjestettävän Digital Humanities in the Nordic Countries konferenssin järjestämiseen.

Ohjelmia ja niiden tutkimustuloksia tehtiin näkyviksi perinteisissä ja sähköisissä medioissa, kuten TV, radio, päivä- ja aikakauslehdet, Twitter, blogit ja LinkedIn. Akatemiaohjelmat esittelevä nettisivu uudistettiin visuaalisemmaksi ja enemmän mm. some-informaatiota tarjoavaksi.

Vuonna 2017 julkaistiin kaksi akatemiaohjelmien tutkimustuloksien pohjalta kirjoitettua suomenkielistä tutkimuksen hyödyntäjille ja suurelle yleisölle suunnattua kirjaa

- Oppimisen tulevaisuus, Hannu Savolainen; Risto Vilkkö; Leena Vähäkylä (toim.) Gaudeamus. 2017
- Rajaton vesi, rajalliset vesivarat; Jorma Keskitalo, Gaudeamus, 2017

Akatemiaohjelma-aloitteiden valmisteluprosessia uudistettiin, koska Akatemia halusi aiempaa laajempaa vuorovaikutusta tutkijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Avoimella verkkokyselyllä saatiin yhteensä 256 aloitetta. Näitä ohjelma-aloitteita käsiteltiin toimikuntien yhteisessä työpajassa helmikuussa 2017. Työpajan työskentelyn pohjalta valikoitui 12 ohjelma-aloitetta, joita edelleen muokattiin ja käsiteltiin tutkimusjohtoryhmässä. Valmisteluun perustuen Akatemian hallitus päätti käynnistää kaksi uutta ohjelmaa, Tekoäly sekä Media ja yhteiskunta.

Alla olevassa taulukossa 14 on raportoitu käynnissä olevat akatemiaohjelmat ja taulukossa 15 rahoituspäätökset vuonna 2017.

Taulukko 14. Vuonna 2017 käynnissä olevat akatemiaohjelmat

Ohjelman nimi	Akronyymi	Käynnissä
Synteettinen biologia	FinSynBio	2013–2017
Arktinen akatemiaohjelma	ARKTIKO	2014–2020
Mineraalivarat ja korvaavat materiaalit	MISU	2014–2019
Tulevaisuuden oppiminen ja osaaminen	TULOS	2014–2017
Uusi energia -akatemiaohjelma	Uusi Energia	2015–2018
Yksilöllistetty terveys - perimästä yhteiskuntaan	pHealth	2015–2019
Digitaaliset ihmistieteet	DIGIHUM	2016–2019
Biofuture2025	Biofuture2025	2017–2020
Terveyttä kohorteista ja biopankeista	COHORT	2017–2020

Taulukko 15. Vuoden 2017 akatemiaohjelmien rahoituspäätökset

Ohjelman nimi	Rahoitetut konsortiot	Rahoitus (€)
Uudet ohjelmat		
Tieteellä terveyteen (TERVA) (2018–2020)	7	7,0 milj.
Säteilyilmaisimet terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi (RADDESS) (2018–2021)	13	10,0 milj.
Tekoälyn uudet sovellukset fysikaalisten tieteiden ja tekniikan tutkimuksessa (AIPSE) (2018–2021)	9	7,0 milj.
Käynnissä olevat ohjelmat		
Synteettinen biologia (FinSynBio) (2013–2017), ERA SYNBio	3	1,1 milj.
Digitaaliset ihmistieteet (DIGIHUM) (2016–2019), Trans-Atlantic	4	0,7 milj.
Arktinen akatemiaohjelma (ARKTIKO) (2014–2020), Venäjä	5	1,8 milj.
Yhteensä	41	27,6 milj.

Akatemiaohjelmissa toteutettiin kolme kansallista hakua, joista Tekoäly-ohjelman haku toteutettiin nopeutetulla aikataululla. Kansainvälisyyttä tuettiin kahden kansainvälisen haun muodossa. Yhden haun (Trans-Atlantic) hankkeet liitettiin ohjelmaan rahoituspäätöksen tekemisen jälkeen.

Arktisen akatemiaohjelman Venäjä-yhteistyö:

Akatemia järjesti osana arktista akatemiaohjelmaa kahdenvälisen yhteishaun Venäjän perustutkimusrahaston (RFBR) kanssa. Haussa rahoitettiin viisi tutkimushanketta. Rahoituksella tuetaan korkeatasoista, pitkäjänteistä ja systemaattista tutkimusyhteistyötä sekä tutkimusyhteistyöverkostojen syntymistä ja vahvistumista Suomen ja Venäjän välillä. Kaikissa hankkeissa on tutkimusryhmä sekä Suomesta että Venäjältä. Akatemia rahoitti 1,8 miljoonalla eurolla suomalaisia tutkimusryhmiä. Hankkeissa tutkitaan muun muassa arktisen ekosysteemin ja eliökunnan sopeutumista ilmastonmuutokseen sekä nuorten selviytymisstrategioita pohjoisissa teollisuuskaupungeissa.

Alla taulukossa 16 on kuvattu Akatemian indikaattorin (Akatemiaohjelmat (lkm/ulkomaiset yhteistyötahot) toteumatiedot.

Taulukko 16. Akatemiaohjelmien lukumäärä/ulkomaiset yhteistyötahot

Palvelukyvyn ja laadun indikaattori: Akatemiaohjelmat (lkm/ulkomaiset yhteistyötahot)					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Akatemiaohjelmat (lkm/ulkomaiset yhteistyötahot)	13/11	12/9	11/7	9/7	12/6

ICT-rahoitus

ICT2023-ohjelman alla NSF:n kanssa yhteistyössä vuonna 2016 toteutetun Wi-FiUS-haun päätökset tehtiin keväällä 2017. Huhtikuun haussa oli auki kolme ICT 2023 -ohjelman uutta teemaa: 1) teollinen internet, 2) laskenta, koneoppiminen ja tekoäly, sekä 3) käyttäjäkeskeiset terveysteknologiat ja digitaaliset terveyspalvelut. Kaikkien kolmen teeman rahoituspäätökset tehtiin lokakuussa 2017. Joulukuussa avattiin haku teemaan energiatehokkaat ICT-järjestelmät, jonka päätökset tehdään 2018. Alla taulukossa 17 on raportoitu ICT-hakujen tietoja.

Taulukko 17. ICT 2023 -haut vuonna 2017

Ohjelman nimi	Varsinaiset hakemukset (osahankkeet)	Haettu rahoitus (€)	Myönnetty hankkeet	Myönnetty €
Langattoman tietoliikenteen tutkimus (yhteistyössä NSF)	66	12,3 milj.	13	2,2 milj.
Käyttäjakeskeiset terveysteknologiat ja digitaaliset terveyspalvelut	66	18,4 milj.	10	2,6 milj.
Laskenta, koneoppiminen ja tekoäly	86	19,8 milj.	30	6,2 milj.
Teollinen internet	61	15,3 milj.	16	3,4 milj.
Yhteensä	279	39,7 milj.	69	14,3 milj.

* Huom! osa 2016 valtuudesta (4,3 miljoonaa) siirtyi vuodelle 2017

Strategisen tutkimuksen rahoitus

Suomen Akatemian yhteydessä toimii strategisen tutkimuksen neuvosto. Strategisen tutkimuksen neuvosto rahoittaa tutkimusohjelmia, joilla tuetaan merkittävien yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemisesta. Tutkimuksen teema-alueet päättää valtioneuvosto strategisen tutkimuksen neuvoston aloitteesta. Strategisen tutkimuksen neuvosto vastaa itsenäisesti tutkimusohjelmien käynnistämisestä ja rahoitettavien hankkeiden valinnasta.

Vuoden 2017 päättyessä käynnissä oli kahdeksan strategisen tutkimuksen ohjelmaa. Vuoden 2018 alussa käynnistyy lisäksi kaksi strategisen tutkimuksen ohjelmaa. Käynnissä olevat STN-ohjelmat ovat seuraavat:

- Ilmastoneutraali ja resurssiniukka Suomi (2015-2021)
- Teknologiamurrokset ja muuttuvat instituutiot (2015-2021)
- Tasa-arvoinen yhteiskunta (2015-2021)
- Osaavat työntekijät – menestyvät työmarkkinat (2016-2019)
- Turvallisuus verkottuneessa maailmassa (2016-2019)
- Terveys, hyvinvointi ja elämäntavat (2016-2019)
- Kaupungistuva yhteiskunta (2016-2019)
- Muuttuvat hallinnan tavat ja aktiivinen kansalaisuus (2017–2021)
- Sopeutuminen kestäväen kasvun edellytyksenä (2018 – 2023)

- Kestävän kasvun avaimet (2018 – 2023)

Strategisen tutkimuksen neuvosto rahoittaa ohjelmissaan konsortioita, joissa on mukana vähintään kaksi organisaatiota ja kolme tutkimusalaa. Konsortiossa voi olla mukana myös muita kuin tutkimusorganisaatioita toteuttamassa konsortion yhteistä tutkimus- ja vuorovaikutussuunnitelmaa. Strategisen tutkimuksen neuvosto noudattaa pääosin Suomen Akatemian tutkimusrahoituspäätösten perusteita. Poikkeuksena Akatemian muuhun rahoitukseen ovat lähinnä strategisen tutkimuksen konsortiorakenteen erityispiirteet ja rahoituksen täysimääräisyys. Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoitusperiaatteet on julkaistu neuvoston ja Akatemian kotisivuilla.

Strategisen tutkimuksen neuvoston tehtävänä on muun muassa seurata ja arvioida rahoittamiensa tutkimushankkeiden vaikuttavuutta. Tämän tehtävän toteuttamiseksi neuvosto tekee pitkissä, kuusivuotisissa tutkimusohjelmissa rahoitettaville hankkeille välitarkastelun, jonka perusteella jälkimmäisen kolmen vuoden rahoitus myönnetään. Vuonna 2015 aloittaneet tutkimusohjelmat tulivat välitarkastelupisteeseen vuoden 2017 lopulla, ja niiden ensimmäisen rahoituskauden tuloksia tarkasteltiin hankkeiden raportointiaineiston perusteella strategisen tutkimuksen neuvoston kokouksissa syys-lokakuussa 2017. Tarkastelun välineenä olivat indikaattorit tutkimus- ja vuorovaikutustoiminnan määrällisistä tuloksista sekä hankkeiden laadulliset vaikuttavuuskertomukset. Vaikuttavuuskertomukset ovat Suomessa uusi raportointiväline, ja niiden merkitystä strategisen tutkimuksen neuvostolle esiteltiin tutkimusyhteisölle ja suurelle yleisölle myös Suomen Akatemian asiantuntijoiden blogikirjoituksissa marraskuussa 2017.

Ensimmäisten strategisen tutkimuksen ohjelmien välitarkastelun tuloksia voidaan pitää lupaavina. Määrällisistä tuloksista mainittakoon esimerkiksi hankkeiden sidosryhmäsesitykset ja -tapahtumat, joihin arvioitiin osallistuneen yli 130 000 henkilöä. Tutkimustyön hyvää saavuttavuutta kuvaa, että ensimmäisten kahden toimintavuoden aikana konsortioiden jäsenet osallistuivat keskimäärin joka päivä kolmeen sidosryhmätapahtumaan tai muuhun julkiseen esiintymiseen. Strategisen tutkimuksen merkitystä tutkimukseen perustuvan osaamisen hyödyntämisessä kuvaa muun muassa se, että hankkeiden tutkijoita oli mukana 541 komiteassa, toimikunnassa ja työryhmässä.

Strategisen tutkimuksen neuvosto aloitti toimintansa syksyllä 2014. Vuoden 2017 loppuun mennessä tehdyt rahoituspäätökset jakautuivat organisaatioryhmittäin taulukon 18 mukaisesti.

Taulukko 18. Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoituspäätökset 2015–2017 yhteensä saajan organisaatioryhmän mukaan.

Organisaatioryhmä	1 000 €
Yliopistot	114 999
Tutkimuslaitokset	46 690
Ammattikorkeakoulut	1 236
Ulkomaiset saajat	1 396
Yritykset ja muut	1 819
Myönnetty yhteensä	166 141

HUOM! (1) Vuoden 2015 ohjelmissa myönnetty rahoitus tilastoituu konsortion johtajan organisaation mukaisesti. Vuodesta 2016 alkaen myönnetty rahoitus tilastoituu kunkin osahankkeen suorituspaikan mukaisesti. (2) Tilasto sisältää sekä strategisen tutkimuksen ohjelmahoituksen että kansallisen vastinrahoituksen. (3) Tilasto ei sisällä 1.1.2018 aloitettavien ohjelmien rahoitusta (noin 46 miljoonaa euroa).

STN vastinraha Horisontti-ohjelman hankkeille

Strategisen tutkimuksen neuvosto voi myöntää tutkimuksen suorituspaikoille kansallista vastinrahoitusta sellaisten hankkeiden perusteella, jotka ovat saaneet rahoitusta Horisontti 2020 -ohjelman Yhteiskunnalliset haasteet -pilarista. Vuonna 2017 strategisen tutkimuksen neuvosto ei myöntänyt vastinrahoitusta.

Muu kohdennettu rahoitus

Akatemia rahoittaa kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien jäsenmaksuja (24,8 milj. €) ja tutkijaliikkuvuutta yhteistyösopimusten perusteella (1,5 milj. €). Lisäksi rahoitusta käytetään hakemusrarviointiin, akatemiaohjelmien koordinaatiokuluihin sekä tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien kehittämiseen (2,3 milj. €).

1.3.2.3. Naisten tutkijanuran ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen

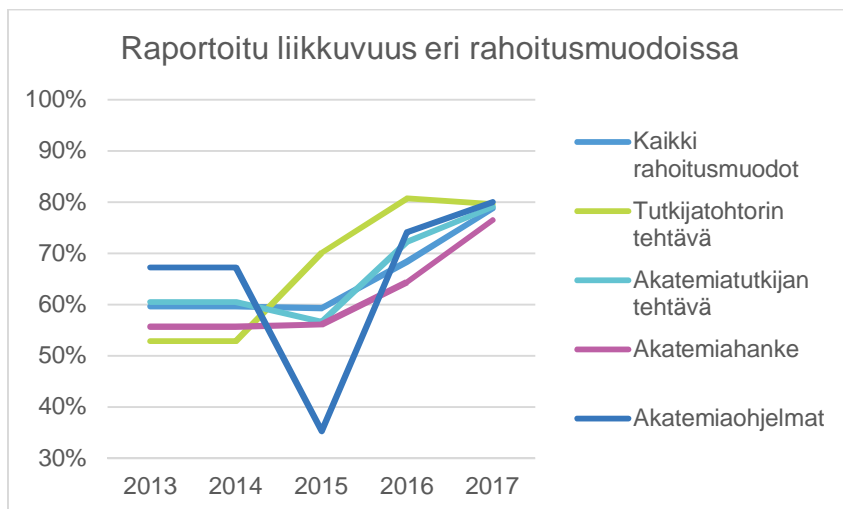
Suomen Akatemia edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Naisten osuus Akatemian rahoittamista tutkijoista on pysynyt hyvällä tasolla tutkijanuran alkuvaiheissa, mutta professoritason tutkijoissa naisten osuuden kasvaminen on ollut hidasta. Akatemianhankejohtajista 38 prosenttia on naisia, joskin alakohtaiset erot ovat suuria. Taulukossa 19 on raportoitu naisten osuus Akatemian rahoitusmuodoissa. Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamissa hankkeissa naisten osuus konsortioiden johtajista on selvästi edellistä suurempi, tyypillisesti noin 50 %.

Taulukko 19. Naisten osuus Akatemian rahoitusmuodoissa 2015–2017 (kpl ja %)

Rahoitusmuoto	2015		2016		2017	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Tutkimushankkeet:						
Akatemianhankkeiden vastuulliset johtajat	66	30	30	28	108	38
Huippuyksiköiden johtajat	2	50	1	20	6	32
Tutkijatehtävät:						
Akatemiaprofessorit	2	25	3	33	-	-
Akatemiatutkijat	39	54	29	41	31	46
Tutkijatohtorit	53	51	42	62	62	50

1.3.2.4. Raportoitu kansainvälinen liikkuvuus

Akatemia tukee tutkijoiden kansainvälistä liikkuvuutta kaikissa rahoitusmuodoissa rahoittamalla hakemuksissa esitettyjä liikkuvuussuunnitelmia. Alla on kuviossa 4 raportoidun liikkuvuuden kehityksestä vuosina 2013—2017. Silloin, kun raportteja on lukumääräisesti vähän, tulokset voivat heitellä yllättävästikin trendikaavioissa, mikä osaltaan näkyy vuoden 2015 akatemiaohjelmien tuloksessa (35%; 17 raporttia, joista 6:ssa raportoitu liikkuvuutta).

Kuvio 4. Liikkuvuutta raportoineiden osuus eri vuosina käyttötarkoituksen mukaan

Alla on taulukko 20 vuonna 2017 raportoidusta liikkuvuudesta.

Taulukko 20. Rahoitusmuodoittain raportoitu tutkijoiden liikkuvuus (vuoden 2017 raportit)

Käyttötarkoitus	2017 raportointi						
	Raportit	Liikkuvuutta raportoineet			Liikkuvuuskuukaudet		
		N	N	%	Suomeen kk	Suomesta kk	Suomessa kk
Tutkijatohtorin tehtävä	123	98	80 %	61	604	28	693
Akatemiatutkijan tehtävä	62	49	79 %	118	373	13	504
Akatemiahanke	170	130	76 %	454	798	87	1339
Akatemiaohjelma	35	28	80 %	104	295	0	399
Yhteensä	390	305	78 %	737	2070	128	2935
Kaikki rahoitusmuodot yht.	616	485	79 %	1245	3287	160	4692

Vuonna 2017 raportin jättäneissä luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunnan rahoittamissa hankkeissa raportoitiin runsaasti kansainvälistä liikkuvuutta. Yli 60 prosenttia akatemiatutkija- ja tutkijatohtoripäätöksistä sekä 50 prosenttia akatemiahankepäätöksistä sisälsi vähintään kuukauden mittaisen ulkomaille suun-

tautuneen liikkuvuusjakson. Selvästi suosituin liikkuvuuden kohdemaana oli Yhdysvallat. Vuonna 2017 raportoiduissa hankkeissa oli keskimäärin kolme kansainvälistä tutkimusyhteistyökumppania.

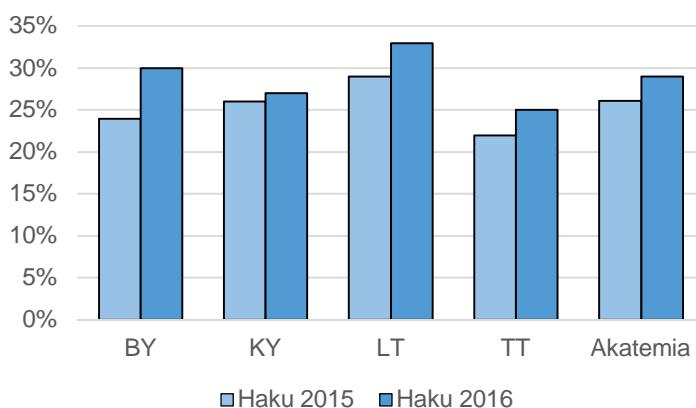
Vuonna 2017 raportin jättäneillä biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunnan rahoittamilla tutkijatohtoreilla oli toteutunutta kansainvälistä liikkuvuutta lähes yhtä paljon kuin suunniteltuakin liikkuvuutta, keskimäärin 9,6 kk tutkijatohtoria kohden. Biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen tutkijatohtoreiden liikkuvuus onkin selvästi lisääntynyt viime vuosina, sillä vuoden 2010 tammikuun haun tutkijatohtoreilla oli keskimäärin vain 2,2 kuukautta kansainvälistä liikkuvuutta tutkijatohtori-kaudellaan.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen yksikkö selvittää vuosittain loppuraporteista tutkijoiden kansainvälistä liikkuvuutta. Näkökulma on taaksepäin katsova ja vertailutietona voidaan käyttää edellisten vuosien vastaavia raportteja. Tiettyjä suuntaa antavia muutostrendejä on havaittavissa: tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus on lisääntymässä ja siitä on tullut olennainen osa Akatemian rahoittamaa tutkimuskautta. Vuonna 2017 lähes kaikki akatemiatutkijat raportoivat tutkimuskausista ulkomailta, toisin kuin edellisenä vuonna. Useimmilla (70 %) liikkuvuusperiodit olivat korkeintaan kuukauden mittaisia. Myös tutkijatohtorien kansainvälinen liikkuvuus oli vahvistunut vuoteen 2016 verrattuna. Vain 8 prosenttia raportoineista tutkijatohtoreista ilmoitti, ettei ulkomaankausia ollut lainkaan, kun vuonna 2016 peräti 24 prosenttia raportoineista ilmoitti, ettei kansainvälistä liikkuvuutta ollut. Myös akatemiahankkeiden tutkijat liikkuvat kansainvälisesti enemmän kuin aikaisemmin, edelliseen vuoteen verrattuna kasvu on 10 prosenttia.

Vuonna 2017 raportoiduissa terveyden tutkimuksen toimikunnan rahoittamissa hankkeissa 63 prosentissa raportoitiin liikkuvuutta ja se kohdistui kaikkiaan 30 maahan. Suosituin liikkuvuuden kohde oli Yhdysvallat, johon suuntautui 16 prosenttia tutkimusvierailuista. Suomi houkutteli eniten vieraita Kiinasta, josta tehtiin 13 prosenttia vierailuista. Akatemiantutkijoiden ja akatemiahankkeiden raportoima liikkuvuus on noussut selvästi verrattuna vuonna 2014 päättyneisiin hankkeisiin, 33 prosentista 63 prosenttiin sekä 40 prosentista 70 prosenttiin, vastaavasti. Tutkijatohtoreista vain puolet raportoi liikkuvuutta vuonna 2016 päättyneissä projekteissa, mikä on selvästi aiempaa vähemmän. On kuitenkin huomattava, että tutkijatohtoreista 20 prosenttia oli muita kuin suomen kansalaisia.

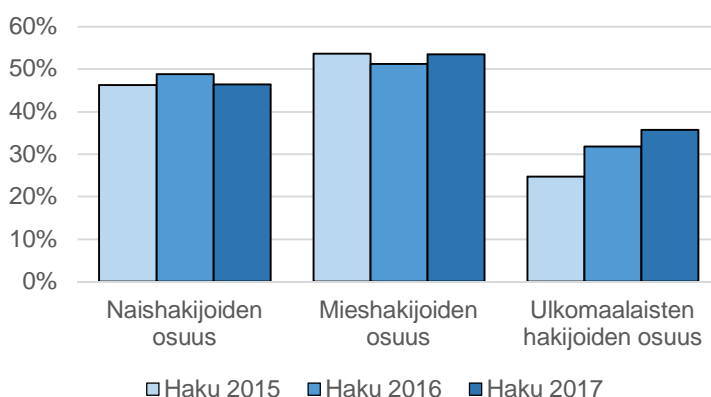
1.3.2.5. Liikkuvuusedellytyksen vaikutukset

Tutkijatehtäviin hakijalta edellytetään tohtorintutkinnon jälkeistä liikkuvuutta eri tutkimusympäristöön kotimaassa tai ulkomailta. Liikkuvuusedellytys täyttyy automaattisesti, jos rahoitus haetaan muuhun tutkimusympäristöön kuin siihen, missä tutkija on tehnyt väitöskirjansa. Jos rahoitus haetaan samaan tutkimusympäristöön, tulee hakijan osoittaa työskennelleensä vähintään kuusi kuukautta muualla. Liikkuvuusedellytyksen tultua voimaan vuoden 2016 syksyllä tutkijatohtoreiden hakemuskäärät laskivat noin 28 prosenttia 2015–2017 aikana (ks. hakemuskäärät taulukko 6). Arvosanojen 6 tai 5 saaneiden määrä on pysynyt samana hakemuskäärän laskusta huolimatta (kuvio 5). Hakemuskäärän laskuun on saattanut vaikuttaa myös muita tekijöitä.

Kuvio 5. Arvosanojen 5 ja 6 saaneiden hakemusten osuus paneeleissa arvioiduista tutkijatohtorihakemuksista 2015–2016

Sukupuolten välillä ei ole eroa hakemusten määrän laskussa, mutta suomalaisten hakijoiden lukumäärä on laskenut. Tämän vuoksi ulkomaalaisten hakijoiden osuus on noussut noin kymmenen prosenttiyksikköä (kuvio 6). Akatemiaututkijoiden hakemusten määrään liikkuvuusedellytys ei vaikuttanut ainakaan ensimmäisenä vuonna, myöskään ulkomaalaisten osuudessa ei ole tapahtunut muutoksia.

Kuvio 6. Tutkijatohtorihakijoiden osuudet haussa 2015–2017

1.3.2.6. KV-rahoittajayhteistyö

Kansainvälisyys ja kansainvälinen yhteistyö ovat oleellinen osa Suomen Akatemian strategian mukaista korkeatasoista tutkimusta sekä tutkimuksen vaikuttavuutta ja uudistumista. Akatemia edistää kansainvälistymistä kaikkien rahoitusmuotojensa kautta. Pääosa tästä toteutuu Akatemian perusrahoitusmuodoissa (akatemiahankkeet, akatemiaututkijat, jne.).

Akatemia tekee myös kansainvälistä rahoittajayhteistyötä, joka tapahtuu pääsääntöisesti akatemiaohjelmien kansainvälisinä yhteishakuina, jotka voivat olla monenkeskisiä (ERA-NETit ja JPIt) tai kahdenvälisiä. Lisäksi Akatemia tarjoaa erillistä rahoitusta tutkijaliikkuvuuteen kahdenvälisten sopimusten pohjalta. Akatemia maksaa myös erilaisille kv-organisaatioille jäsenmaksuja ja jäsenosuuksia vuosittain.

Kappaleessa 1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus kohdassa Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2 on raportoitu Akatemian kv-aktiiviteeteistä sidosryhmäyhteistyön

näkökulmasta. Tässä kappaleessa keskitytään raportointiin siirtomenojen kan-
nalta.

Pohjoismainen rahoittajayhteistyö

Akatemian pohjoismainen tutkimusrahoitusyhteistyö tapahtuu pääasiallisesti Nordforskin 3-5 vuotisten yhteisrahoitteisten tutkimusohjelmien kautta. Ohjelmissa järjestettävät haut hallinnoidaan yleensä NordForskissa. Ohjelmien ohjelmakomiteoihin osallistuivat Akatemian nimeämät vastuuhenkilöt. Akatemia osallistui vuonna 2017 seuraaviin pohjoismaisiin tutkimusohjelmiin. Suomalaisten tutkijoiden menestyminen on ollut aktiivista ja hyvää ohjelmien hauissa. Arctic ja Nordic Bioeconomy-ohjelmien suomalaiset tutkijat on liitetty osaksi ARKTIKO ja BioFuture2025 akatemiaohjelmia. Akatemia osallistui vuonna 2017 seuraavien NordForskin käynnistämien yhteisrahoitteisten tutkimusohjelmien valmisteluun ja toimeenpanoon:

- Education for tomorrow
- Societal Security
- Nordic Societal Security Plus - Society, Integrity and Cyber-security
- Health and Welfare
- Arctic
- Nordic Bioeconomy Programme: Advancing the bioeconomy transition in the Nordic region
- Gender in Research
- Green Growth

Akatemia jatkoi aktiivista toimintaa NordForskin vuonna 2014 käynnistämässä Health and Welfare -tutkimusohjelmassa toimimalla sen ohjelmaryhmässä. Akatemia sitoutui ohjelman rahoittamiseen noin neljällä miljoonalla eurolla ohjelmakauden aikana. Akatemia on osallistunut ohjelman puitteissa yhteensä neljään yhteishakuun, joissa suomalaiset tutkijat ovat menestyneet hyvin. Vuonna 2017 tehtiin rahoituspäätökset Nordic register-based research -hausta ja rekisteripohjaisen tutkimuksen tutkijankoulutuskurssihausta.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnalle pohjoismainen rahoittajayhteistyö on tärkeä pitkäaikainen painopiste. Toimikunnan ehdotuksesta Akatemia päätti lähteä rahoittamaan NordForskin uutta käynnistyvää tutkimusohjelmaa ”Migration and Integration” (800 000 euroa), sillä aihe on erittäin tärkeä, ajankohtainen ja kaikkia Pohjoismaita yhdistävä. Alkavan ohjelman keskeisiä tutkimuskysymyksiä ovat muun muassa ihmisoikeudet, gender, rotu, ikäkysymykset, hyvinvointivaltion kapasiteetti, siirtolaisten governance, turvallisuus. Ohjelman yhteiskunnallisen vaikuttavuus voi olla erittäin suuri.

Eurooppalainen rahoittajayhteistyö

Eurooppalaista rahoittajayhteistyötä tehdään ERA-NETien ja JPI-ohjelmien muodossa. ERA-NETit ovat EU:n puiteohjelmien rahoittamia kansallisten tutkimusrahoittajien verkostoja, jotka kehittävät kansallisten tutkimusohjelmien yhteistyötä ja järjestävät kansainvälisiä yhteishakuja tutkijoille. Ne ovat vakiinnuttaneet asemansa eurooppalaisessa tutkimusyhteistyössä ja tulleet osaksi myös Joint Programming -aloitteiden (JPI) rahoitustoimintaa. Komission rahoituksen rinnalla, tai erityisesti sen päätyttyä, ERA-NET-verkostot voivat järjestää hakuja tutkijakunnalleen jäsenmaiden kesken ilman komission rahoitusta. Nykymuotoisen ERA-NET Cofund -instrumentin ohella komissio tukee eurooppalaisten rahoittajien muuta yhteistoimintaa Coordination and Support Action (CSA) -sopimuksin.

Akatemia julkaisi huhtikuussa selvityksen (Impact of Public Funding Organisations' Networks P2P Funding Schemes: A Survey for Finnish Researchers) ERA-NET ja muiden ns. public-to-public (P2P) -verkostojen (ERA-NET, JPI, Art.185 aloitteet) vaikuttavuudesta. Kysely tehtiin Akatemiasta ERA-NET hankkeelleen rahoitusta saaneille suomalaisille tutkijoille. Selvitystä hyödynnetään Akatemian strategisessa suunnittelussa sekä P2P-verkostojen merkityksen kansainvälisessä arvioinnissa. Englanninkielinen raportti on Akatemian verkkosivulla sekä ERA-LEARN portaalissa.

Suomen Akatemia osallistui vuonna 2017 seitsemään JP-aloitteeseen, kahteen Artikla 185 -ohjelmaan ja 32:een ERA-NETtiin tai sen kaltaisiin yhteistyöverkostoihin (liitetäulukko 2).

Suomen Akatemia on rahoittanut vuosina 2007–2017 järjestettyjen ERA-verkostojen yhteishauissa suomalaisia konsortio partnereita yhteensä noin 37 miljoonalla eurolla. Vuonna 2017 Akatemia rahoitti suomalaisia tutkijoita noin 2 miljoonalla eurolla kolmen verkoston yhteishauissa: E-Rare-3 (299 202 €), NEURON Cofund (586 901) ja JPI MYBL (996 438 €). Lisäksi HERA ja Norface -verkostojen hankelut maksetaan hakukoordinaattorille vuosittain ja näiden osuus vuonna 2017 oli yhteensä 236 250 euroa.

ERA-NET yhteistyö

Terveyden tutkimuksen toimikunta osallistui ensimmäistä kertaa harvinaissairauksiin keskittyvän E-Rare-3:n yhteisrahoitteeseen hakuun, jossa mukana oli 17 maata. Tämänkertaisen haun aiheena oli terapeuttisten lähestymistapojen prekliininen kehittäminen harvinaissairauksille eläin- tai solumalleissa. Haussa rahoitettiin 11 arvioinnissa parhaiten sijoittunutta konsortiota, joista yhtä koordinoi suomalainen tutkimusryhmä. Rahoituksen kokonaismäärä on noin 11,4 milj. euroa.

Terveyden tutkimuksen toimikunta osallistui neurotieteiden alan ERA-NEURON -hakuun, jonka teemana oli Synaptic Dysfunction in Disorders of the Central Nervous System. Haussa rahoitettiin 12 konsortiota, joista kahdessa oli mukana suomalaisia tutkimusryhmiä. Rahoituksen kokonaismäärä on 12,4 milj. euroa. Akatemia on ollut ERA-NEURONin toiminnassa vuodesta 2007.

Akatemia osallistui ERA-NET RUS -verkoston järjestämään yhteishakuun vuonna 2017. Hakuun tulleesta 186 hakukelpoisesta hakemuksesta suomalaisryhmiä oli mukana 16 hankkeessa. Akatemia osallistui haun SSH-osioon kolmella teemalla, jotka KY-toimikunta näki tärkeiksi vaikuttavuuden kannalta: Demography, conflicts and security issues, Traditional and non-traditional cultural values, Opportunities for and challenges to regional development and social cohesion. Moskovassa syksyllä 2017 kokoontunut 24 rahoittajaorganisaation edustajista koostuva kokous päätti rahoittaa 28 hanketta; näiden joukossa oli kaksi suomalaishanketta.

Luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen tiedeasiantuntija osallistui Cofund FLAG-ERA, Cofund QuantERA ja Cofund CHIST-ERA -verkostojen toimintaan kokousten ja muun yhteydenpidon kautta. QuantERA ja CHIST-ERA -ohjelmissa avattiin yhteisrahoitteiset haut vuonna 2017. Näistä hauista tiedotettiin suomalaisia tutkimusryhmiä kohdennetuilla sähköposteilla, Akatemian verkkosivujen ja hakuilmoitusten sekä sosiaalisen median kautta. LT-yksikön tiedeasiantuntija vastasi hakuneuvonnasta. QuantERA-hakuun saapui 20 hakemusta suomalaisilta tutkimusryhmiltä ja yksi suomalainen osahanke rahoitetaan. CHIST-ERA -haku sulkeutuu tammikuussa 2018.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta priorisoi eurooppalaisessa yhteistyössä vahvojen, pitkäaikaisten rahoittajaverkostojen tutkimusohjelma-aloitteet. Humanistisen alan verkoston HERA:n uusi yhteisrahoitteinen ohjelma "Public Spaces: Culture and Integration in Europe" käynnisti aiehaun 2017. Kaikkiaan aihakemuksia osoitettiin 203. Niissä oli mukana 24 suomalaista tutkimusryhmää. Akatemia on varautunut rahoittamaan ohjelmaa noin 500 000 eurolla.

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan yhteiskuntatieteellisen alan verkosto NORFACE toimi erittäin aktiivisena 2017. "Dynamics of Inequality During the Life Course: Structures and Processes" -haun rahoituspäätökset tehtiin kesäkuussa. Kaikkiaan rahoitettiin 13 tutkimusryhmää, joissa neljässä on mukana suomalainen ryhmä. Ohjelman koordinaattoriksi valittiin suomalainen. Akatemia rahoittaa ohjelmaa 563 000 eurolla, eurooppalainen yhteisrahoitus on kaikkiaan 18 miljoonaa euroa. Norfacen avaamaan hakuun "Transformations to Sustainability" osoitettiin kaikkiaan 154 hakemusta. Jatkoon valittiin 40 hakemusta, joissa neljässä oli mukana suomalainen tutkimusryhmä.

Uusi Energia-akatemiaohjelma järjesti huhtikuussa Inno-Indigo ERA-NETin bioenergiahaussa rahoitetulle kuudelle eurooppalais-intialaiselle hankkeelle kick-off tapahtuman Helsingissä. Tilaisuus tarjosi tietoa ja työkaluja onnistuneen kansainvälisen yhteishankkeen toteuttamiseksi ja verkotti aktiivisesti tutkijoita.

JPI-yhteistyö

Suomen osallistumista Water JPI yhteisen ohjelmasuunnittelun aloitteeseen koordinoidaan Suomen Akatemiasta (BY-yksiköstä). Akatemia on partnerina vuonna 2017 käynnistyneessä IC4Water CSA hankkeessa (käynnissä 2017-2021), jonka tavoitteena on laajentaa Euroopan laajuinen vesialan tutkimusstrategia globaaliksi. Lisäksi Akatemia osallistuu kolmeen ERA-NET Cofund hankkeeseen (käynnissä 2015-2022) Water JPI sateenvarjon alla, joissa toteutetaan mm. tutkimushakuja perustuen Water JPI tutkimusstrategiaan. Vuonna 2017 on kehitetty mm. Water JPI hallintorakennetta ja pyritty löytämään synergioita yhdessä muiden JPI ja ERA-NET aloitteiden kesken. Tällä toiminnalla pyritään ennakoimaan FP9 aikaa, jolloin EU komission tuki yksittäisille JPI aloitteille tulee todennäköisesti väheneään. Keskeistä on ollut myös Water JPI toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin suunnittelu ja kehittäminen pyrkimyksenä vastaamaan kysymyksiin, miltä ERA näyttäisi ja voitaisiinko yhteiskunnan suuriin haasteisiin vastata yhtä tehokkaasti ilman JPI toimintaa.

JPI More Years, Better Lives (MYBL) tavoitteena on edistää eurooppalaista tutkimusyhteistyötä ja tutkimustiedon hyödyntämistä. Ohjelmaan osallistuu 15 Euroopan maata, Israel ja Kanada. Ohjelman ylintä päätösvaltaa käyttävässä General Assemblyssä on edustus sekä Suomen Akatemiasta, että Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta. Suomen osallistumista koordinoi Akatemiassa kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta ja hakuihin osallistuu myös terveyden tutkimuksen toimikunta. Vuonna 2017 järjestetyssä haussa teemasta "Ageing and Place in a digitising world" rahoitettiin kahdeksan konsortiota, joissa neljässä on suomalaisia tutkimusryhmiä. Akatemian rahoittamien hakemusten yhteissumma on 996 438 euroa.

Kahdenvälinen ja muu globaali rahoittajayhteistyö

Suomen Akatemia toteuttaa globaalia tutkimusrahoittajien välistä yhteistyötä liikkuvuus- ja yhteishankkehakujen muodossa. Yhteistyösopimuksiin perustuvia kahden-

välisiä yhteishankehakuja toteutetaan akatemiaohjelmien yhteydessä ja niiden rahoituksella. Tavoitteena tällöin on tutkimuksen korkea laatu kansainvälisten tutkimuskonsortioiden muodossa. Globaalia yhteistyötä tehdään myös ERA-NETien ja JPI:den muodossa.

Kahdenvälisiin yhteistyösopimuksiin perustuvalla liikkuvuusrahoituksella tuetaan suomalaisten tutkijoiden uusia yhteistyöavauksia ja vahvistetaan olemassa olevia muutamien Euroopan ulkopuolelta valittujen maiden ja Saksan kanssa.

Akatemia osallistui Venäjän RFBR:n kanssa järjestetyn kahdenvälisen haun sekä **ERA-NET RUS 2017** -haun järjestämiseen sekä TT-komitean (tieteellis-teknillinen yhteistoimintakomitea) yhteiskuntatieteellisen työryhmän toimintaan.

Trans-Atlantic Platform for the Social Sciences and Humanities on sekä eurooppalaisten että pohjois- ja eteläamerikkalaisten tutkimusrahoittajien verkosto. Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta rahoitti hankkeen ensimmäisestä yhteishausta ”Digging into Data Challenge” neljää suomalaista osahanketta yhteensä 700 000 eurolla. Kaikissa Akatemian rahoittamissa hankkeissa on mukana tutkimusryhmät vähintään neljästä eri maasta ja vahva transatlanttinen ulottuvuus.

ERANet LAC on EU-maiden ja Latinaisen Amerikan sekä Karibian maiden yhteistyöhanke. Se päätti järjestää kolmannen yhteishaun 2017. Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta tulee rahoittamaan haun teemaa ”ICT for Learning and Inclusion”.

EU:n ja Intian tutkimusrahoittajien yhteistyön kehittämiseen tähtäävä hanke **EquIP** eteni tutkimusohjelman avaamiseen teemasta ”Sustainable Prosperity, Equity and Wellbeing” elokuussa 2017. Kaikkiaan hakuun osoitettiin 65 hakemusta. Suomalaisen tutkimusorganisaation koordinoimia hankkeita on 8 ja yhteensä 25 hakemuksessa on mukana suomalaisia tutkimusryhmiä. Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta on varannut suomalaisten tutkimusryhmien rahoittamiseen 500 000 euroa.

Kahdenvälisiin yhteistyösopimuksiin perustuvalla liikkuvuusrahoituksella tuetaan suomalaisten tutkijoiden uusia yhteistyöavauksia ja vahvistetaan olemassa olevia muutamien Euroopan ulkopuolelta valittujen maiden ja Saksan kanssa. Alla on raportoitu haettu ja rahoitettu kahdenvälinen liikkuvuus vuonna 2017 (taulukko 21).

Taulukko 21. Haettu ja rahoitettu kahdenvälinen liikkuvuus vuonna 2017

Haun nimi	Hakemusten lkm	Haettu rahoitus €	Myöntöjen lkm valtuudesta 2017	Myönnetty rahoitus € valtuudesta 2017
Liikkuvuus Suomesta (2016)	88	868 549	49	459 571
Liikkuvuus Suomeen (2016)	37	721 925	31	540 890
Yhteensä	125	1 590 474	80	1 000 461

Akatemia toteutti tutkijoiden liikkuvuushaut Intian DBT:n ja DST:n kanssa. Akatemia osallistui aktiivisesti Inno Indigo ERA-NET:n ja Equip:n toimintaan, mm. eurooppalais-intialaisten haun muodossa. ERA-NET:t päättyivät huhtikuussa 2017. Akatemia teki Intia-yhteistyötä yliopistojen, OKM:n, TEM:n, UM:n, FinCEAL:n, Tekesin ja suurlähetystöjen kanssa ja osallistui UM:n Intia-verkoston kokouksiin.

Akatemia toteutti tutkijoiden liikkuvuushaun Japanin kanssa. Akatemia osallistui pohjoismaiseen työryhmään, joka kartoitti NORDHORCSin toimeksiannosta mahdollisuuksia yhteispohjoismaisen Japani-yhteistyön toteuttamiseksi.

Akatemia osallistui UM:n, TEM:in ja OKM:n Kiina-toimintaan ja toteutti tutkijoiden liikkuvuushaun. Akatemia osallistui Suomen ja Kiinan välisiin tiede- ja teknologianeuvotteluihin, jotka järjestettiin Helsingissä maaliskuussa 2017.

1.4. Toiminnallinen tehokkuus

Kokonaiskustannusten jakautuminen

Suomen Akatemian toiminnan tehokkuuden seuranta perustuu sisäisen laskennan tuottamiin tietoihin toimintaprosessien kustannuksista. Toiminnan kokonaiskustannukset sisältävät Akatemian hallinnointiin liittyvät kustannukset sekä tulot ja laskennalliset erät.

Toiminnan kokonaiskustannukset pienenevät 9 prosenttia (taulukko 22). Henkilöstökustannukset pienenevät 4 prosenttia, mikä selittää osaltaan pienentyneitä kustannuksia. Kokonaiskustannuksien laskuun vaikutti myös se, että laskennallinen erä oli vuonna 2017 poikkeuksellisesti negatiivinen. Laskennalliset erät sisältävät poistot, korot ja lomapalkkavelan muutoksen. Suurin syys laskennallisten laskuun johtui lomapalkkavelan (mm. kilpailukyky sopimuksesta johtuva lomarahojen leikkaus) ja poistojen merkittävästä pienentymisestä, sillä käyttöomaisuutena taseeseen aktivoitun SARA-tutkimusrahoitusjärjestelmän hankintamenoon liittyvät poistot olivat tilivuoden alkaessa kokonaisuudessaan tehty. Palveluiden ostot pienenevät 12 prosenttia. Vuonna 2016 kuluja nostattivat mm. etukäteen suunnittelemat Valtorin menot.

Taulukko 22. Suomen Akatemian hallintoviraston kustannukset kustannuslajeittain vuosina 2015–2017 (1 000 euroa)

Kustannuslaji	2015		2016		2017	
	€	%	€	%	€	%
Henkilöstökustannukset	10 487	69,1	10 865	69,3	10 109	71,0
Ostopalvelut	2 308	15,2	2 664	17,0	2 357	16,6
Tilat	1 400	9,2	1 088	6,9	1 058	7,4
Muut kustannukset	1 176	7,8	1 351	8,6	1 186	8,3
Laskennalliset erät	339	2,2	324	2,1	-99	-0,7
Tuotot	-405	-2,7	-497	-3,2	-288	-2,0
Kustannusten korvaukset	-131	-0,9	-108	-0,7	-93	-0,7
Yhteensä	15 175	100,0	15 686	100,0	14 229	100,0

Voimavarojen hallinta – toimitilat ja muut toimintaedellytykset

Suomen Akatemian ja OKM:n välisessä tulossopimuksessa on kirjattu seuraavaa toimitilojen ja muiden toimintaedellytysten osalta: Suomen Akatemian hankintapolitiikka (palvelut mm. Valtori ja kilpailutukset/puitesopimukset) perustuu valtionhallinnon keskitettyihin palveluihin ja Akatemian toimitilat vastaavat pääasiallisesti Valtion toimitilastrategian 2020 tavoitteita. Tulossopimuksessa on sovittu 3 toimenpidettä toimitilojen ja muiden toimintaedellytysten osalta, joista raportoidaan alla.

Tulossopimuksessa toimenpide 1 on kuvattu seuraavasti:

Akatemian toimitiloja kehitetään valtion toimitilastrategian mukaisesti. Sopimuskaudella ennakoidaan toimistotilojen vähennyksiä ja vähittäistä siirtymistä työskentelyyn monitilaympäristöissä.

Suomen Akatemian toimitiloihin ei tullut muutoksia vuonna 2017. Akatemia on kuitenkin järjestänyt tapaamisia vuokranantajan Senaatti-kiinteistöt Oy:n kanssa toimitilojensa kehittämisestä ja tiivistämismahdollisuuksista. Akatemia myös osallistui syksyllä Senaatti-kiinteistöjen koko kiinteistön virastoille järjestämään toimitilojen kehittämistyöpajaan, jossa keskusteltiin koko kiinteistön tilojen kehittämisestä Valtion toimitilastrategian 2020 tavoitteiden edistämiseksi.

Toimitilojen tilatehokkuus (taulukko 23) pieneni hieman johtuen henkilöstömäärän vähentymisestä toimitilojen pysyessä entisellään. Akatemia on ennakoinut toiminnassaan työympäristön kehittämistä monitilaympäristön suuntaan mm. tekemällä päätöksen sähkösäätöisten työpöytien hankkimisesta sekä suhtautumalla myönteisesti etätyön tekemiseen.

Taulukko 23. Toimistotilojen käyttö (m²/hlö)

Toimitilojen ja muiden toimintaedellytysten indikaattori: Toimistotilojen käyttö (m ² /hlö)					
	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 tavoite	2017 toteuma
Toimistotilojen käyttö (m ² /hlö)	32,4	24,5	25,4	25,7	26,0

Tulossopimuksessa toimenpide 2 on kuvattu seuraavasti:

Akatemia hyödyntää maksimaalisesti valtion keskitettyjä palveluja, hankintoja ja puitesopimuksia.

Suurin osa Akatemian hankintavolyymistä hankitaan sidos- ja in house -yksiköiltä (Valtori, Senaatti-kiinteistöt, Palkeet, HAUS) tai hyödyntäen yhteishankintayksikön (Hansel) kilpailuttamia puitesopimuksia. Muiden kuin valtion keskitettyjen toimittajien ja palveluiden sopimusten osalta Hanselin kilpailuttamia sopimuksia on arviolta noin 80 prosenttia (taulukko 24). Lisäksi Akatemia hyödyntää kulloinkin voimassa olevia opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan puitesopimuksia. Esimerkiksi vuonna 2017 toteutettiin kilpailutus hallinnonalan yhteisestä kielikoulutuksesta.

Taulukko 24. Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)

Toimitilojen ja muiden toimintaedellytysten indikaattori: Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	80	80	80	80	80

Tulosopimuksessa toimenpide 3 on kuvattu seuraavasti:

Akatemia ylläpitää ja kehittää kustannustehokkaasti tietojärjestelmiään osana julkisen hallinnon yhteistä kokonaisarkkitehtuuria.

Tältä osin Suomen Akatemian kehitystyö on jatkuvaa.

Päätoimintojen kokonaiskustannukset

Toiminnan kustannusjakauma selvitettiin toimintolaskennan avulla, jossa käsitellään kustannukset ml. palkat henkilökunnan työaikakirjausten perusteella (taulukko 25). Päätoiminnoille on toimintolaskennalla kohdennettu tukitoimintojen kustannukset. Rahoitustoimintaan liittyvät kustannukset kattavat koko hakemus- ja rahoitusprosessin¹ kustannukset. Toimintolaskennan perusteella saadaan kokonaiskustannukset myös muihin päätoimintoihin, eli asiantuntijatehtäviin², kansainvälisiin tehtäviin³ ja ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden⁴ hallinnointiin liittyen.

Taulukko 25. Kokonaiskustannukset päätoiminnoittain vuosina 2015–2017 (1 000 euroa)

Päätoiminnot	2015		2016		2017	
	€	%	€	%	€	%
Tutkimuksen rahoitustoiminta	9 396	61,9	10 840	69,1	9 944	69,9
Asiantuntijatehtävät	2 485	16,4	2 303	14,7	1 851	13,0
Kansainväliset tehtävät	2 075	13,7	1 898	12,1	1 966	13,8
Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet	1 218	8,0	644	4,1	468	3,3
Yhteensä	15 175	100,0	15 685	100,0	14 229	100,0

Verrattuna vuoteen 2016 tutkimuksen rahoitustoiminnan kustannukset laskivat yhteensä 0,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 rahoitustoiminnan kustannuksiin vaikutti kärkihankerahoitus. Asiantuntijatehtävien kustannukset laskivat vuoteen 2016 verrattuna, muun muassa siksi, ettei Tieteen tila -katsausta tehty vuonna 2017. Tämä näkyy myös henkilötyövuosimäärissä (taulukko 26). Kansainvälisten tehtävien ko-

¹ Tutkimusrahoituksen ohjeistus, neuvonta ja selvitystehtävät, tutkimusrahoitushakemusten käsittely ja päätösten valmistelu, hakemusarviointi, rahoitettujen hankkeiden hallinnointi

² Ennakointi- ja arviointitehtävät, tiedepoliittisten julkaisusarjojen tuottaminen, tiedepoliittiset kehittämis- ja selvittämissuhteet sekä sidosryhmäyhteistyö

³ EU- ja muut kansainväliset tehtävät sekä kahdenvälisiin yhteistyösopimuksiin liittyvät tehtävät

⁴ ERA-NET -hankkeet, ulkoasiainministeriön kehitystutkimushankkeiden hallinnointi, liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden arviointi, Challenge Finland -arviointi.

konaiskustannukset ovat pysyneet jokseenkin samalla tasolla kuin edellisenä vuotena. Ulkopuolisten hankkeiden määrä pysyi jokseenkin samana vuosina 2016 ja 2017.

Taulukossa 26 on esitetty hallintoviraston henkilötyövuodet päätoiminnoittain. Henkilötyövuosien jakautuminen päätoiminnoille on laskettu samalla menetelmällä kuin kustannusten jakautuminen taulukossa 25.

Taulukko 26. Päätoimintoihin käytetyt henkilötyövuodet 2015–2017

Päätoimintoihin käytetyt henkilötyövuodet	2015		2016		2017	
	htv	%	htv	%	htv	%
Tutkimuksen rahoitustoiminta	101,7	73,5	94,6	66,8	92,7	68,0
Asiantuntijatehtävät	17,0	12,3	22,2	15,7	19,0	13,9
Kansainväliset tehtävät	12,9	9,3	16,3	11,6	17,8	13,1
Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet	6,8	4,9	8,4	6,0	6,7	4,9
Yhteensä	138,4	100,0	141,5	100,0	136,2	100,0

Suomen Akatemian henkilötyövuosien määrä oli 136,2 henkilötyövuotta, mikä on vähemmän kuin vuonna 2016 (yht. 141,5 vuonna 2016). Pääosa hallintoviraston henkilötyövuosista kohdistui rahoitustoimintaan (92,7 htv), joka on hieman vuotta 2016 vähemmän. Vuoden 2017 rahoitustoiminnan henkilötyövuosimäärän hienoiseen laskuun on vaikuttanut muun muassa se, että käsiteltyjen rahoituspäätösten määrä on laskenut vuodesta 2016 yhteensä 419 kappaletta (taulukko 33).

Asiantuntijatehtäviin kohdistui 19,0 henkilötyövuotta, eli vähemmän kuin vuonna 2016, johtuen muun muassa siitä, ettei tieteen tila -hanketta tehty vuonna 2017. Kansainvälisten tehtävien osuus oli 17,8 henkilötyövuotta, eli hieman vuoden 2016 tasoa korkeampi. Akatemian kansainvälisyyslinjauksen valmistelua jatkettiin vuoden 2017 aikana. Ulkopuolisen rahoituksen hankkeisiin ja tehtäviin kohdistui 6,7 henkilötyövuotta, mikä vuosittaiset vaihtelut huomioon ottaen on pysynyt suunnilleen samalla tasolla kuin aiempina vuosina.

1.4.1. Toiminnan tuottavuus

Suomen Akatemian toiminnan tuottavuutta kuvaa rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä tutkimusrahoituksesta, joka vuonna 2017 oli 2,3 (taulukko 27). Vuoden 2016 korkeampaan lukuun vaikutti kärkihankerahoitus. Taulukossa 28 on esitetty rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta rahoitusmuodoittain. Akatemian rahoitustoiminnan kustannukset ovat kansainvälisesti verrattuna erittäin matalat.

Taulukko 27. Rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta

Toiminnallisen tehokkuuden indikaattori: Rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta (%)	3,2	2,3	2,6	<3,5	2,3

Taulukko 28. Tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta vuosina 2015–2017 rahoitusmuodoittain

Rahoitusmuotojen kokonaiskustannusten osuus rahoituspäätöksistä	2015	2016	2017
	%	%	%
Tutkijatohtorit	3,9	5,8	3,8
Akatemiatutkijat	2,1	2,5	2,9
Akatemiaprofessorit *	2,0	0,9	-
Akatemiahankkeet	2,1	3,0	2,4
Akatemiaohjelmat **	5,4	5,1	5,7
Huippuyksikköohjelmat	1,9	2,7	2,4
Tutkimusinfrastruktuurit	2,1	1,6	2,4
Yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen	1,5	0,4	0,6
Strateginen tutkimusrahoitus	2,7	1,5	1,8
Muu tutkimustuki	0,3	1,6	0,7
Yhteensä	2,3	2,6	2,3

*) vuonna 2017 ei tehty akatemiaprofessorimyöntöjä

**) Akatemiaohjelmissa rahoitettujen hankkeiden koordinaatiokustannukset sekä ohjelmien lopputarvionnit ja ennakoitinhankkeet sisältyvät kustannuksiin hakemuskäsittelyn kustannusten lisäksi

Kun käsiteltyjen hakemusten määrä jaetaan Akatemian henkilötyövuosilla, saadaan suhdeluvuksi 33. Yhden henkilötyövuoden käsittelemien hakemusten määrä on laskenut hivenen vuodesta 2016 johtuen muun muassa hakemuskäsittelyn laskusta (taulukko 29).

Taulukko 29. Käsitellyt hakemukset per henkilötyövuosi

Toiminnallisen tehokkuuden indikaattori: käsitellyt hakemukset/HTV	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Käsitellyt hakemukset suhteessa henkilöresursseihin (lkm/kokonaishtv)	30,2	30,8	34,7	29,3	33,0

Toiminnan tuottavuudesta ja sen kehityksestä kertoo myös myönnetty rahoitus ja käsiteltyjen hakemusten määrä suhteutettuna kaikilla Suomen Akatemian hallintoviraston henkilötyövuosilla (taulukko 30). Kun myönnetty rahoitus jaetaan Akatemian henkilötyövuosilla, saadaan arvoksi 3,2 miljoonaa euroa. Akatemian myöntämän rahoituksen määrä on vuosittain kasvanut (ks. taulukko 7) ja siten yhden henkilötyövuoden käsittelemien rahoituspäätöseurojen summa on kasvanut.

Taulukko 30. Myönnetty henkilötyövuotta kohden vuonna 2015–2017

	2015	2016	2017
Rahoituspäätökset milj. euroa / htv	2,9	3,0	3,2

Taulukossa 31 on raportoitu strategisen tutkimuksen neuvoston hallinnointikustannukset strategisen tutkimuksen neuvoston vuosittaisesta myöntövaltuudesta. Strategisen tutkimuksen neuvoston toiminta on vakiintunut ja hallinnointikustannusten osuus noussut vuodesta 2016.

Taulukko 31. STN:n hallintokustannukset suhteessa myöntövaltuuteen

	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 tavoite	2017 toteuma
STN:n hallintokustannusten* osuus myönnetystä valtuudesta	-	-	1,7	<3	2,6

*) Sis. ohjelmapäälliköt

1.4.2. Toiminnan taloudellisuus

Hallintoviraston toiminnan taloudellisuutta tarkastellaan akatemiahankkeiden osalta suhteuttamalla rahoitustoiminnan kokonaiskustannukset käsiteltyihin hakemuksiin. Tutkimuksen rahoitustoiminta koostuu tutkimusrahoituksen ohjeistuksesta, neuvonnasta ja selvitystehtävistä, tutkimusrahoitushakemusten käsittelystä ja hakemuserviinnistä sekä päätösten valmistelusta ja rahoitettujen hankkeiden hallinnoinnista. Rahoitustoiminnan kokonaiskustannukset saadaan, kun toimintolaskennalla akatemiahankkeiden rahoitusmuodolle kohdennetaan koko hakemus- ja rahoitusprosessin kustannusten lisäksi myös tukitoimintojen kustannukset.

Akatemiahankkeiden (ml. suunnatut akatemiahankkeet) kokonaiskustannukset suhteutettuna hakemusten kappalemääriin (kustannukset rahoitushakemusta kohden) on esitetty alla taulukossa 32. Kokonaiskustannukset ovat pysyneet vuoden 2016 tasolla.

Taulukko 32. Akatemiahankkeiden käsittelykustannukset

Toiminnallisen tehokkuuden indikaattori: Akatemiahankkeiden käsittelykustannukset				
	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 tavoite	2017 toteuma
Akatemiahankkeiden käsittelykustannus (euroa/hakemus)	1 544	1 356	1 500	1 356

Toimikuntien ja yksiköiden toimintatapoja ja arviointikäytäntöjä on jatkuvasti kehitetty. Kaikkiin hakuihin liittyvät tehtävät hoidettiin Suomen Akatemiassa rahoitettavaan tutkimusmäärärahaan suhteutettuna pienimmillä tarkoituksenmukaisilla toimintameno- ja henkilöresursseilla.

1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Suomen Akatemian maksullisista suoritteista saamat toiminnan tuotot koostuivat BONUS EEIG:ltä saatavista vuokratuloista, ulkoasiainministeriön kehitys-tutkimushankkeiden hallinnointikustannusten kattamiseen saatavista tuloista sekä Challenge Finlandin, Eudaimonia-insituutin ja Infotech-instituutin kanssa toteutettujen hakemuserviointiyhteistyöhankkeiden tuloista. Akatemian vuonna 2017 saamat tuotot liiketaloudellisesti hinnoitelluista maksullisista suoritteista olivat yhteensä 94

182 euroa (160 764 euroa vuonna 2016). Edellisenä vuonna maksullisten suoritteiden osuus oli korkeampi johtuen Tekesin kanssa arviointiyhteistyönä toteutetusta Challenge Finland -kilpailun arvioinnista. Valtiokonttorin määräyksen VK/1078/00.01/2014 mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa silloin, kun osa-alueen (liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet tai julkistaloudellisesti hinnoitellut suoritteet) tuotot ovat vähintään miljoona euroa.

1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole vahvistanut Suomen Akatemialle erityisiä tulostavoitteita yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta. Suomen Akatemian yhteisrahoitteisesta toiminnasta saatavat tuotot koostuivat EU:n rahoittamien hankkeiden tuotoista (ERA-NET-hankkeet). Akatemian vuonna 2017 saamat yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 162 078 euroa (256 444 euroa vuonna 2016). Valtiokonttorin määräyksen VK/1077/00.01/2014 mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan silloin, kun kirjanpitoyksikön saama ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään miljoona euroa.

1.5. Tuotoksen ja laadunhallinta

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Akatemian rahoittama tutkimus tuottaa julkishyödykkeinä tutkimustuloksia: niiden hyödyntäminen uuden tutkimuksen pohjaksi ei vähennä muiden toimijoiden mahdollisuuksia hyödyntää samoja tuloksia. Tutkimustulokset ovat lähtökohtaisesti myös vapaasti saatavilla.

Akatemian oman toiminnan tulokset (esim. rahoituspäätökset) ovat välineitä, joiden avulla tuotetaan erityisen korkealaatuisia ja vaikuttavia julkishyödykkeitä (tutkimustuloksia).

Akatemian tiedepoliittinen toiminta tuottaa välittömiä julkishyödykkeitä, kuten Tieteen tila -selvitys ja muu tiedepoliittisen datan keruu- ja analysointitoiminta, joista raportoitu tarkemmin kohdassa 1.3.1. toiminnan vaikuttavuus (yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3). Myös tiedettä koskeva viestintä tuottaa välittömiä julkishyödykkeitä, kuten tiedepoliittisia juttuja ja haastatteluja sekä Akatemian johdon ja asiantuntijoiden blogikirjoituksia.

Akatemian välittömiä suoritteita ovat hakemusten käsittely ja päätöksenteko, hankkeiden seuranta ja valvonta sekä tutkimuksen verkottaminen esimerkiksi ohjelma- muotoisessa rahoituksessa. Akatemian tuottama tiedepoliittinen viestintä voidaan myös katsoa suoritteiksi. Myös asiantuntijalausunnat voidaan niin ikään katsoa suoritteiksi, mutta ne on tilinpäätöksessä raportoitu kohdassa 1.5.2. palvelukyky. Myönnettyjä tutkimushankkeita koskeviksi välillisiksi suoritteiksi voidaan katsoa esimerkiksi käynnissä olevien hankkeiden lukumäärä, Akatemian myöntämällä rahoituksella työskentelevien henkilöiden määrä sekä hankkeista raportoidut tulokset (esimerkiksi julkaisut).

Tutkimusrahoitushakemusten määrä on edelleen hyvin korkea ja vain pieni osa laadukkaista hakemuksista voidaan rahoittaa. Taulukossa 33 on raportoitu käsitellyt hakemukset 2014—2017.

Taulukko 33. Käsitellyt hakemukset

Tuotosten ja laadunhallinnan indikaattori: Käsitellyt hakemukset					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Rahoitustoiminta, käsitellyt hakemukset (lkm)	4186	4268	4909	4100	4490

Taulukossa 34 ja 35 esitetään kyseisen vuoden aikana käynnissä olleiden tutkimushankkeiden lukumäärä rahoitusmuodoittain (hankekanta). Käynnissä olevien hankkeiden määrä on noussut viime vuosien aikana.

Taulukko 34. Hankekanta

Tuotosten ja laadunhallinnan indikaattorit: Hankekanta					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Rahoitustoiminta, hankekanta (lkm)	3729	3780	3988	3900	4055

Taulukko 35. Tutkimusrahoituksen hankekanta rahoitusmuodoittain 2015–2017 (kpl)

Rahoitusmuoto (käynnissä olevat hankkeet)	2015		2016		2017	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Tutkijatohtorit	506	13,4	457	11,5	452	11,1
Akatemiatutkijat	391	10,3	396	9,9	395	9,7
Akatemiaprofessorit	59	1,6	42	1,1	42	1,0
Tutkijatehtävien tutkimuskulut	455	12,0	528	13,2	530	13,1
Akatemiahankkeet	997	26,4	1 017	25,5	1 134	28,0
Suunnatut akatemiahankkeet	224	5,9	356	8,9	305	7,5
Akatemiaohjelmat	329	8,7	326	8,2	273	6,7
Huippuyksikköohjelmat	30	0,8	29	0,7	29	0,7
Yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen	8	0,2	22	0,6	34	0,8
Tutkimusinfrastruktuurit	89	2,4	103	2,6	148	3,6
Strateginen rahoitus	78	2,1	235	5,9	255	6,3
Muu tutkimustuki*	614	16,2	477	12,0	458	11,3
Yhteensä	3 780	100,0	3 988	100,0	4 055	100,0

*) muu tutkimustuki sisältää: akatemiaprofessorin tehtävät, tutkijatehtävien tutkimuskulut, tohtoriohjelmien toiminnan rahoitus, FiDiPro, kv-yhteisrahoitteiset ohjelmat ja yhteishaut, tutkijoiden liikkuvuusrahoitus, kv- jäsenmaksut ja rahoitusosuudet

Suomen Akatemian rahoituksella on viime vuosina työskennellyt hieman alle 3000 henkilötyövuotta (2016 yht. 2904 htv). Vuoden 2017 luku on arviolta suurin piirtein samalla tasolla, mutta tarkka tieto ei ole vielä selvillä.

Akatemia maksaa ennakoita yliopistoille perustellusta syystä. Alla on taulukko Akatemian hyväksymien ennakoiden kehityksestä ajalla 2014–2017. Ennakoiden lukumäärä on vähentynyt vuodesta 2016 (taulukko 36).

Taulukko 36. Suomen Akatemian hyväksymät ennakot (kpl) 2014–2017

Suomen Akatemian maksamat ennakot

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Hyväksytyt ennakot	490	475	282

Alla taulukossa 37 on raportoitu Akatemian rahoitettujen päätösten myöntöprosentti rahoitusmuodittain vuosina 2015-2017. Myöntöprosentti on pysynyt vuosittain samana, 24 prosenttia.

Taulukko 37. Rahoitettujen päätösten lukumäärät ja osuudet kaikista rahoituspäätöksistä v. 2015–2017 (ei sisällä aihakemuksia)

RAHOITETUT	2015			2016			2017		
	Myön- teiset pää- tökset	Päätök- set yht.	Myöntö- %	Myön- teiset pää- tökset	Päätök- set yht.	Myöntö- %	Myön- teiset pää- tökset	Päätökset yht.	Myöntö- %
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%
Tutkijatohtorit	103	1 065	10	103	1 086	9	125	880	14
Akatemiatutkijat	67	590	11	69	615	11	68	586	12
Akatemiaprofessorit	8	28	29	8	30	27	-	-	-
Tutkijatehtävien tutkimus- kulut	140	140	100	144	146	99	135	136	99
Akatemiahankkeet	217	1 334	16	224	1 506	15	288	1 632	18
Suunnatut akatemiahank- keet	60	118	51	146	765	19	81	316	26
Akatemiaohjelmat	85	311	27	50	133	38	105	383	27
Huippuyksikköohjelmat	4	4	100	5	5	100	19	115	17
Yliopistojen profiloitumi- sen vahvistaminen	10	13	77	12	14	86	12	14	86
Tutkimusinfrastruktuurit	57	114	50	29	86	34	42	68	62
Strateginen rahoitus	78	192	41	162	286	57	34	155	22
Muu tutkimustuki*	176	359	49	210	237	89	166	205	81
Yhteensä	1 005	4 268	24	1 162	4 909	24	1 075	4 490	24

*) muu tutkimustuki sisältää: Akatemiaprofessorin tehtävät (vuonna 2017 ei tehty päätöksiä), tutkijatehtävien tutkimuskulut, tohtoriohjelmien toiminnan rahoitus, FiDiPro, kv-yhteisrahoitteiset ohjelmat ja yhteishaut, tutkijoiden liikkuvuusrahoitus, kv- jäsenmaksut ja rahoitusosuudet

Tiedepoliittinen viestintä

Suomen Akatemia tuottaa tiedepoliittikkaa käsitteleviä katsauksia, kirjoituksia ja haastatteluja erityisesti verkkosivuillaan. Sen lisäksi tiedepoliittikan aiheita nostetaan esiin muun muassa sidosryhmätilaisuuksissa, tutkijatapaamisissa ja johdon vierailuilla. Tiedepoliittinen viestintä -taulukkoon 38 kootaan Akatemian verkkosivuilla julkaistut tiedepoliittiset jutut ja haastattelut sekä Akatemian johdon ja asiantuntijoiden blogikirjoitukset.

Taulukko 38. Tiedepoliittinen viestintä

Tuotosten ja laadunhallinnan indikaattori: Tiedepoliittinen viestintä				
	2014	2015	2016	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite
Tiedepoliittinen viestintä	-	34	16	36
				2017
				toteuma
				27

1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Suomen Akatemian palvelukyky muodostuu toisaalta hakemusten laadukkaasta ja tehokkaasta käsittelystä ja päätöksenteosta sekä hankkeiden seurannasta ja varainkäytön valvonnasta. Akatemian rahoitustoiminnan kustannukset ovat kansainvälisesti katsoen pienet (taulukko 27).

Toinen Akatemian palvelukyvyn komponentti on tiedepoliittisena asiantuntijana ja vaikuttajana toimiminen sekä aktiivinen vuorovaikutus eri tahojen kanssa. Akatemia tuottaa tietoa tiedepoliittisen päätöksenteon tueksi, edistää suomalaisen tiedeen tunnettua ja näkyvyyttä sekä kansallisessa tutkimus- ja innovaatiojärjestelmässä että kansainvälisesti. Akatemia palvelee asiakkaita myös mm. NCP-toiminnon kautta. NCP-työstä ja Akatemian sidosryhmäyhteistyöstä on raportoitu kohdassa 1.3.1. toiminnan vaikuttavuus (yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2).

Akatemian palvelulupaus on kuvattu alla.

Akatemian palvelulupaus:

Tehtäviään hoitaessaan Suomen Akatemia vahvistaa tiedepoliittista asiantuntemusta yhteiskunnassa sekä edistää tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kehittämistä kansallisten ja kansainvälisten linjausten mukaisesti. Tutkijat ja muut rahoituksen hakijat saavat ajanmukaisen tiedon Akatemian rahoitusmahdollisuuksista ja hakumenetelystä sekä ohjeistuksen hakuun hyvissä ajoin, voivat hakea rahoitusta sähköisesti asioiden, saavat hakemukselleen korkealaatuisen vertaisarvioinnin ja suunnitellun perustellun palautteen, sekä tullessaan rahoitetuksi, tutkimustyölle riittävän rahoituksen yhdessä suorituspaikan tai muun rahoituksen kanssa siten, että sen käyttö tutkimukseen on joustavaa ja siitä raportointi tarkoituksenmukaisen yksinkertaista ja vaivatonta.

Palvelulupaukseen liittyen Akatemia on ryhtynyt toimenpiteisiin muun muassa päätösten perustelujen sekä hakijan näkymä -kokeilun osalta. Näistä on raportoitu asiakirjan aiemmassa kappaleessa 1.3.1.4 (hakijan näkymä -kokeilu sekä avoin toimintakulttuuri).

Vuoden 2016 asiakastytyväisyysindikaattori 2 on kuvattu alla taulukossa 39. Vuonna 2017 ei tehty sidosryhmäkyselyä, joten indikaattorin toteumatietoa ei ole saatavilla vuodelle 2017. Sidosryhmäkysely toteutetaan seuraavaksi vuonna 2018.

Taulukko 39. Asiakastyytyväisyys

Palvelukyvyn ja laadun indikaattori: Asiakastyytyväisyys					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Asiakastyytyväisyys	3,64 (2011)	-	3,71	-	-

Akatemia edellyttää rahoittamiltaan hankkeilta sitoutumista julkaisujen avoimeen saatavuuteen sekä edistää tutkimusaineistojen ja -menetelmien avointa saatavuutta. Avoimesta tieteestä on raportoitu tarkemmin kohdassa 1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus (yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 4).

Alla olevasta indikaattoritaulukosta 40 selviää, että 48,5 prosenttia (3262/6730) vuonna 2017 jätetyissä loppuraporteissa ilmoitetuista vertaisarvioituista artikkeleista (luokat A1 ja A2) ilmoitetaan olevan avoimia.

Taulukko 40. Avoin tiede (OA-julkaisujen) osuus Akatemian rahoittamissa hankkeissa

Palvelukyvyn ja laadun indikaattori Avoin tiede (OA-julkaisujen) osuus Akatemian rahoittamissa hankkeissa (%)*					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Avoin tiede -julkaisujen osuus Akatemian rahoittamissa hankkeissa	24	25	31	45	48,5

*Indikaattori perustuu hankkeiden loppuraportissaan antamaan tiedonantoon. Se ei sisällä kattavaa analyysiä loppuraportissa annetuista selvityksistä avoimuuden toteuttamisen tavoista. Indikaattoritiedot sisältävät kaikki rahoitusmuodot, joiden alueilta raportteja on vastaanotettu.

1.5.2.1. Hakemusarviointi

Tutkimushankkeiden arviointi Suomen Akatemiassa perustuu suurimmaksi osaksi kansainväliseen vertaisarviointiin, johon kuuluu asiantuntijalausuntojen käsittely ja asiantuntijaneelien järjestäminen. Näihin käytetään vuosittain runsaasti tiedeasiantuntijoiden sekä yksiköiden muun henkilökunnan työpanosta.

Paneelien perusteella kootut loppulausunnot tulevat hakijan tietoon, mikä antaa myös rahoittamatta jääneille hakijoille tärkeää vertaistietoa hakemuksensa kansainvälisestä tasosta. Asiantuntijalausunnoissa painotetaan hakemuksen sanallista ja kehittävää arviointia. Akatemia on saanut paneelien järjestämisestä hyvää palautetta panelisteilta. Akatemia panostaakin paneelien laadukkaaseen järjestämiseen, joka edesauttaa arvostettujen asiantuntijoiden saamista arvioitsijoiksi.

Hallituksen päätöksen mukaisesti kaikkiin rahoituspäätöksiin on syyskuun 2016 hausta kirjattu näkyviin perustelut. Tällä tavoin Akatemian hallintoelinten (toimikunnat, jaostot, STN ja TIK) päätöksentekoa tehdään avoimemmaksi ja lisätään tutkimusrahoitusprosessin ymmärrettävyyttä.

Taulukossa 41 on raportoitu akatemianhankkehakemusten käsittelyaika.

Taulukko 41. Hakemusten käsittelyaika (akatemiahankeet)

Palvelukyvyn ja laadun indikaattori: Hakemusten käsittelyaika (akatemiahankeet vko)					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Hakemusten käsittelyaika (vko)	34	34	34	34	34

Asiantuntijalausuntojen lukumäärät ilmenevät taulukosta 42. Vuoden 2017 aikana annettiin ulkopuolisia asiantuntijalausuntoja tutkimushankehakemuksiin yhteensä 8131 kappaletta. Lausuntoja antoi yhteensä 1179 asiantuntijaa, joista ulkomaisia oli 97 prosenttia. Lausuntojen antajat edustivat 43 eri kansallisuutta. Asiantuntijalausuntojen lasku vuoteen 2016 verrattuna johtui vuoden 2016 kärkihankehausta.

Taulukko 42. Tutkimushankehakemusten asiantuntijalausunnot v. 2015–2017

Asiantuntijalausunnot (kaikki hankeet)	2015	2016	2017
Annettujen asiantuntijalausuntojen määrä vuoden aikana (kappaleita)	7 123	9 566	8 131
Asiantuntijoiden määrä (henkilöitä)	848	1 326	1 179
Ulkomaisten osuus kaikista lausunnon antaneista (%)	98	95	97
Eri kansallisuuksien lukumäärä (maat)	33	35	43

Hakemusten arviointipaneeleita järjestetään vuosittain useita (103 paneelia vuonna 2017, 116 paneelia vuonna 2016 ja 102 paneelia vuonna 2015). Taulukosta 43 ilmenee esimerkkinä akatemiahankehakujen hakemusten paneelikäsittely. Akatemiahankehakemuksia käsiteltiin vuoden 2017 aikana 77 eri paneelissa, joissa osassa käsiteltiin myös muiden rahoitusmuotojen hakemuksia. Näihin 77 paneeliin osallistui yhteensä 526 asiantuntijaa (pl. tukijäsenet), jotka olivat kotoisin 30 eri maasta. Naisten osuus 34 prosenttia vuonna 2017.

Taulukko 43. Akatemiahankeita käsitelleet asiantuntijapaneelit v. 2015–2017 (kpl)

Akatemiahankeita käsitelleet asiantuntijapaneelit	2015 (vuoden 2014 haku)	2016 (vuoden 2015 haku)	2017 (vuoden 2016 haku)
Akatemiahankehakemusten lukumäärä	1 352	1 537	1642
Akatemiahankeita käsitelleiden paneelien lukumäärä (KPL)	82	78	77
Akatemiahankeita käsitelleisiin paneeleihin osallistuneiden panelistien lukumäärä ml. pj (hlö)	482	522	526
Naisten osuus akatemiahankeita käsitelleisiin paneeleihin osallistuneiden panelistien lukumäärä ml. pj (%)	31	34	34
Ulkomaisten osuus akatemiahankeita käsitelleiden paneelien jäsenistä (%)	100	100	99
Akatemiahankeita käsitelleisiin paneeleihin osallistuneiden panelistien kansalaisuuksien määrä (maat)	28	29	30

Taulukossa 44 on tiedot vuoden 2017 aikana järjestetyistä paneeleista Akatemian hallintoviraston yksiköittäin. Akatemiaohjelmayksikön paneelien naisten osuuden pienuuteen vaikutti osaltaan se, vuonna 2017 järjestettiin asiantuntijapaneelit ohjelmiin (RADDESS, AIPSE ja TERVA), joiden tutkijakunta on miesvaltainen. Akate-

miaohjelmien lukujen osalta on kuitenkin huomioitava, että taulukon luvut eivät sisällä Arktisen akatemiaohjelman haun yksittäisiä lausuntoja antaneita asiantuntijoita, joista 17 prosenttia oli naisia.

Taulukko 44. Vuonna 2017 järjestettyjen paneelien tiedot yksiköittäin

	Yksikkö*							Yht.
	KY	LT**	BY	TT	AOY **	STN	SJT**	
Paneelien lkm	28	40	9	12	4	10	2(1)	106
Panelistien lukumäärä	199	249	80	155	20	75	21 (7)	806
Naisten osuus panelisteista	46%	14%	33%	41%	5%	33%	38% (43%)	-
Lausuntojen määrä	1886	2394	941	958	279	477	80 (14)	7029
Tukilausuntojen määrä	10	70	5	36	13	8 (tuki- lausujia 6)	-	142
Ulkomaisten osuus (%)	100	99,6	100	100	100	70	100(100)	-
Kansalaisuudet (määrät)	20	24	14	29	13	12	11(6)	-

*) KY: kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen yksikkö, LT: luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen yksikkö, BY: biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen yksikkö, TT: terveyden tutkimuksen yksikkö, AOY: akatemiaohjelmayksikkö, STN: strategisen tutkimuksen yksikkö, SJT: suunnittelu- ja johdon tuki -yksikkö

**) LT: tukilausuntoihin on laskettu mukaan myös yksittäiset lausunnot. AOY: Arktisen akatemiaohjelman haussa käytettiin vain yksittäisiä asiantuntijalausuntoja (68 kpl; 52 asiantuntijaa, joista 17% naisia), jotka eivät mukana taulukossa. SJT: Rahoitettujen infrastruktuurien väliarviointi ja yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen (profi suluissa). Luvut eivät sisällä lippulaivaohjelman lausuntoja, joita oli 104 (naisia 29 %). Paneelit haastattelevat jatkoon valitut 2018 talvella.

1.5.2.2. Muita palvelukyvyn elementtejä

Syksyllä 2017 Akatemia kartoitti kyselyllä ja haastatteluilla hakijoiden kokemuksia syyskuun 2017 hausta. Tästä on tarkemmin raportoitu kohdassa toiminnan vaikuttavuus 1.3.1 (yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 4). Lisäksi mm. Akatemiaohjelma-aloitteiden valmisteluprosessi uudistui vuorovaikutteisempaan suuntaan, josta on raportoitu kohdassa 1.3.2. siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus (kohdassa akatemiaohjelmat).

Luonnontieteiden tekniikan tutkimuksen toimikunta kutsui tutkijatapaamiseensa vuosina 2016 ja 2017 rahoittamansa tutkijatohtorit sekä eri säätiöiden edustajia. Tilaisuudessa oli kolme ennalta määrättyä teemaa: tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus, tutkijoiden urakehitys ja Akatemian rahoitusinstrumenttien ja toiminnan kehittäminen. Tutkijakunnan viesti oli, että liikkuvuusvaatimuksissa tulisi ottaa nykyistä paremmin huomioon mahdollisuus sovittaa yhteen työ ja perhe-elämä. Toiveena oli, että myös ennen tohtorintutkintoa suoritettu liikkuvuus otettaisiin huomioon ja että sitä voisi kerätä useammassa jaksossa nykyisen kahden sijaan. Lisäksi tilaisuudessa keskusteltiin vilkkaasti siitä, onko ulkomaisten kumppanien kanssa mahdollista tehdä menestyksekkästä yhteistyötä pelkästään erilaisia etätyöskentelytapoja hyödyntäen.

Luonnontieteiden tekniikan tutkimuksen virkamiehet vierailivat Aalto-yliopiston Kemian tekniikan korkeakoulun professoreilleen järjestämässä tutkimus- ja innovaa-

tiotyöpajassa. Korkeakoulu toivoi Suomen Akatemian esittelevän tilaisuudessa toimintaansa erityisesti uusille ja/tai ulkomaalaisille professoreille. Tapaaminen alkoi tutustumisella BIOECONOMY-infrastruktuuriin, minkä jälkeen vuorossa oli esitelmää ja vapaamuotoista keskustelua tutkijoiden kanssa. Tutkijat kiittelivät erityisesti hakemuskäsittelystä saamaansa tietoa ja lisäksi he esittivät vahvana toiveena kokonaiskustannusmallista pois siirtymisen.

Biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunta ja -yksikkö vierailivat Luonnonvarakeskuksen Jokioisten tutkimusyksikössä sekä Turun yliopistossa ja Åbo Akademiassa kuullen Akatemian rahoittamien tutkijoiden tutkimustyön edistymisestä ja keskustellen ajankohtaisista tutkijanuraan ja kansainvälisyyteen liittyvistä kysymyksistä. Lisäksi toimikunta tapasi syksyllä nuoria akatemiahankejohtajia keskustellen heidän tulevaisuuden näkymistään.

Terveyden tutkimuksen toimikunta vieraili syyskuussa Tampereen yliopiston Kaupin kampuksella. Tilaisuudessa tavattiin yliopiston henkilökuntaa ja tiedotettiin Akatemian ja toimikunnan ajankohtaisista asioista. Erityisenä kohderyhmänä olivat toimikunnan rahoittamat kliiniset tutkijat ja akatemiattutkijat, joista kolme esitteli tilaisuudessa tutkimustaan ja Akatemian rahoituksen vaikuttavuutta.

Akatemiaohjelmien ohjelmapäälliköt seurasivat tutkimushankkeita vieraillemalla tutkimusryhmissä. Vierailut palvelivat myös Akatemian ohjelmakoordinaation kehittämistä.

Ask and apply -kiertue

Ask & Apply -kiertue järjestettiin vuonna 2017 kymmenellä paikkakunnalla, yhteensä 13:lla kampuksella ja kolmessa tutkimuslaitoksessa. Kiertue tavoitti suoraan noin 700 kuulijaa. Osa kiertueen esityksistä videoitiin muille kampuksille ja ne olivat katsottavissa Akatemian verkkosivujen kautta. Tutkimuslaitokset osallistuivat eri kampusten tilaisuuksiin ja tämän lisäksi biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen yksikkö järjesti kaksi erillistä tilaisuutta biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen alojen tutkimuslaitoksille sekä terveyden tutkimuksen yksikkö järjesti oman tilaisuuden Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella. Terveyden tutkimuksen yksikkö järjesti lisäksi oman tilaisuuden Meilahden tutkijalääkäreille. Aiheena oli syyshaku painottaen etenkin liikkuvuusedellytystä sekä avointa tiedettä ja vaikuttavuutta. Samat aiheet esitettiin myös Jyväskylän tutkimuspalvelupäivien työpajassa.

Tieteen tunnettuus

Suomen Akatemian rahoittamaa tutkimusta ja tiedettä yleensä tehdään tunnetuksi mediaviestinnän ja yleisötapahtumien avulla. Viestintäyksikkö tekee tällä osa-alueella tuloksellista yhteistyötä yliopistojen ja tutkimuslaitosten viestintäyksiköiden, muiden tutkimusrahoittajien ja tiedeviestinnän toimijoiden kanssa ja kehittää mahdollisia uusia avauksia yhteistyön tiivistämiseksi.

Pohjoismaisen mediabarometrin mukaan Suomen Akatemian mediapalvelu toimii hyvin ja yhteisökuva on vahva (Aalund PR Barometer 2017). Akatemia on median mielestä hyvämaineinen ja hyvin johdettu organisaatio, jonka toiminta kiinnostaa toimittajia. Erityisen hyvän arvosanan toimittajat antavat Akatemialle luotettavuudesta ja johdon toiminnan uskottavuudesta. Akatemian viestintäyksikkö on kyselyn mukaan onnistunut luomaan toimivan yhteistyösuhteen mediaan. Tiedon saataavuus, nopeus vastata tiedusteluihin ja halukkuus auttaa toimittajia on hyvällä tasolla. Tutkimus kartoitti järjestöjen ja julkishallinnon organisaatioiden viestintää.

Tutkimuksessa selvitettiin toimittajien käsityksiä yksittäisten organisaatioiden menettelytavoista mediasuhteiden hoitamisessa ja organisaation imagoviestinnässä. Lisäksi tarkasteltiin sitä, kuinka hyvin organisaation johto hoitaa mediasuhteita. Kyselyyn vastasi syksyn 2017 aikana noin 500 toimittajaa eri medioista.

Taulukossa 45 on raportoitu Akatemian mediaseurannan toteumatiedot.

Taulukko 45. Suomen Akatemian mediaseuranta

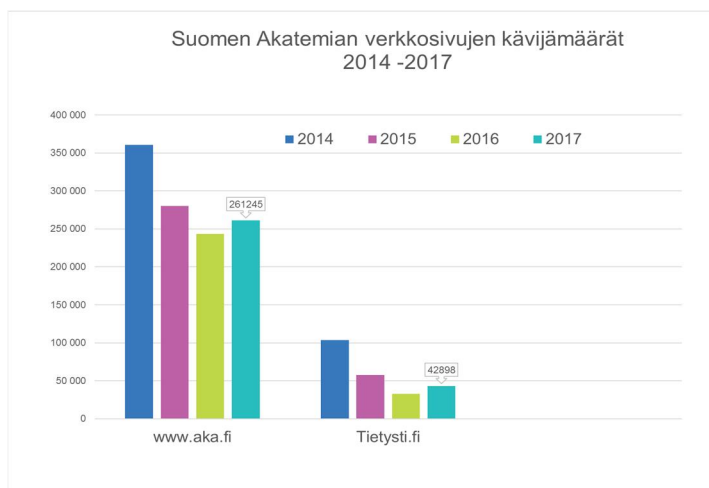
Mediaseuranta					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Mediaseuranta (Akatemian näkyvyys, kpl)	1988	2062	2183	2000	2767

Suomen Akatemian toimittajille suunnattu EtsiXpertti-palvelu on ollut toiminnassa jo yli kymmenen vuotta. Palvelun kautta toimittajilla on mahdollisuus löytää eri aihepiirien tutkijoita juttujensa haastateltaviksi, asiantuntijoiksi tai taustatietojen antajiksi. Palvelu on saavuttanut hyvän tunnettuuden ja aseman toimittajien piirissä. Palvelun yhteistyökumppaneita ovat yliopistot ja tutkimuslaitokset. Alla olevassa taulukossa 46 on raportoitu EtsiXpertti-palvelun tietoja.

Taulukko 46. Etsi Xpertti -palvelun käyttö

Etsi Xpertti -palvelun käyttö	2015	2016	2017
Toimittajajäsenten määrä	2 574	2 472	2602
Tarjotut asiantuntijat	1 634	1 951	1062
Esitetyt kysymykset	627	714	648

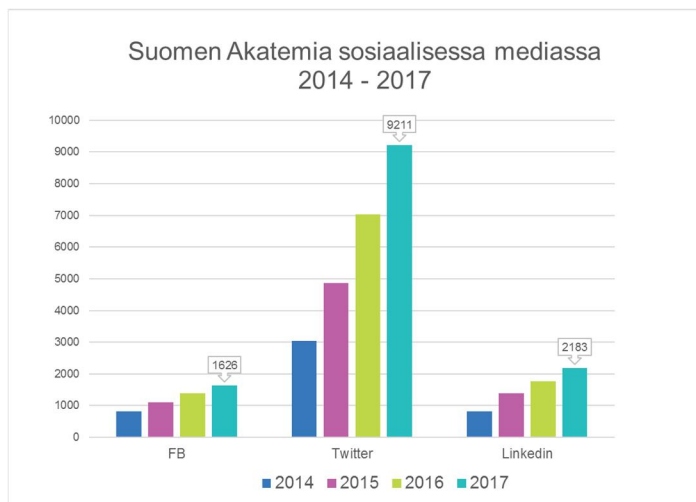
Alla olevissa kuvioissa (7 ja 8) on raportoitu Akatemian verkkosivujen kävijämääriä sekä sosiaalisen median seuraajia.

Kuvio 7. Verkkosivujen kävijämäärät*

*Kävijämäärien mittausperiaatteet ovat muuttuneet toukokuussa 2015 tehdyn verkkouudistuksen myötä, mikä vaikuttaa kävijämäärien vertailtavuuteen vuosina 2014–2017.

Kuvio 8. Suomen Akatemian sosiaalisen median seuraajat 2014-2017

Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen sitoumusta päivitettiin vuoden 2017 aikana. Sitoumus hyväksyntä siirtyi vuoden 2018 puolelle.

1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Suomen Akatemia kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi sekä oikein kohdentuva strategian mukainen osaamisen hyödyntäminen.

Alla taulukossa 47 on kuvattu kootusti tulossopimuksessa sovittujen indikaattoreiden toteumatietoja. Näistä on raportoitu tarkemmin alla.

Taulukko 47. Suomen Akatemian henkilöstöressurssien indikaattorit

Henkilöstöressurssien indikaattorit					
	2014	2015	2016	2017	2017
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Työtyytyväisyysindeksi (VM baro)	3,6 (2013)	3,64	3,59	3,65	3,63
Sairauspoissaolot (pv/htv)	9,5	6,2	5,7	<8	10,0
Henkilötyövuodet (htv)	138,4	138,4	141,5	140	136,2
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	6,4	7,7	2,9	>7	3,2
Johtaminen (VM baro johtajuusindeksi)	3,47 (2013)	3,5	3,31	3,55	3,36

Tulossopimuksessa on lisäksi sovittu 2 toimenpidettä, joista raportoidaan alla.

Toimenpide 1: Akatemia toteuttaa hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa (ml. koulutus, tyhy-toiminta)

Suomen Akatemian henkilöstösuunnittelu on strategista ja pitkäjänteistä. Henkilöstösuunnitelma laaditaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan, mutta siinä tarkastellaan henkilöstön kehitystä viiden vuoden aikajana. Henkilöstösuunnitelma sisältää keskeisiä henkilöstöpoliittisia linjauksia ja tavoittilan niiden toteuttamisessa. Myös henkilöstön kehittämissuunnitelma laaditaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Molempien suunnitelmien valmistelussa ovat keskeisessä asemassa esimiesten ja henkilöstön esitykset tarvittavista resursseista ja osaamisen kehittämisen toimenpiteistä tulevana vuosina.

Akatemiassa on myös yhdessä henkilöstön edustajien kanssa laadittu vuosittainen tyhy-toimintasuunnitelma, joka toimii myös työsuojelun toimintaohjelmalla. Akatemiassa toteutettiin työsuojelutarkastus vuonna 2017 ja toimintaohjelmamme sai tarkastuksessa kiitosta. Tyhy-toiminta on aktiivista ja perustuu henkilöstön ehdotuksiin ja yhdessä tekemiseen. Lisäksi työhyvinvointia tuetaan muun muassa työterveyshuollon ja joustavien työaikajärjestelyiden keinoin.

Kyselyjen perusteella Akatemian henkilöstö arvostaa hyvää työterveyshuoltoa ja yhteistyö Terveystalon kanssa on tiivistä. Sairauspoissaolojen määrä on vaihdellut paljon viime vuosina. Vuonna 2017 sairauspoissaolojen määrä nousi merkittävästi eräistä vakavista sairastumisiin liittyvistä pitkistä poissaoloista johtuen. Sairauspoissaoloihin pyritään vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi yhteistyössä työterveyshuollon kanssa ja varhaisen välittämisen mallia soveltaen. Työhön paluuta ja osatyökykyisten työllistymistä edistetään aktiivisella verkostoneuvottelukäytännöllä sekä erilaisilla kuntoutusmahdollisuuksilla (työkokeilu, kuntoutustuki) ja osatyökyvyttömyyseläkkeellä. Työtehtäviä muokataan tarvittaessa työkyvyn edellyttämällä tavalla.

Akatemian työtyytyväisyysindeksi ja VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn tulokset nousivat hieman vuonna 2017. Tuloksia on käsitelty virasto- ja yksikkötasolla ja niiden perusteella määritellään kehittämiskohteita ja toimenpiteitä, jotka tällä kertaa liittyvät keskeisesti toiminnan ja organisaation kehittämiseen sekä johtamisjärjestelmän ja vastuiden selkiyttämiseen.

Taulukko 48. Työhyvinvointi

Työhyvinvointi	2015	2016	2017
Työtyytyväisyysindeksi	3,6	3,6	3,6
- naiset	3,6	3,5	3,6
- miehet	3,8	3,8	3,8
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,2	5,7	10,0
Lyhyiden, 1-3 sairauspäivän tapausten osuus kaikista sairaustapauksista	82,6	88,8	86,0
Työterveyshuolto, euroa/htv	598	633	766
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen, euroa/htv (sis. palkat)	532	517	502
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen, euroa/htv (ei palkkat.)	285	294	277

Koulutuspäivien määrä laski vuonna 2016 (mahdollisesti osittain kirjaustavan muutoksesta johtuen) ja pysyi vuonna 2017 alhaisena aiempaan ja tavoitetasoon verrattuna, mutta osaamisen kehittämiseen käytetty rahasumma henkilötyövuotta kohden on kasvanut. Kehitys heijastelee tilannetta, jossa osaamisen kehittämistä tapahtuu entistä enemmän työn kautta ja erilaisissa verkostoissa yhdessä toimien varsinaisen henkilöstökoulutuksen sijasta. Myös henkilökiertoa on käytetty osaamisen kehittämisen välineenä. Toisaalta käydyt koulutukset ovat olleet kalliimpia ja paremmin tarpeeseen sopivia. Koko henkilöstölle tarkoitettuja koulutuspäiviä ei ole juuri ollut, sen sijaan henkilöstölle on järjestetty useita organisaation ja toiminnan kehittämiseen liittyviä työpajoja ja keskustelutilaisuuksia.

Organisaation kehittämisen tavoitteena on osaltaan kehittää hallintovirastoa ennakkoivasti tulevaisuuden tarpeita varten mm. osaamis- ja urapolkujen muodossa. Vuodelle 2017 suunniteltu osaamisen kehittämisen hanke siirtyi seuraavalle vuodelle, mikä näkyy toteutuneiden henkilötyövuosien tavoitetta pienemmässä määrässä. Hanke on tarkoitus toteuttaa vuoden 2018 aikana ja sen kautta tullaan kartoittamaan ja vahvistamaan henkilöstön osaamisia ja kyvykkyksiä uuteen organisaatioon ja toimintaan sekä muuttuneeseen toimintaympäristöön liittyen.

Taulukko 49. Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittäminen	2015	2016	2017
Koulutuspäivien määrä (pv/htv)	7,7	3,0	3,2
Koulutukseen käytetty työaika, %-osuus säänn. työajasta	3,0	1,1	1,3
Koulutuskustannukset, euroa/htv, ei palkkoja	645	693	759
Kokonaiskoulutuskustannukset (sis. koulutusajan palkat), euroa/htv	2 116	1 277	1 409

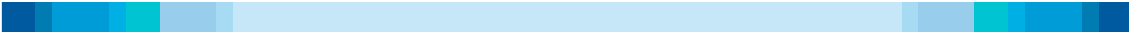
Toimenpide 2: Akatemia arvioi ja kehittää suunnitelmallisesti johtamistaan, osaamisen kehittämistään ja asiantuntijatyönsä edellytyksiä.

Johtamista, osaamisen kehittämistä ja asiantuntijatyön edellytyksiä arvioidaan erityisesti VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn tulosten ja niiden purkukeskustelujen kautta. Esimiestyön arviointi toteutetaan osana yksiköiden purkukeskusteluja ja keskustelujen tulokset raportoidaan henkilöstöhallinnolle.

Esimiehille suunnattuja esimiesfoorumi-keskusteluja ja valmennuksia järjestetään vuosittain useita: ne liittyvät ajankohtaisteemoihin tai esimiesten osaamisen kehittämisen tarpeisiin. Vuonna 2017 esimiehille järjestettiin myös työnohjausta/coachingia Terveystalon asiantuntijan toimesta organisaatiomuutokseen liittyen.

Muita keskeisiä tietoja henkilöstöstä

Suomen Akatemian henkilöstön keskeiset tiedot on esitetty taulukossa 50. Vuoden 2017 lopussa Suomen Akatemian hallintovirastossa työskenteli 136 henkilöä eli kolme vähemmän kuin edellisellä vuonna. Henkilötyövuosimääräkin 136,2 oli edellisvuotista ja suunniteltua pienempi, koska osaamisen kehittämisen hanketta ei ehditty käynnistää. Viraston toimintamäärärahojen ennakoitua supistuvan tu-

levaisuudessa. Henkilöstön määrä pienenee suunnitellusti hyödyntäen eläköitymistä ja muuta vaihtuvuutta. Jokainen rekrytointi käsitellään ja hyväksytään johtoryhmässä selvittäen mahdollisuudet tehtävien uudelleen järjestelyyn. Toimintatapoja ja prosesseja kehitetään sellaisiksi, että ne mahdollistavat toiminnan nykyistä pienemmällä henkilöstöllä. Kehittämisvaiheessa pyritään takaamaan riittävä resursointi ja mahdollistamaan henkilöstön aktiivinen osallistuminen kehittämistoimintaan.

Hallintovirastoon rekrytoitiin vuoden 2017 aikana 13 uutta henkilöä, joista vakinaiseen virkaan kaksi. Lisäksi vakinaiseen virkaan rekrytoitiin sisäisesti yksi henkilö. Harjoittelijoita rekrytoitiin 22. Akatemian palveluksesta irtisanoutui tai määräajan päätyttyä palveluksen päätti 13 henkilöä (pl. harjoittelijat). Heistä eläkkeelle siirtyi kaksi henkilöä.

Suomen Akatemia edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti. Naisten osuus henkilöstöstä on vaihdellut 70—75 prosentin välillä ollen 73,5 prosenttia vuonna 2017. Tasapuolisempi sukupuolirakenne on yksi Akatemian tasa-arvosuunnitelman tavoitteista, mutta sen saavuttaminen on haastavaa, koska miesten osuus hakijoista Akatemian tehtäviin on samaa luokkaa kuin heidän osuutensa henkilöstöstä. Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien osuus nousi hieman, 19 prosenttiin. Osa-aikaisuudet ovat vakiintuneet noin 10 prosenttiin henkilöstön hyödyntäessä joustavia työaikajärjestelyjä, kuten osittaista hoitovapaata ja osa-aikaeläkettä. Joustavia järjestelyjä kuten etätöitä käytetään eri elämän vaiheissa tukemaan työn ja yksityiselämän yhteensovittamista sekä työssä jaksamista. Henkilöstön keski-ikä on pysynyt viime vuodet noin 49 vuodessa.

Akatemialaisten koulutustaso on poikkeuksellisen korkea. Tohtorin tai lisensiaatin tutkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä on viime vuosina ollut noin 40 prosenttia. Miesten naisia korkeampi koulutustaso selittyy sillä, että pääosa miehistä toimii asiantuntijatehtävissä.

Taulukko 50. Tietoja henkilöstöstä

Henkilöstö 31.12.2017	2015	2016	2017
Henkilöstömäärä yhteensä (lkm)	144	139	136
- naiset/miehet (lkm)	104/ 40	98/ 41	100/ 36
- naiset/miehet osuus henkilöstöstä (%)	72,2/ 27,8	70,5/ 29,5	73,5/ 26,5
Henkilöstömäärän muutos (%)	0,7	-3,5	-2,2
Henkilötyövuosimäärä (htv)	138,4	141,5	136,2
Vakinaiset/Määräaikaiset (lkm)	118/ 26	117/ 22	110/ 26
Määräraikaisten osuus henkilöstöstä (%)	13,5	15,8	19,1
- määräaik naisten osuus kaikista naisista (%)	23,1	13,3	20,0
- määräaik miesten osuus kaikista miehistä (%)	30,0	21,6	16,7
Kokoaikaiset/Osa-aikaiset (lkm)	127/ 17	127/ 12	126/ 10
Osa-aikaisten osuus henkilöstöstä (%)	11,8	8,6	7,4
- osa-aikaisten naisten osuus kaikista naisista (%)	13,4	8,2	9,0
- osa-aikaisten miesten osuus kaikista miehistä (%)	7,5	9,8	2,8
Ylemmän korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä (%)	66,7	70,5	72,8
Tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus henkilöstöstä (%)	39,6	39,6	38,2
Koulutustaso, indeksiluku	6,7	6,7	6,7
- naiset	6,6	6,6	6,6
- miehet	6,9	6,9	7,1
Keski-ikä (vuotta)	49,3	49,1	49,3
- naiset	50,5	49,7	49,7
- miehet	46,1	47,5	48,3
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä (%)	66,7	66,9	66,2
Suurimmat ikäryhmät, osuus henkilöstöstä (%)			
- 45 – 54 vuotiaat	34	35	35
- 55 – 64 vuotiaat	28	29	29
Henkilöstökulut			
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta (%)	79,3	80,8	80,1
Kokonaistyövoimakustannukset, tuhatta euroa	9 135	9 246	8 647
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	77,0	78,1	77,0
Väilliset työvoimakustannukset, %-osuus tehdyn työajan palkoista	60,5	55,6	54,8

1.7. Tilinpäätösanalyysi

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Vuoden 2017 talousarviossa Suomen Akatemialle osoitettiin määrärahoja lisätalousarviot huomioiden yhteensä 396 728 000 euroa. Tutkimusrahoituksen siirtomenot (364 504 000 euroa) maksettiin talousarviotileiltä 29.40.22, 29.40.51, 29.40.53.1.1, 29.40.53.1.2 ja 29.40.54 (taulukko 51).

Taulukko 51. Suomen Akatemian talousarvio 2017 (1000 €)

Talousarviotili	Käyttötarkoitus	Talousarvio 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017
29.40.01	Toimintamenot (smr. 2 v)	10 423	12 821	12 081
29.40.22	Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen (smr. 3 v.)	8 500	8 500	8 500
29.40.51	Tutkimusmäärärahat (amr.)	117 097	232 127	238 331
29.40.53.1.1	Tutkimusmäärärahat/Veikkausvoittovarot (amr.)	65 918	65 466	65 466
29.40.53.1.2	Akatemian 1-vuotisiin hankkeisiin (amr.)	4 755	5 207	5 207
29.40.54	Strateginen tutkimusrahoitus (amr.)	10 631	34 000	47 000
29.40.66	Rahoitusosuudet kv-järjestöille (amr.)	19 462	17 781	19 746
29.90.50.10.2	Tieteellisen tason arviointiin Suomen Akatemialle (amr.)	30	30	30
29.01.21	Kansainvälinen yhteistyö		12	
29.40.20.1	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (smr. 3 v.)			367
Yhteensä		236 816	375 944	396 728

smr = siirtomääräraha, amr = arviomääräraha

Momentin 29.90.50.10.2 määräraha 30 000 euroa asetettiin Suomen Akatemian käyttöön liikuntatieteellisen tutkimuksen arvioinnin järjestämistä varten (OKM). Momentin 29.40.20.1 määräraha 367 000 euroa Datanhallinnan ja laskennan kehittämisohjelman tehtävien toteuttamiseen.

Siirtomäärärahat

Aikaisemmilta vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli Akatemian talousarviotileillä käytettävissä yhteensä 15 763 105 euroa (13,9 milj. euroa v. 2016) (taulukko 52).

Taulukko 52. Suomen Akatemian siirtomäärärahat 1.1.2017 (1 000 €)

Talousarviotili	Käyttötarkoitus	Käytettävissä (€)
4.16.29.40.01	SA:n toimintamenot (smr. 2 v.)	6 130
4.16.29.40.22	Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoitus (smr. 3 v.)	3 166
4.15.29.40.22	Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoitus (smr. 3 v.)	6 467
Yhteensä		15 763

Toiminnan tulot

Vuonna 2017 Suomen Akatemian toimintamenomomenteille kertyi tuloina yhteensä 381 172 euroa (599 698 euroa vuonna 2016). Akatemian toiminnan tulojen vuosittaiseen vaihteluun vaikuttaa toiminnassa olevien ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden koko ja määrä. Vuoteen 2016 verrattuna toiminnan tuloja kertyi vähemmän muun muassa siksi, että EU:n rahoittamien hankkeiden tulot vähenivät 94 366 euroa ja maksullisen toiminnan tuotot, mukaan lukien vuokrat ja käyttökorvaukset, vähenivät 66 582 euroa.

Vuonna 2016 EU:n rahoittamia hankkeita varten saatuja tuloja oli yhteensä 162 078 euroa (256 444 euroa vuonna 2016).

Ulkoasiainministeriön toimeksiannosta toteutettavan kehitystutkimuksen rahoituksen hallinnointi- ja koordinaatiotehtävistä saadut maksullisen toiminnan tuotot olivat 2 071 euroa (5 392 euroa vuonna 2016). Lisäksi maksullisen toiminnan tuottoja saatiin yhteensä 8 091 euroa Challenge Finlandin, Eudaimonia-insituutin ja Infotech-instituutin kanssa toteutetuista hakemusarviointiyhteistyöhankkeista (vuonna 2016 vastaavia tuottoja saatiin 62 129 euroa).

Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset olivat yhteensä 93 089 euroa (102 565 euroa vuonna 2016) sisältäen liikuntatieteellisen tutkimuksen arviointiin liittyvistä hallinnointitehtävistä saadut korvaukset 80 000 euroa sekä matkakustannusten ja muiden kustannusten korvaukset Akatemian pohjoismaisilta ja eurooppalaisilta yhteistyökumppaneilta (mukaan luettuna EU, NordForsk ja CERN).

Vuokratuloja ja vuokrien yhteydessä perittäviä muita käyttökorvauksia (BONUS EEIG:n vuokrasopimus) kertyi yhteensä 84 020 euroa (92 878 euroa vuonna 2016). Muut tuotot, yhteensä 30 390 euroa, sisältää muun muassa harjoittelijoiden palkkakustannusten osuudet yliopistoilta sekä Akatemian tiloissa alivuokralaisena toimivan ei-arvonlisäverovelvollisen BONUS EEIG:n vuokran arvonlisäveroa vastaavan osuuden. Muut tuotot valtion virastoilta, yhteensä 1 433 euroa, sisältää Palkeiden aiheuttamien aiheutumien maksuliikenteen kustannusten takaisin laskutukset (599,70€) sekä Tekesiltä laskutettuja eriä.

Muu rahoitus valtion virastoilta ja yliopistoilta

Suomen Akatemia käytti vuonna 2017 toisilta valtion virastoilta saatua rahoitusta (talousarviotili 630, Toiselle kirjanpitoyksikölle siirrettävät talousarviomenot) yhteensä 1 323 267 euroa, joka oli 600 001 euroa vähemmän kuin vuonna 2016. Akatemian kautta ulkoasiainministeriön rahoittamille tutkimushankkeille ohjattiin varoja 1 310 163 euroa, jotka pienenevät 599 643 euroa vuoteen 2016 verrattuna.

Valtiovarainministeriöltä saatiin koulutuskorvauksia momentilla Osaamisen kehittäminen (28.60.12) yhteensä 6 644 euroa. Liikuntatieteellisen tutkimuksen arvioinnin järjestämiseksi saatiin momentin käyttöoikeuden (29.90.50.10.2, 30 000 euroa) lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriöltä määrärahaa 80 000 euroa, joka käytettiin kokonaisuudessaan. Näiden lisäksi Akatemia sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä määrärahan Datanhallinnan ja laskennan kehittämisohjelman tehtävien toteuttamiseen (29.40.20.1, 367 000 euroa).

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Tiliviraston talousarvion toteutumalaskelma

Vuoden 2017 talousarviossa nettobudjetoidulla toimintamomentilla (29.40.01) oli vuoden alussa 12 081 000 euroa, josta käytettiin yhteensä 5 435 372 euroa. Vuodelta 2016 siirtyi 6 129 829 euroa vuodelle 2017. Vuodelta 2016 siirtyneet määrärahat käytettiin kaikki. Toimintamenoihin käytettiin yhteensä 11 565 201 euroa mukaan lukien vuoden 2017 talousarviosta käytetyt menot ja vuoden 2016 siirtomäärärahat. Vuodelta 2017 siirtyi 6 645 628 euroa vuodelle 2018. Tällä siirtyvällä erällä Akatemia valmistautuu kattamaan tulevien vuosien supistuvien määrärahojen ja toimintamenoista maksettavien kulujen erotusta sekä investoi osaamisen ja kyvykkyyksien vahvistamiseen toimintamäärärahan siirtyvää erää käyttäen.

Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden (29.40.22) rahoitukseen myönnettiin vuoden 2017 talousarviossa 8 500 000 euroa. Vuoden 2017 määrärahasta käytettiin 4 386 070 euroa. Käyttämätön osuus 4 113 930 siirrettiin vuodelle 2018. Vuodelta 2016 siirtyneestä määrärahasta 3 165 682 euroa käytettiin 3 153 855 euroa ja käyttämätön osuus 11 827 euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2018. Vuodelta 2015 siirtyneestä, muista vuosista poikkeuksellisesti maksatuspäätösperusteisesti budjetoidusta määrärahasta 6 467 594, käytettiin 6 181 452 euroa ja käyttämätön osuus 286 142 palautettiin.

Vuoden 2017 talousarviossa tutkimusmäärärahmomentilla (29.40.51 arviomääräraha) oli käytössä 238 331 000 euroa, jota käytettiin yhteensä 221 609 869 euroa.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen -arviomäärärahasta myönnettiin Akatemialle tutkimusmäärärahoja (momentti 29.40.53.1.1) 65 466 000 euroa, josta käytettiin 65 464 295 euroa. Akatemian 1-vuotisiin hankkeisiin (29.40.53.1.2) saadusta määrärahasta, 5 207 000 eurosta käytettiin 5 205 491 euroa.

Strategisen tutkimuksen rahoitukselle saatiin strategista tutkimusrahoitusta (29.40.54 arviomääräraha) talousarviossa 47 000 000 euroa. Määrärahasta käytettiin 46 003 523 euroa.

Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha momentti 29.40.66) myönnettiin talousarviossa yhteensä 19 746 000 euroa, josta käytettiin 19 317 316 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin määrärahaa Datanhallinnan ja laskennan kehittämisohjelman tehtävien toteuttamista varten (siirtomääräraha momentti 29.40.20.1, 367 000 euroa). Määrärahasta käytettiin 36 276 euroa ja vuodelle 2018 siirrettiin 330 724 euroa.

Talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä

Talousarvion mukaan Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin ja Akatemian rahoittaman tutkimuksen edistämiseen sai vuonna 2017 hyväksyä sitoumuksia yhteensä 348 338 000 euron arvosta. Lisäksi edelliseltä vuodelta valtuutta uusittiin 5 934 152 euroa, ja siten valtuutta oli käytettävissä yhteensä 354 272 152 euroa. Valtuutta käytettiin yhteensä 353 929 595 euroa. Käyttämättä jäänyt valtuus 342 557 euroa uusittiin vuoden 2018 talousarviossa.

Suomen Akatemian momentilta 29.50.54 rahoitettaviin strategisen tutkimuksen rahoituksen tutkimushankkeisiin ja tutkimuksen edistämiseen sai vuonna 2017 hyväksyä sitoumuksia enintään 55 631 000 euron arvosta. Valtuutta käytettiin yhteensä 55 461 296 euroa.

Valtiosopimukseen perustuvat rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille

Momentilta 29.40.66 maksetaan Suomen valtion erillisiin sopimukseen perustuvat kansainväliset maksuosuudet. Momentin määrärahaa käytettiin 19 317 316 euroa (taulukko 53). Kansainvälisten järjestöjen jäsenosuudet nousivat 8,6 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna. Ero edelliseen vuoteen johtui CERNin osalta Sveitsin frangin valuuttakurssimuutoksista ja vuoteen 2016 kohdistuneesta ylimääräisestä jäsenmaksuhyvityksestä johtuen frangin vuoden 2015 kurssimuutoksen aiheutta-

masta jäsenmaksun euromääräisestä noususta. Lisäksi mm. synkrotronisäteilytutkimuslaitos ESRF:ssä Suomen jäsenosuus yhteispohjoismaisessa Nordsyn- cissä on kasvanut suomalaisten mittausaikakilpailussa menestymisen johdosta.

Taulukko 53. Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuudet (€)

Järjestö	Vuosi 2016 €	Vuosi 2017 €	Muutos-%	Muutos €
CERN	12 931 692	13 941 895	7,81 %	1 010 203
EMBL	1 497 268	1 449 952	-3,16 %	-47 316
EMBC	254 679	261 046	2,50 %	6 367
EUI	363 006	370 375	2,03 %	7 369
ESO	2 153 000	2 371 000	10,13 %	218 000
ESRF	581 153	923 048	58,83 %	341 895
YHTEENSÄ	17 780 798	19 317 316	8,64 %	1 536 518

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan tuottoja kertyi 1 704 438 euroa (2,5 miljoonaa euroa vuonna 2016). Muut toiminnan tuotot -ryhmässä suurimmat muutokset liittyivät ulkoasiainministeriön kehitystutkimusrahoituksen hankkeiden aiheuttamiin kustannusten korvauksiin, jotka pienenevät 599 644 euroa.

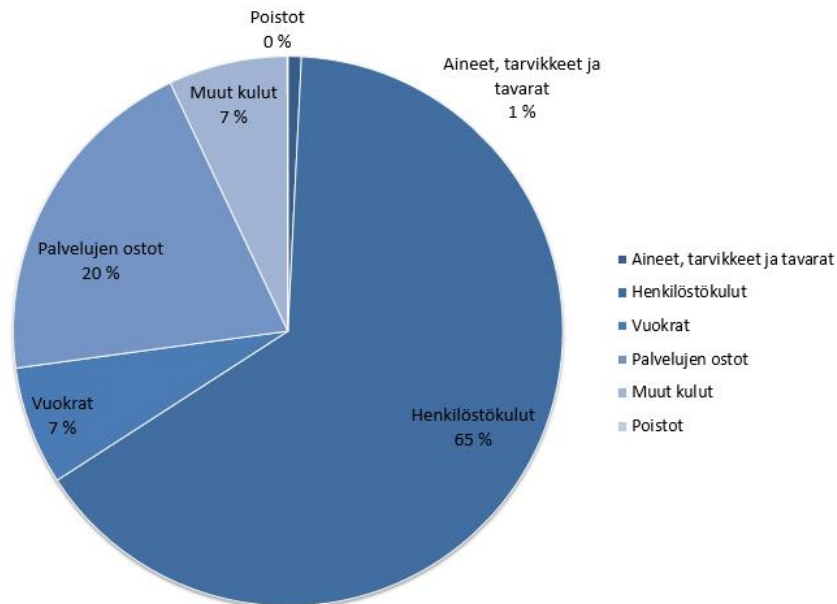
Toiminnan kulut olivat 41 187 143 euroa (37,4 miljoonaa euroa vuonna 2016), jotka sisältävät Akatemian oman toiminnan kulut sekä valtion virastoille ja laitoksille maksetut yhteisrahoitteisen toiminnan kulut (mm. tutkimusrahoitus valtion sisäisille toimijoille). Tuotto- ja kululaskelman Toiminnan kulut -ryhmässä oleva Sisäiset kulut 26 565 218 euroa koostuvat valtion virastoille ja laitoksille maksetuista yhteisrahoitteisen toiminnan kuluista, jotka olivat vuonna 2016 yhteensä 21,1 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut 9 516 729 euroa (10,3 miljoonaa euroa vuonna 2016) sisältävät hallintoviraston palkat, ulkopuolisten arvioitsijoiden palkkiot ja akatemiaohjelmien koordinoinnin palkat sivukuluineen sekä lomapalkkavelan muutoksen. Akatemian henkilötyövuodet laskivat vuodesta 2016 ollen 136,2 (vuonna 2016 141,5 ja vuonna 2015 138,4).

Tuotto- ja kululaskelman Toiminnan kulut -ryhmässä oleva Vuokrat 1 020 209 euroa sisältävät rakennusten, kalusteiden ja laitteiden vuokrat. Vuokrat olivat 1 058 683 euroa vuonna 2016.

Palvelujen ostot 2 940 138 euroa sisältää muun muassa asiantuntija- ja tutkimuspalvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot palvelukeskukselta (Palkeet), atk-palvelujen ostot Valtorilta, ravitsemus-, koulutus- ja muut ulkopuoliset palvelut. Palvelujen ostoihin käytettiin 349 578 euroa vähemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2016 kuluja nostattivat mm. etukäteen suunnittelemttomat Valtorin menot. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot valtion virastoilta ja laitoksilta (Palkeet) vähenivät 24 953 euroa.

Tiliryhmä muut kulut 1 024 676 (1,2 miljoonaa euroa vuonna 2016) sisältää muun muassa matkustuksen kulut ja jäsenmaksut ulkomaille (ei tutkimusmäärärahasta maksettavat jäsenmaksut) sekä liikekirjanpidontilin Muut kulut. Kulujen laskuun vaikutti matkustukseen liittyvien kulujen väheneminen 170 289 eurolla. Lasku johtui hakemusrviointin matkustuspalveluiden hankintojen pienentymisestä, joita tehtiin vuonna 2016 enemmän (mm. kärkihankkeet). Kuviossa 9 on kuvattu tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan kulut vuonna 2017.

Kuvio 9. Tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan kulut vuonna 2017

Siirtotalouden tuotot ja kulut olivat 343 220 057 euroa (334,7 miljoonaa euroa vuonna 2015). Siirtotalouden kulut sisältävät käyttötalouden tulonsiirrot valtion virastojen ja laitosten ulkopuolelle, muun muassa yliopistolain (585/2009) mukaisille yliopistoille sekä tutkimusrahoituksen maksatuspyyntöjen ennakoiden palautukset ja mahdolliset muut palautukset.

1.7.4. Tase

Tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteiden mukaisesti.

Vastaavaa

Suomen Akatemian taseen loppusumma 31.12.2017 oli 833 949 euroa (1,1 miljoonaa euroa 31.12.2016).

Muut rahat ja pankkisaamiset koostuu Uusiutuva tiede -rahastosta ja professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitusrahastosta.

Vastattavaa

Rahastojen pääomat koostuvat Uusiutuva tiede -rahastosta ja professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitusrahastosta.

Vieraan pääoman määrä oli tilinpäätöshetkellä 23 741 464 euroa (16,6 miljoonaa euroa 31.12.2016), joka koostui kokonaan lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta.

Siirtovelat vuonna 2017 olivat 15 966 699 euroa (12,9 miljoonaa euroa vuonna 2016). Siirtovelat koostuvat lähinnä tilinpäätöshetken lomapalkkavelasta ja myöntöpäätösperusteisten vuoden aikana tehtyjen tutkimusrahoitushankkeiden kirjauksista kuluksi ja velaksi.

Muut lyhytaikaiset velat vuonna 2017 olivat 6 112 640 euroa (2,5 miljoonaa euroa vuonna 2016). Muut lyhytaikaiset velat koostuvat suurimmilta osin siirtotalouden tilinpäätöshetken maksamattomista tutkimusmäärärahamenoista.

1.8. Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma

Suomen Akatemian ylin johto ja hallitus vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä, sen asianmukaisuudesta ja riittävydestä sekä siitä, että Akatemiassa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäiset valvontamenettelyt, jotka varmistavat:

1. Akatemian toiminnan ja talouden lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden
2. Akatemian hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen ja
3. Akatemian johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Valvontamenettelyt kattavat myös Akatemian vastattavina olevien varojen hoidon sekä toiminnot ja tehtävät.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa Akatemian johtamisjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa, poikkeamiin reagoimista sekä suoriutumisen arviointia.

Riskienhallinta on osa Akatemian valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan tehtävänä on tuottaa ajantasainen, oikea ja kattava käsitys Akatemian riskeistä. Riskienhallinnan päämääränä on edesauttaa strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista. Akatemiassa on erikseen nimetty riskienhallintaryhmä, joka ohjaa ja tukee riskienhallinnan toteuttamista. Toimintakertomusvuonna riskienhallintaryhmä tarkasteli Akatemian strategisia ja operatiivisia riskejä. Riskilajien jaottelun avulla on varmistettu, että riskit on tunnistettu kattavasti. Tietoturvariskejä arvioidaan ja seurataan Akatemian tietoturvaryhmässä säännöllisesti.

Vuoden 2017 sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman mukaisesti Akatemian myöntämien valtionavustuksen saajista tarkastuskohteina olivat Kuopion yliopistollinen sairaala, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, sekä strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamia hankkeita, joiden suorituspaikat olivat edellä mainittujen tarkastuskohteiden lisäksi Aalto yliopisto, Turun yliopisto ja Taideyliopisto. Tarkastukset suoritti Akatemian valitsema tarkastusyhteisö. Varainkäytön tarkastuksissa arviointiperusteena käytettiin voimassaolevia säädöksiä, Suomen Akatemian ohjeita ja määräyksiä sekä sisäisen valvonnan yleisiä periaatteita.

Erikseen valittavien tarkastuskohteiden lisäksi Akatemian ohjeiden mukaan valtionavustusta saavien on yli miljoonan euron akatemiaohjelmahankkeille ja huippuyksikköhankeille sekä tutkimusinfrastruktuurirahoitushankkeille hankittava tilintarkastus. Samoin EU-hankkeiden vastinrahoitukseen suorituspaikoille myönnetty ra-

hoitus, strategisen tutkimuksen rahoitus sekä yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen liittyvät rahoituspäätökset ovat tilintarkastusvelvoitteen piirissä riippumatta myönnetystä kokonaissummasta.

Johto raportoi Akatemian hallitukselle vuoden 2017 yhteenvedon sisäisestä tarkastuksesta ja keskeisimmistä havainnoista huhtikuun 2018 kokoukseen mennessä. Suomen Akatemian johto on arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa COSO-ERM -viitekehyksen kautta. Arvioinnin tukena on käytetty sisäisen tarkastuksen havaintoja ja arviointeja sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä ja sisäisen valvonnan tilasta ja olennaisimmista kehittämistarpeista.

Suomen Akatemian johto ja hallitus arvioivat, että Akatemian sisäisen valvonnan menettelyt olivat Suomen Akatemian talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset ja riittävät.

1.9. Arviointien tulokset

Suomen Akatemian kansainvälinen arviointi julkaistiin syksyllä 2013. Vuonna 2017 kymmenestä pääsuosituksesta jatkettiin viimeisen tarkastelematta olevan, Akatemian kansainvälisen toiminnan linjauksen, valmistelua. Akatemian hallitus hyväksyi helmikuussa 2017 kansainvälisyyslinjauksen aikavälille 2017–2021.

1.10. Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Tehdyissä tarkastuksissa ei ole havaittu Akatemian hoitamiin tai vastattavina oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneita väärinkäytöksiä eikä rikoksia, eikä siten ole aiheutunut tarvetta ryhtyä näistä johtuviin toimenpiteisiin.

1.10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Akatemiassa ei ole ollut vuonna 2017 tarvetta ryhtyä tutkimushankerahoituksessa takaisinperintöihin.

2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Suomen Akatemian talousarvion toteutumalaskelma										
	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA-t)	Tilinpäätös 2017	Verailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA-t)	Tilinpäätös 2017	Verailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
Osaston, momentin ja tilijohdon numero ja nimi										
11. Verot ja veronluonteiset tulot	5 184,03	6 159	6 159,15	0,00	100 %					
11.04.01. Arvonlisävero	5 184,03	6 159	6 159,15	0,00	100 %					
12. Sekalaiset tulot	84 020,89	288 793	288 793,29	0,00	100 %					
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon muut tulot	84 020,89	2 651	2 650,65	0,00	100 %					
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	0,00	286 143	286 142,64	0,00	100 %					
Tulorivit yhteensä	89 204,92	294 952	294 952,44	0,00	100 %					
Pääluokan, momentin ja tilijohdon numero, nimi ja määrärahalaji										
	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA-t)	Talousarvion 2017 määrärahojen käyttö vuonna 2017	Verailu Tilinpäätös - Talousarvio	Tilinpäätös 2017	Sirontämäärähoja koskevat täydentävät tiedot Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Sirontämäärähoja koskevat täydentävät tiedot Käytetty vuonna 2017 (pl. peruutukset)		
28. Valtovaraministeriön hallinnonala	7 901,00	8 239	8 238,56	0,00	8 238,56	0,00	6 644,00	6 644,00	0,00	0,00
28.01.29. Valtovaraministeriön hallinnonala	1 440,00	1 595	1 594,56		1 594,56					
28.60.12. Osaamisen kehittämisen (siirtomääräraha 2 v)	6 461,00	6 644	6 644,00		6 644,00		6 644,00	6 644,00		0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	371 744 818,56	397 184 960	367 940 807,39	11 090 281,76	379 031 089,15	15 763 105,17	36 711 105,17	25 322 853,28	11 102 109,25	11 102 109,25
29.01.21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	12 000,00	456 960	456 959,75		456 959,75					
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	477 842,11	12 081 000	5 435 372,43	6 645 627,57	12 081 000,00	6 129 828,74	18 210 828,74	11 565 201,17	6 645 627,57	
29.40.01. Suomen Akatemian toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	12 821 000,00	367 000	36 275,69	330 724,31	367 000,00	0,00	367 000,00	36 275,69	330 724,31	
29.40.20. Korkeakoulutuksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)		367 000	36 275,69	330 724,31	367 000,00	0,00	367 000,00	36 275,69	330 724,31	
29.40.20.1. Korkeakoulutuksen ja tieteen yhteiset menot		367 000	36 275,69	330 724,31	367 000,00	0,00	367 000,00	36 275,69	330 724,31	
29.40.22. Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoitus (siirtomääräraha 3 v)	8 500 000,00	8 500 000	4 386 070,12	4 113 929,88	8 500 000,00	0,00	18 133 276,43	13 721 376,42	4 125 757,37	
29.40.51.2. Kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien kulut										
29.40.51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arvomääräraha)	227 586 815,75	238 331 000	221 609 868,73		221 609 868,73					
29.40.53. Rahoitustoiminnan voittovarat tieteen edistämiseen (arvomääräraha)	70 585 796,73	70 673 000	70 669 785,82		70 669 785,82					
29.40.53.1. Suomen Akatemian käytettäväksi tutkimushankkeiden rahoittamiseen ja tieteellisen tutkimuksen edistämiseen	65 455 963,07	65 466 000	65 464 295,02		65 464 295,02					
29.40.53.1.1. Tutkimusmäärärahat (KPY)	5 129 833,66	5 207 000	5 205 490,80		5 205 490,80					
29.40.53.1.2. Akatemian 1-vuotisiin hankkeisiin (EK) (enintään)	33 968 758,94	47 000 000	46 003 523,20		46 003 523,20					
29.40.54. Strateginen tutkimusrahoitus (arvomääräraha)	17 780 796,44	19 746 000	19 317 315,52		19 317 315,52					
29.40.66. Rahoitustoimittajatensaavutuksille järjestettävien (arvomääräraha)										
29.90.50. Rahoitustoiminnan voittovarat urheiluun ja liikuntakesvauksen edistämiseen (arvomääräraha)	11 806,59	30 000	25 636,13		25 636,13					
29.90.50.10. Liikuntatieteeseen ja tutkimuksiin	11 806,59	30 000	25 636,13		25 636,13					
29.90.50.10.2. Tieteellisen tason arvioinnin	11 806,59	30 000	25 636,13		25 636,13					
Suomen Akatemialle (KPY)										
Määrärahat yhteensä	371 752 719,56	397 193 198,31	367 949 045,95	11 090 281,76	379 039 327,71	15 763 105,17	36 717 749,17	25 329 497,28	11 102 109,25	11 102 109,25

Talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä

Valtion talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä pääluokan tarkkuudella																
Valtuudet ja niiden käyttö	Alkaisempien vuosien valtuuksien käyttö ²⁾	Uudet valtuudet			Vuoden n valtuudet			Uusittu n+1 TA:ssa	Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarvio- ja määrärahatarve							
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Käytetyt valtuudet yhteensä	Käytetty	Käytämättä	Uusittu n+1 TA:ssa		Talousarvio-menot 2017	Määrärahatarve 2018	Määrärahatarve 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä		
Pääluokka 29 Opetusministeriön hallinnonala																
Pääluokka 29																
Alkaisempien vuosien valtuudet: 09-16																
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet: 1700017 ja 1726117																
0900009	258 497 245											24 209	783 400			783 400
1000010	369 078 344											-18 279	1 493 000			1 493 000
1100011	316 057 257											216 007	1 519 000	13 607		1 532 607
2000012	282 292 670											7 322 120	3 441 100	118 657		3 559 757
3000013	296 166 539											40 217 111	10 198 734	2 482 253	15 953	12 696 940
1400014	286 022 341											70 953 208	39 995 685	12 818 761	2 500 452	55 438 049
1500015	317 571 154											85 086 226	82 605 485	48 134 548	12 784 305	145 708 280
1600016	333 944 818											66 470 263	95 665 674	85 221 549	53 604 067	252 004 308
1700017	353 929 595											16 692 202	78 667 846	87 567 481	92 488 409	337 237 393
1526115	55 630 999											22 369 877	252 281			252 281
1626116	55 631 000											22 536 435	16 253 585	5 131 000		21 384 585
1726117	55 461 296											1 097 504	28 701 892	20 500 000	5 161 900	54 363 792
Pääluokka 29																
Alkaisempien vuosien valtuudet, josta																
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾																
- talonrakennushankkevaluudet ⁴⁾																
Vuonna käytettävissä olleet valtuudet, josta																
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾																
- talonrakennushankkevaluudet ⁴⁾																
Pääluokat yhteensä	2 980 283 258	403 969 000	5 934 152	409 903 152	409 390 891	512 261	342 557	332 966 883	359 577 682	261 987 856	166 555 086	98 333 768	886 454 392			

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuutus on räjätty alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta ametaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksiomilla rivillä.

²⁾ Esitetään yhteismäärä niistä alkaisempien varainhoitovuosien käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoituvuosina.

³⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja pääluokat yhteensä) sisältää tällaisia tavoin määriteltyjä valtuuksia.

⁴⁾ Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyn laajuus- tai kustannusarvionperusteella myönnetty valtuudet. Erittely esitetään vain, jos pääluokka (ja pääluokat yhteensä) sisältää talonrakennushankkevaluuksia.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

SUOMEN AKATEMIAN TUOTTO- JA KULULASKELMA				
	1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 162,04		67 885,83	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	84 019,68		92 877,84	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 610 256,72</u>	1 704 438,44	<u>2 368 408,97</u>	2 529 172,64
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	115 101,17		93 041,85	
Henkilöstökulut	9 516 728,81		10 323 698,65	
Vuokrat	1 020 208,66		1 058 682,96	
Palvelujen ostot	2 940 138,00		3 289 715,87	
Muut kulut	1 024 676,18		1 218 738,70	
Poistot	5 071,68		327 625,49	
Sisäiset kulut	<u>26 565 218,44</u>	<u>-41 187 142,94</u>	<u>21 052 048,49</u>	<u>-37 363 552,01</u>
JÄÄMÄ I		-39 482 704,50		-34 834 379,37
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	17,82		-149,92	
Rahoituskulut	<u>-427,81</u>	-409,99	<u>-87,92</u>	-237,84
JÄÄMÄ II		-39 483 114,49		-34 834 617,21
SIIRTOTALOUDEEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Tutkimuskulut paikallis hallinnolle	1 837 889,06		1 520 986,31	
Käyttötalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	95 494,86		97 579,33	
Käyttötalouden kulut elinkeinoelämälle	32 391,97		0,00	
Tutkimuskulut elinkeinoelämälle	12 364 080,34		9 225 554,26	
Tutkimusennakot elinkeinoelämälle	0,00		150 519,00	
Tutkimuskulut voittoa tavoittelemattomille	7 554 203,20		4 595 819,33	
Tutkimusennakot voittoa tavoittelemattomille	5 458,90		0,00	
Käyttötalouden kulut kotitalouksille	790 932,70		775 335,15	
Muut käyttötalouden kulut ulkomaille	25 073 897,73		22 788 782,22	
Käyttötalouden kulut yliopistoille	58 840,09		54 325,00	
Tutkimuskulut yliopistoille	307 364 548,69		286 931 922,99	
Tutkimusennakot yliopistoille	<u>-11 957 680,24</u>	<u>-343 220 057,30</u>	<u>8 574 150,50</u>	<u>-334 714 974,09</u>
JÄÄMÄ III		-382 703 171,79		-369 549 591,30
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonnisäverot	6 159,15		5 184,03	
Suoritettut arvonnisäverot	<u>-609 093,98</u>	<u>-602 934,83</u>	<u>-637 051,65</u>	<u>-631 867,62</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-383 306 106,62</u>		<u>-370 181 458,92</u>

4. TASE

SUOMEN AKATEMIAN TASE					
		31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA					
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET					
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET					
Muut pitkävaikutteiset menot	10 143,37	10 143,37	15 215,05	15 215,05	
AINEELLISET HYÖDYKKEET					
Muut aineelliset hyödykkeet	19 509,80	19 509,80	19 509,80	19 509,80	
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ					
		29 653,17		34 724,85	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS					
LYHYTAIKAISET SAAMISET					
Myyntisaamiset	122 134,31		150 258,03		
Siirtosaamiset	196 017,51		127 977,50		
Muut lyhytaikaiset saamiset	297 642,48	615 794,30	584 639,04	862 874,57	
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT					
Muut rahat ja pankkisaamiset	188 501,22	188 501,22	188 501,22	188 501,22	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ					
		804 295,52		1 051 375,79	
VASTAAVAA YHTEENSÄ					
		833 948,69		1 086 100,64	
		31.12.2017		31.12.2016	
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
VALTION PÄÄOMA					
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 162 960,32		-2 162 960,32		
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-13 659 973,51		-18 363 534,73		
Pääoman siirrot	375 888 666,87		374 885 020,14		
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-383 306 106,62	-23 240 373,58	-370 181 458,92	-15 822 933,83	
RAHASTOJEN PÄÄOMAT					
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	332 857,86	332 857,86	328 588,46	328 588,46	
VIERAS PÄÄOMA					
LYHYTAIKAINEN					
Saadut ennakot	304 832,81		187 360,62		
Ostovelat	963 459,79		630 586,57		
Kirjanpitoyksikköjen väliset tilitykset	202 718,50		205 067,53		
Edelleen tilittävät erät	191 115,00		178 336,92		
Siirtovelat	15 966 698,78		12 874 622,43		
Muut lyhytaikaiset velat	6 112 639,53	23 741 464,41	2 504 471,94	16 580 446,01	
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ					
		23 741 464,41		16 580 446,01	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ					
		833 948,69		1 086 100,64	

5. LIITETIEDOT

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ei ole tapahtunut muutosta, joka vaikuttaisi tilikauden talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen ja niiden vertailtavuuteen edelliseen tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot										
Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA)	Talousarvion 2017 määrärahojen käyttö seuraavalle vuodelle		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			Edellisiltä vuosilta siirryneet	Käytettävissä vuonna 2017			Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle		
29.40.01.										
Suomen Akatemian toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v.)										
	Bruttomenot	13 427 024,70	12 291 000	5 816 561,26		12 462 188,83				11 946 390,00
	Bruttotulot	606 024,70	210 000	381 188,83		381 188,83				381 188,83
	Nettomenot	12 821 000,00	12 081 000	5 435 372,43	6 645 627,57	12 081 000,00	6 129 828,74	18 210 828,74	11 565 201,17	6 645 627,57

Tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Suomen Akatemiolla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 3.

Tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat		
Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.		Peruutettu
		Tilijaottelu
		Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		286 142,64
Vuosi 2015		286 142,64
29.40.22.	Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoitus (siirtomääräraha 3 v)	286 142,64
Pääloukat yhteensä		286 142,64
2015		286 142,64

Tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely		
	2017	2016
Henkilöstökulut	8 171 809,02	8 741 494,11
Palkat ja palkkiot	8 239 616,48	8 710 029,76
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-67 807,46	31 464,35
Henkilösivukulut	1 344 919,79	1 582 204,54
Eläkekulut	1 279 049,32	1 420 705,52
Muut henkilösivukulut	65 870,47	161 499,02
Yhteensä	9 516 728,81	10 323 698,65
Johdon palkat ja palkkiot, josta	411 717,41	418 641,99
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	3 280,00	3 480,00
Johto	720,00	720,00
Muu henkilöstö	2 560,00	2 760,00

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 6.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 7.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 8.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 9.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehdoitettavat sijoitukset

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 10.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 11.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 167 798,41	1 174 477,56	1 174 477,56	1 174 477,56	1 957 462,60	5 480 895,28
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	1 167 798,41	1 174 477,56	1 174 477,56	1 174 477,56	1 957 462,60	5 480 895,28

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat			
Rahaston nimi	Varat 31.12.2017	Varat 31.12.2016	Käyttötarkoitus
Uusiutuva tiede-rahasto	20 393,99	20 393,99	Erityisesti nuorten innostaminen tieteelliseen tutkimustyöhön sekä uusien avauksien tuominen suomalaiseen tiedeyhteisöön.
Professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitus	312 463,87	308 194,47	Suomalaisen kulttuurin, ruotsalaisen 1700-luvun tai ruotsalaisen romantiikan alan ansiokkaiden opiskelijoiden tukeminen.
Yhteensä	332 857,86	328 588,46	

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 14.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 15.

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja du-raatio

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 16

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 17

6. ALLEKIRJOITUKSET

Suomen Akatemian hallitus on hyväksynyt Suomen Akatemian tilinpäätöksen vuodelta 2017 Helsingissä 26. helmikuuta 2018.

Suomen Akatemian hallitus 29.8.2014-31.12.2018

Heikki Ruskoaho

Pertti Alasuutari

Riitta Keiski

Arto Mustajoki

Marita Niemelä
(10.11.2017 lähtien)

Risto Nieminen

Leena Suurpää

7. LIITTEET

Liite 1. Tutkimusrahoituspäätökset tutkimusaloittain 2015-2017 (€/%)*

Rahoituspäätökset tutkimusaloittain	2015		2016		2017	
	€	%	€	%	€	%
Arkkitehtuuri	793 478,0	0,2 %	4 443 436,0	1,2 %	275 330,0	0,1 %
Elintarviketekniikka	0,0	0,0 %	892 588,0	0,2 %	644 485,0	0,2 %
Energiatekniikka	4 264 244,0	1,2 %	5 539 843,0	1,5 %	5 464 306,0	1,4 %
Fysiikka (ml. CERN:n jäsenmaksu 14681238 euroa)	27 351 219,0	7,9 %	28 929 258,0	8,0 %	37 463 295,0	9,7 %
Geotieteet	11 151 602,0	3,2 %	15 761 497,0	4,4 %	18 954 115,0	4,9 %
Kemia	9 782 405,0	2,8 %	8 690 309,0	2,4 %	8 802 598,0	2,3 %
Kone- ja valmistustekniikka	1 652 989,0	0,5 %	4 645 516,0	1,3 %	2 336 696,0	0,6 %
Laskennallinen tiede	1 547 447,0	0,4 %	1 540 350,0	0,4 %	3 446 573,0	0,9 %
Lääketieteellinen tekniikka	740 185,0	0,2 %	2 519 120,0	0,7 %	8 411 117,0	2,2 %
Matematiikka	6 946 658,0	2,0 %	6 027 685,0	1,7 %	11 566 322,0	3,0 %
Materiaalitiede ja -tekniikka	7 084 714,0	2,0 %	12 155 666,0	3,4 %	10 463 491,0	2,7 %
Nanotiede ja -tekniikka	4 858 868,0	1,4 %	3 407 331,0	0,9 %	5 944 430,0	1,5 %
Prosessitekniikka	1 002 316,0	0,3 %	4 813 452,0	1,3 %	1 577 151,0	0,4 %
Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka	2 347 095,0	0,7 %	789 266,0	0,2 %	0,0	0,0 %
Sähkötekniikka ja elektroniikka	14 580 285,0	4,2 %	14 893 006,0	4,1 %	17 511 106,0	4,5 %
Teollinen biotekniikka	712 436,0	0,2 %	1 275 466,0	0,4 %	2 258 812,0	0,6 %
Tietojenkäsittelytieteet	18 674 759,0	5,4 %	10 553 302,0	2,9 %	24 347 668,0	6,3 %
Tilastotiede	829 969,0	0,2 %	1 056 248,0	0,3 %	1 110 780,0	0,3 %
Tuotantotalous	3 601 525,0	1,0 %	7 200,0	0,0 %	2 479 700,0	0,6 %
Tähtitiede (ml. ESO:n jäsenmaksu 2178000 euroa)	4 806 705,0	1,4 %	4 567 671,0	1,3 %	4 570 350,0	1,2 %
Ympäristötekniikka	7 564 564,0	2,2 %	9 121 207,0	2,5 %	3 266 085,0	0,8 %
Biokemia, biofysiikka	9 709 491,0	2,8 %	11 591 033,0	3,2 %	3 913 013,0	1,0 %
Ekologia, evoluutiobiologia ja ekofysiologia	18 623 606,0	5,3 %	9 682 566,0	2,7 %	11 345 265,0	2,9 %
Kasvibiologia	938 143,0	0,3 %	7 278 980,0	2,0 %	1 301 497,0	0,3 %
Kehitysbiologia ja fysiologia	2 462 098,0	0,7 %	1 540 059,0	0,4 %	5 203 603,0	1,3 %
Mikrobiologia	5 693 825,0	1,6 %	6 091 043,0	1,7 %	4 995 587,0	1,3 %
Perinnöllisyystiede	4 983 882,0	1,4 %	2 116 216,0	0,6 %	3 061 580,0	0,8 %
Solu- ja molekyylibiologia	16 648 192,0	4,8 %	10 047 379,0	2,8 %	13 670 934,0	3,5 %
Systeemibiologia, bioinformatiikka	2 756 470,0	0,8 %	2 881 416,0	0,8 %	2 682 193,0	0,7 %
Ympäristötiede	8 147 615,0	2,3 %	10 334 224,0	2,9 %	6 680 043,0	1,7 %
Elintarviketieteet	0,0	0,0 %	2 069,0	0,0 %	4 787 337,0	1,2 %
Maataloustieteet	4 000 000,0	1,1 %	579 368,0	0,2 %	1 582 897,0	0,4 %
Metsätieteet	5 062 102,0	1,5 %	3 206 827,0	0,9 %	5 876 080,0	1,5 %
Biolääketieteet	23 607 097,0	6,8 %	21 784 724,0	6,0 %	19 738 940,0	5,1 %
Eläinlääketiede	0,0	0,0 %	772 290,0	0,2 %	251 593,0	0,1 %
Farmasia	2 840 671,0	0,8 %	3 646 677,0	1,0 %	3 405 789,0	0,9 %
Hammaslääketiede	118 999,0	0,0 %	591 354,0	0,2 %	0,0	0,0 %
Hoitotiede	173 000,0	0,0 %	460 950,0	0,1 %	692 516,0	0,2 %
Kansanterveystiede	6 230 283,0	1,8 %	8 937 583,0	2,5 %	4 323 907,0	1,1 %

Kliiniset lääketieteet	5 852 518,0	1,7 %	10 405 163,0	2,9 %	9 933 361,0	2,6 %
Liikuntatiede	1 458 791,0	0,4 %	1 000 000,0	0,3 %	1 126 122,0	0,3 %
Ravitsemustiede	1 960 542,0	0,6 %	0,0	0,0 %	270 541,0	0,1 %
Ympäristöterveyden tutkimus	719 849,0	0,2 %	1 255 104,0	0,3 %	300 000,0	0,1 %
Neurotiede	7 293 325,0	2,1 %	11 041 157,0	3,1 %	9 917 023,0	2,6 %
Ihmismaantiede	303 225,0	0,1 %	8 685 891,0	2,4 %	3 156 951,0	0,8 %
Kansantaloustiede	10 276 206,0	3,0 %	10 497 222,0	2,9 %	9 259 933,0	2,4 %
Kasvatustieteet	11 354 519,0	3,3 %	3 857 374,0	1,1 %	6 466 771,0	1,7 %
Kehitystutkimus	2 115 481,0	0,6 %	1 503 396,0	0,4 %	412 760,0	0,1 %
Liiketaloustiede	7 084 279,0	2,0 %	7 943 507,0	2,2 %	4 006 267,0	1,0 %
Nais- ja sukupuolentutkimus	4 099 393,0	1,2 %	1 202 659,0	0,3 %	4 077 669,0	1,1 %
Oikeustiede	1 694 508,0	0,5 %	3 885 541,0	1,1 %	3 791 939,0	1,0 %
Psykologia	3 862 703,0	1,1 %	6 240 861,0	1,7 %	6 133 506,0	1,6 %
Sosiaalitieteet	18 029 304,0	5,2 %	14 702 751,0	4,1 %	15 692 786,0	4,0 %
Tieteentutkimus	546 236,0	0,2 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Valtiotieteet	5 530 527,0	1,6 %	2 921 425,0	0,8 %	14 888 606,0	3,8 %
Viestintätieteet	2 141 515,0	0,6 %	1 933 836,0	0,5 %	2 700 915,0	0,7 %
Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus	1 604 614,0	0,5 %	9 527 588,0	2,6 %	4 971 209,0	1,3 %
Filosofia	2 835 177,0	0,8 %	4 649 030,0	1,3 %	2 504 324,0	0,6 %
Historia ja arkeologia	5 991 715,0	1,7 %	5 239 250,0	1,5 %	6 521 101,0	1,7 %
Kielitieteet	5 565 500,0	1,6 %	3 748 386,0	1,0 %	5 188 993,0	1,3 %
Kirjallisuuden tutkimus	1 788 956,0	0,5 %	250 725,0	0,1 %	1 576 773,0	0,4 %
Muotoilun tutkimus	485 249,0	0,1 %	2 700,0	0,0 %	742 240,0	0,2 %
Taiteiden tutkimus	1 382 204,0	0,4 %	4 593 531,0	1,3 %	5 995 029,0	1,5 %
Teologia	2 076 253,0	0,6 %	2 968 314,0	0,8 %	3 831 122,0	1,0 %
Yhteensä	348 341 526,0	100,0 %	361 229 586,0	100,0 %	387 873 125,0	100,0 %

*) tämän lisäksi osoitettiin vuonna 2017 yhteensä 53 574 343 euroa: yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen (50 000 000 €), jäsenmaksuihin (1 280 199 €), akatemiaohjelmien koordinointiin (500 000 €) ja tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon (135 904 €) sekä tutkimushankkeiden arviointikustannuksiin (1 658 240 €). Vastaaviin kohteisiin myönnettiin vuonna 2016 yhteensä 5 811 6741 euroa.

Liite 2. Suomen Akatemian osallistuminen JPI-aloitteisiin, artiklan 185-pohjaisiin ohjelmiin ja ERA-yhteistyöverkostoihin vuonna 2017

Rahoittajayhteistyön muoto/ Verkoston nimi	Akronyymi	Käynnissä/ SA:n osallistumisaika
JPI:t		
Neurodegenerative Disease Research	JPI JPND	2009–
Agriculture, Food Security and Climate Change	JPI FACCE	2010–
Connecting Climate Knowledge for Europe	JPI Climate	2011–
Water challenges for a changing world	JPI Water	2011–
Healthy and Productive Seas and Oceans	JPI Oceans	2011–
More Years, Better Lives - The Potential and Challenges of Demographic Change	JPI MYBL	2011–
JPI Urban Europe - ERA-NET Cofund Smart Urban Futures	JPI Urban Europe	2015–
Artikla 185 ohjelmat		
Joint Baltic Sea Research and Development Programme	BONUS	2010–2018
The European & Developing Countries Clinical Trials Partnership	EDCTP2	2014–2024
ERA-NET:it ja muut ERA-yhteistyöverkostot:		
BiodivERsA -The network of organisations programming and funding research on biodiversity and ecosystem services across European countries and territories	BiodivERsA3 ERA-NET Cofund	2016–2020
	BiodivScen ERA-NET Cofund	2017-2021
European Research Projects on Ethical, Legal, and Social Aspects (ELSA) of the Neurosciences (under NEURON)	ELSA Neuroscience	2015–2020
EU-India Platform for the Social Sciences and Humanities	EqUIP	2014–2017
A Consolidated European Approach to Collaborating with Africa	ERAfrica ERA-NET	2012–2017
Strengthening joint programming in Europe	ERA-LEARN 2020	2015–2018
ERA-NET on Health with Latin America and the Caribbean Countries	ERANet-LAC	2013–2018
Further linking Russia to the ERA: Coordination of MS/AC S&T programmes towards and with Russia	ERA.Net RUS Plus	2013–2018
Linking Russia to the ERA: Coordination of MS/AC S&T programmes towards and with Russia – joint call 2017	ERA.Net Rus call 2017	2017–2020
ERA-Net Cofund on Personalised Medicine	ICPerMed	2017–2022
ERA-Net Cofund for Research Programmes on Rare Diseases	E-Rare-3	2015–2019
Development and Coordination of Synthetic Biology in the European Research Area	ERA-SynBio	2012–2017
FET ERA-NET Cofund for European coordinated research on long-term ICT and ICT-based scientific challenges	FET CHIST-ERA	2017–2022

FET ERA-NET Cofund for supporting FET Flagship concept and initiatives	FET FLAG-ERA	2016–2021
FET ERA-NET Cofund Action in Quantum Technologies	FET QuantERA	2016–2020
Humanities in the European Research Area/ Uses of the Past ERA-NET Cofund	HERA JRP UP ERA-NET Cofund	2015–2019
Innovation driven Initiative for the Development and Integration of Indian and European Research	INNO Indigo	2013–2017
ERA-NET Plus on Climate Smart Agriculture	JPI FACCE ERA-NET Plus	2013–2017
Establishing synergies between the Joint Programming on Neurodegenerative Diseases Research and Horizon 2020	JPI JPND – JPco-fuND	2015–2019
JPI Urban Europe – ERA-NET Co-fund Smart Urban Futures (ENSUF)	JPI Urban Europe - ENSUF	2016–2020
ERA-NET Cofund: Water Works 2014–2019 in Support of the Water JPI	JPI Water Cofund WaterWorks2014	2014–2019
ERA-NET Cofund: Water Works 2014–2019 in Support of the Water JPI	JPI Water Cofund WaterWorks2015	2015–2020
EU-Africa Cofund on Food & Nutrition & sustainable agriculture	LEAP-Agri ERA-NET Cofund	2016–2021
National Contact Points for Climate action, Raw materials, Environment and Resource Efficiency	NCP CaRE	2015–2019
Network of European Funding for Neuroscience Research	NEURON Cofund	2016–2020
New Opportunities for Research Funding Agency Co-operation in Europe / Welfare State Futures	NORFACE ERA-NET Plus	2013–2017
New Opportunities for Research Funding Agency Co-operation in Europe / Dynamics of inequalities across the life-course	NORFACE Cofund DIAL	2016–2021
New Opportunities for Research Funding Agency Co-operation in Europe / Transformations to Sustainability	NORFACE Cofund T2S	2016–2021
TO-REACH, CSA on Health Care Models	TO-REACH	2016–2018
Trans-Atlantic Platform Social Sciences and Humanities	Trans-Atlantic Platform	2013–2019
WoodWisdom-Net+ Pacing Innovation in the Forest Based Sector	WoodWisdomNet2+	2013–2017
ForestValue – Innovating the forest-based bioeconomy	Forest Value ERA-NET Cofund	2017–2022